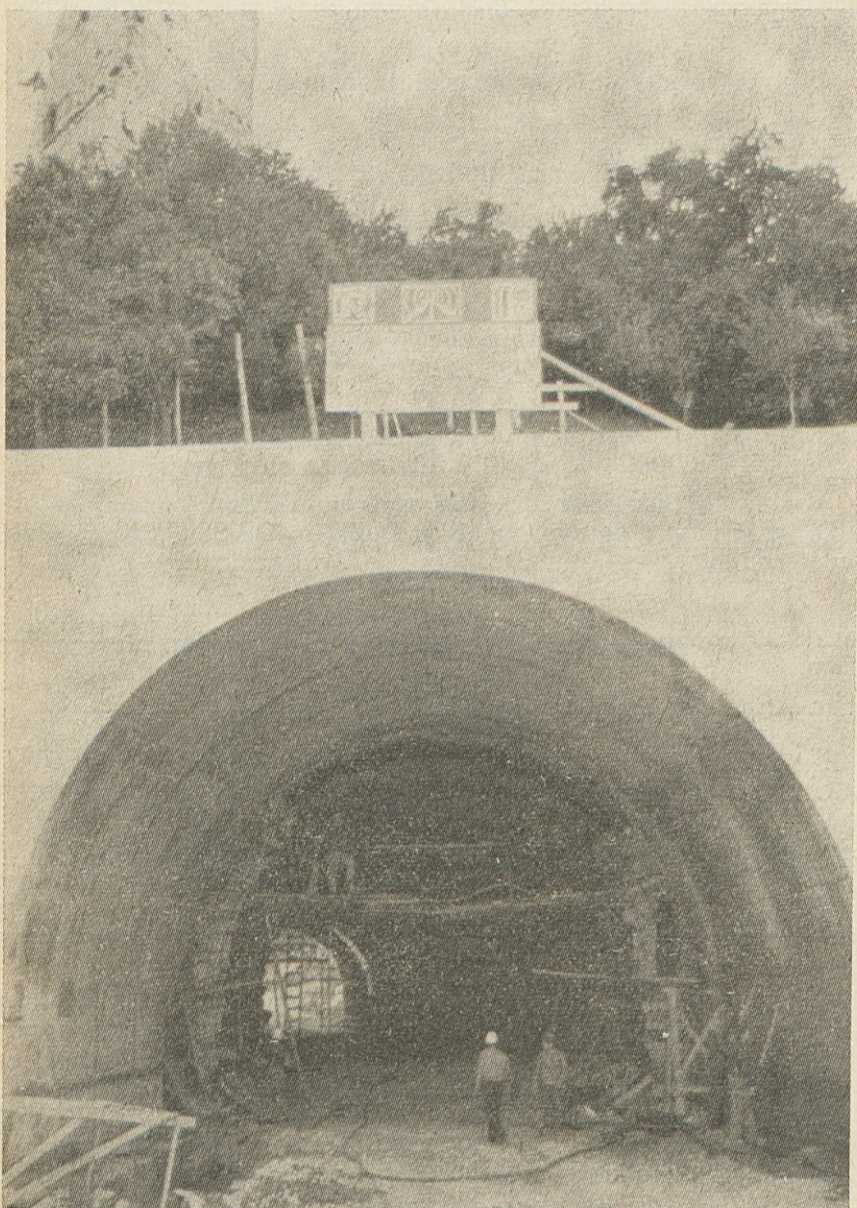

srečno

V letu 1977 je TOZD Rudarska gradbena dejavnost dokončala predor pod ruševinami grada Šalek v Velenju. O tem smo že poročali, v današnji številki glasila pa je objavljen prispevek o gradnji predorov, s strani TOZD RGD.

pozdrav

Delavci vseh temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti Rudarsko elektroenergetske kombinata Zasavje toplo pozdravljamo delegate in goste VIII. kongresa slovenskih komunistov v Ljubljani.

Delo kongresa bomo spremljali skrbno in preudarno, sprejete sklepe, ki bodo nadvse pomembni za nadaljnje delo naše samoupravne socialistične družbe, pa bomo izvajali brez pridržkov in z vso zagnanostjo!

kongresu

ZKS

Delegati na VIII. kongresu ZKS

VIII. kongresa zveze komunistov Slovenije, ki bo 3. aprila 1978 v Ljubljani, se bodo udeležili tudi delegati in nekateri gostje iz Zasavja, to je iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja.

Iz Hrastnika so bili izvoljeni za delegate: Martin Mlinar, Janez Benko, Hilda Brane in Franc Romih.

Iz Trbovelj pa se bodo udeležili kongresa naslednji delegati: Miro Florjanc, Ivo Šoster, Darija Pušnik, Štefka Prah, Jože Glavan, Marija Zaletel, Rajko Stradar, Jože Zidarič.

Iz Zagorja se bodo udeležili kongresa naslednji delegati: Ernest Kokalj, Mili Zaletel, Štefan Očepek, Hinko Rus.

Poleg tega se bodo kongresa udeležili še člani centralnega komiteja ZKS iz revirjev: Miloš Prosenc, Stane Dobčnik in Milan Rems. Kot gostje pa se bodo udeležili kongresa tudi sekretarji komitejev občinskih konferenc Hrastnik, Trbovlje in Zagorje — Marjan Perger, Karel Vukovič in Emil Štern ter sekretar revirskega komiteja ZKS, Franci Grešak.

Med gornjimi kandidati so tudi trije člani našega kombinata, katere želimo nekoliko podrobneje predstaviti:

FRANC ROMIH

Rodil se je 8. oktobra 1926 v Hrastju na Kozjanskem v 11-članski delavsko-kmečki družini. Zaposlen je kot rudar — gospodar čela v jami TOZD premoga Hrastnik, sicer pa je sedaj predsednik konference osnovnih organizacij sindikata OOS pri REKZ. Pred leti pa je bil predsednik osrednjega delavskega sveta REKZ, odbornik v krajevni skupnosti in občini, član občinske konference ZK v Hrastniku. Leta 1954 se je vključil v naš kolektiv v Hrastniku kot nekvalificiran delavec.

Gospodarsko — finančni načrt za leto 1978

Delavski svet Rudarsko elektroenergetskega kombinata Zasavje, je na svojem 15. zasedanju v mandatni dobi 1976/78, dne 20. 2. 1978, sprejel gospodarsko-finančni načrt REK Zasavje za leto 1978 kot začasni načrt.

Oblika načrta ima podobo sedanje organiziranosti DO REKZ in bo ob uveljavitvi nove samoupravne in poslove organiziranosti potrebno izdelati rebalans gospodarsko-finančnega načrta za leto 1978, ki bo imel obliko bodoče organiziranosti REK Zasavje. Sprejeti začasni načrt je v skladu z ekonomsko resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SRS za leto 1978 in merili srednjeročnega programa 76-80, ki vključuje vse TOZD in DS SS REK Zasavje.

Osnovna izhodišča gospodarsko-finančnega načrta za leto 1978 so:

1. Doseženi tehnični in ekonomski rezultati v letu 1977.
2. Politika izvajanja ekonomske resolucije SRS za leto 1978.
3. Plansko gibanje elementov poslovanja v letu 1978 na dosežene rezultate v letu 1977:

— rast družbenega proizvoda	8,5 %
— rast proizvodnje in storitev	2,7 %
— stopnja rasti zaposlenosti	2,0 %
— rast nominalnih osebnih dohodkov	14,0 %

Vsa ta skupna predvidevanja, merila in izhodišča, dajejo obliko in vrednost delitve dohodka TOZD in DS SS REK Zasavje, ki je enako:

(v 000 din)

Zap. št.	Besedilo	TOZD				
		RPH	RPT	RPZ	SPT	
1.	Dohodek	130.334,6	109.561,0	134.264,0	46.250,5	
2.	Obveznosti	13.771,9	12.484,6	15.713,1	6.609,6	
3.	Čisti dohodek	116.562,7	97.076,4	118.550,9	39.640,9	
4.	Del. ČD za OD	93.178,0	77.641,8	93.703,5	31.047,5	
5.	Del. ČD za akumul.	23.384,7	19.434,6	24.847,4	8.593,4	
6.	Delitev	4:3	79,9	80,0	79,0	78,3
		5:3	20,1	20,0	21,0	21,7

(v 000 din)

Zap. št.	Besedilo	TOZD				
		TET	RGD	ESD	GRAMAT	
1.	Dohodek	109.146,0	79.683,0	21.122,0	8.635,4	
2.	Obveznosti	43.904,0	5.216,3	1.916,0	2.199,7	
3.	Čisti dohodek	65.242,0	74.467,2	19.206,0	6.435,7	
4.	Del. ČD za OD	52.986,0	55.296,2	15.819,3	5.412,8	
5.	Del. ČD za akumul.	12.256,0	19.171,0	3.386,7	1.022,9	
6.	Delitev	4.3	81,2	74,3	82,4	84,1
		5:3	18,8	25,7	17,6	15,9

(v 000 din)

Zap. št.	Besedilo	Avtop. Zas.	TOZD			
			RŠC	DS SS	REK-Z	
1.	Dohodek	12.000,0	18.905,0	24.724,7	694.626,7	
2.	Obveznosti	1.227,5	874,3	1.313,5	105.230,5	
3.	Čisti doh.	10.772,5	18.030,7	23.411,2	589.396,2	
4.	Del. ČD za OD	8.878,8	14.929,7	19.922,3	468.815,9	
5.	Del. ČD za akumul.	1.893,7	3.101,0	3.488,9	120.580,3	
6.	Delitev	4:3	82,4	82,8	85,1	79,5
		5:3	17,6	17,2	14,9	20,5

Pri izvajanju planskih nalog za leto 1978 se upošteva tudi politika cen proizvodov in storitev, ki ne sme presegati povečanja iz leta 1977 v višini + 11 %.

Na proizvodnji premoga se plansko načrtuje povprečna cena celotne proizvodnje v višini 467,07 din/ton oz. 158,40 din/Gcal.

Interne cene TOZD na proizvodnji premoga za leto 1978 pa so enake:

TOZD	din/ton	din/Gcal
Rudnik premoga Hrastnik	394,75	124,58
Rudnik premoga Trbovlje	278,47	113,49
Rudnik premoga Zagorje	724,60	200,93
Separacija premoga Trbovlje	68,79	24,64
Rudarski šolski center Zagorje	421,60	153,25
Proizvodnja premoga skupaj:	467,07	158,40

Povezanost proizvodnega in finančnega načrta za leto 1978 se kaže v izvajanju 42-urnega delovnega tedna in upoštevanju osnovnih dokumentov, ki samoupravno urejajo:

- pridobivanje in delitev prihodka in dohodka TOZD;
- razporejanje čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke;
- delitvena razmerja med osebnimi dohodki in akumulacijo.

Z začasnim gospodarsko-finančnim načrtom za leto 1978 je postavljena realna osnova za doseglo poslovnega rezultata TOZD in DS SS REK Zasavje.

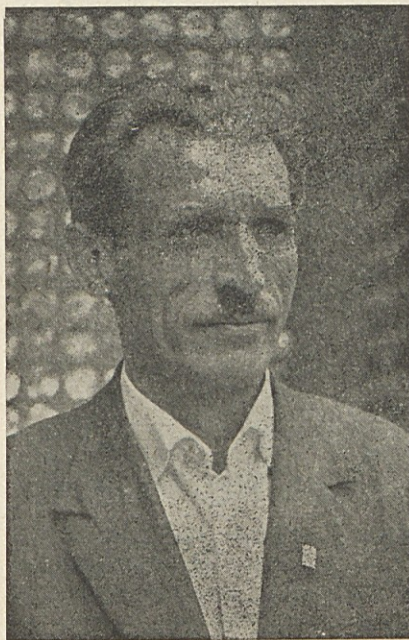
Ivan Juvan

Finančni rezultat poslovanja v letu 1977

Poslovno poročilo REK Zasavje za leto 1977 vsebuje vse podatke o proizvodnji, storilnosti, prodaji, nabavi in o delu posameznih služb v okviru posameznih temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb. V tem sestavku je prikazan le finančni rezultat poslovanja posameznih temeljnih organizacij, delovne skupnosti skupnih služb ter delovne organizacije kot celote.

Temeljne organizacije proizvodnje premoga so poslovno leto zaključile z izgubo v skupnem znesku 89.885.099,84 din, ki pa so jo pokrile še pred predajo zaključnega računa Službi družbenega knjigovodstva s svojimi rezervnimi skladi v višini 16.152.690,50 din ter z nakazanimi sredstvi brez obveznosti vračila od Samo-

V ZK je bil sprejet leta 1948, medtem ko se je aprila 1944 vključil v NOB kot kurir in obveščevalec. Kot eden prvih v Jugoslaviji je prejel prvomajsko nagrado v Beogradu leta 1975.

Franc Romih, rudar-gospodar čela v jami TOZD Rudnik premoga Hrastnik, delegat na VIII. kongresu ZKS.

MIRO FLORJANC

Rodil se je 3. 4. 1941 v Trbovljah, stanuje pa v Radečah. Zaposlen je kot vodja komercialnega sektorja pri delovni skupnosti skupnih služb REK Zasavje. Osnovno šolo in nižjo gimnazijo je obiskoval v Trbovljah, nato pa se je izučil v Mehaniki za preciznega mehanika. Absolviral je tudi tehniško šolo strojne stroke v Ljubljani. Med zaposlitvijo v projektno konstrukcijskem oddelku strojne tovarne Trbovlje je izredno študiral in si v letu 1974 pridobil naziv strojnega inženirja. V letu 1975 se je šolal v prvi generaciji politične šole ZKJ »Josip Broz Tito« v Kumrovcu, in se je kot diplomat te šole vnovič zaposlil v letu 1976 v STT. V letu 1974 je bil izvoljen za sekretarja sveta ZK združenih podjetij stro-

jegradnje Slovenije, sicer pa je bil vsa leta vključen v družbenopolitično delo v STT in v občini Trbovlje. Pri REK Zasavje se je zaposlil 18. 7. 1977.

Miro Florjanc, delegat članov ZK REKZ na VIII. kongresu ZK Slovenije.

JOŽE GLAVAN

Jože Glavan, rudar v jami TOZD Rudnik premoga Trbovlje, delegat na VIII. kongresu ZKS.

Rodil se je 30. 8. 1952 v Trbovljah. Zaposlen je kot rudarkopač v jami TOZD Rudnik premoga Trbovlje. Absolviral je nadzorniško rudarsko šolo ter sindikalno politično šolo v Jasnici. Član zveze komunistov je od septembra 1968 dalje. Sicer pa je bil doslej že član delavskega sveta TOZD Rudnik premoga Trbovlje, delegat zbora združenega dela skupščine občine Trbovlje, podpredsednik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD RP Trbovlje, poverjenik za šport v osnovni organizaciji sindikata TOZD RP Trbovlje, ima pa še druge družbenopolitične dolžnosti.

upravne interesne skupnosti elektrogospodarstva v znesku 73,732.409,40 din. Tudi TOZD Termoelektrarna je v zaključnem računu izkazala izgubo v znesku din 64, 612.996,35. Ostale temeljne organizacije v REK Zasavje so poslovno leto zaključile brez izgube.

Kakšno je bilo doseganje in delitev dohodka v delovni organizaciji REK Zasavje v letu 1977 v primerjavi z letom 1976, je razvidno iz naslednje tabele:

v 000 din			
Besedilo	1976 doseženo	1977 doseženo	indeks
1	2	3	4(3:2)
celotni prihodek	1.294.929	1.400.804	108,18
porabljena sredstva	743.029	946.230	127,35
dohodek	551.900	454.574	82,37
obveznosti iz dohodka	85.594	110.125	128,66
čisti dohodek	466.306	344.449	73,87
— del ČD za oseb. dohodke	406.703	453.347	111,47
— del ČD za stanov. gradnjo	32.438	30.655	94,51
ostanek čistega dohodka	27.165	— 139.553	

Izračunani indeksi nam kažejo na velik porast porabljenih sredstev ter obveznosti iz dohodka in na padec doseženega dohodka in čistega dohodka, kar je imelo za posledico izkazano izgubo TOZD proizvodnje premoga in TOZD Termoelektrarne.

Posamezne temeljne organizacije so v letu 1977 dosegle in razdelile celotni prihodek takole:

Emil Videgar, stikalec v komandnem prostoru TET — Proizvodna enota II.
Foto A. Bregant

	din
celotni prihodek	235.041.479
porabljena sredstva	129.518.728
dohodek	105.522.751
obveznosti iz dohodka	33.861.097
čisti dohodek	71.661.654
— del ČD za osebne dohodke	86.741.265
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	4.746.657
ostanek čistega dohodka	— 19.826.267

TOZD Rudnik premoga Trbovlje

celotni prihodek	180.357.748
porabljena sredstva	119.879.164
dohodek	60.478.584
obveznosti iz dohodka	11.474.330
čisti dohodek	49.004.254
— del ČD za osebne dohodke	73.953.996
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	4.517.980
ostanek čistega dohodka	— 29.467.722

TOZD Rudnik premoga Zagorje

celotni prihodek	176.245.353
porabljena sredstva	98.928.000
dohodek	77.317.353
obveznosti iz dohodka	15.257.159
čisti dohodek	62.060.194
— del ČD za osebne dohodke	91.664.468
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	5.178.135
ostanek čistega dohodka	— 34.782.409

TOZD Separacija premoga Trbovlje

celotni prihodek	70.272.637
porabljena sredstva	35.263.999
dohodek	35.008.638
obveznosti iz dohodka	6.235.558
čisti dohodek	28.773.080
— del ČD za osebne dohodke	31.426.237
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	1.952.317
ostanek čistega dohodka	— 4.605.476

TOZD RŠC Zagorje

celotni prihodek	22.109.297
porabljena sredstva	7.932.486
dohodek	14.176.811
obveznosti iz dohodka	926.407
čisti dohodek	13.250.404
— del ČD za osebne dohodke	13.847.333
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	606.296
ostanek čistega dohodka	— 1.203.225

TOZD Termoelektrarna Trbovlje

celotni prihodek	479.330.717
porabljena sredstva	450.585.748
dohodek	28.744.969
obveznosti iz dohodka	30.998.686
čisti dohodek	— 2.253.717
— del ČD za osebne dohodke	57.195.951
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	5.225.062
ostanek čistega dohodka	— 64.612.996

E. KARDELJ: Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

III. DEMOKRATIČNI PLURALIZEM SAMOUPRAVNIH INTERESOV — nova oblika demokratskega politič. sistema

V naši družbi se v obdobju celotnega razvoja in dograjevanja ustvarjajo in oblikujejo tudi pogoji za razvoj specifične oblike demokracije, ki je lastna našim pogojem in odnosom — demokracije socialističnega samoupravljanja. Predno tovariš Kardelj v tem poglavju pristopa k teoretični obdelavi razrednega bistva samoupravne demokracije opozarja, da je treba posebej upoštevati dejstvo, da demokracija ni samo seznam formalnih pravic državljanov, temveč politični izraz določene družbene in politične strukture, kar seveda pogojuje razmerje moči družbenih sil. Demokracija kot oblika političnega sistema mora imeti podlago v določeni razredni strukturi in ob določeni družbeni zavesti. Seveda pa je zelo važno, v kakih razmerah se odvijajo spopadi med razredi, kajti od teh razmer je odvisno kakšno demokracijo je mogoče vzpostaviti. Poglejmo si dve skrajnosti, v katerih se lahko razredni spopad odvija:

— v mirnem družbenem ozračju socialnega in političnega spopadanja, kjer se na oblasti menjajo politične stranke, ki sicer predstavljajo posamezne nasprotujoče si strani, vendar to poteka ob ohranjanju demokratskih metod in institucij;

— v družbenih sredinah z izredno zaostrenimi nasprotji, kjer lahko situacijo spremenijo revolucionarne spremembe z uporabo nasilja, kot edinim možnim izhodom.

V situaciji, opisani kot druga skrajnost, zmagoviti razred ne more političnim silam poraženega razreda priznavati enakopravnost v demokratskih pravicah, razen, če te sprejmejo določene pogoje in priznavajo določena »pravila igre«, ki jih narekuje nova situacija. Zato mora tudi delavski razred, zgo-

dovinsko gledano, ko mu uspe rešiti nastala razredna nasprotja v svojo korist, postaviti v oblikovanju demokratičnih odnosov v družbi določeno »pravilo igre«, kar pa seveda v nobenem primeru ni manj demokratično, kot postavljanje pogojev s strani buržoaznega razreda. Vsi buržoazni sistemi do danes priznavajo političnim silam delavskega razreda enakopravnost v parlamentarnem sistemu samo pod pogojem, da si ne pridobijo toliko ugleda in moči v družbi, da bi lahko to odločilno vplivalo na razmerje družbenih sil ali kakorkoli ogrozilo družbenoekonomsko formacijo. Če do tega vendarle pride, imajo buržoazni sistemi v rezervi vedno še vrsto možnosti za reakcionarno poseganje v nastali položaj, zlasti v reakcionarnih oblikah kot so fašizem, vojaški udari in podobno.

Ko oblikujemo razvoj demokracije v naši samoupravni socialistični družbi, se moramo zavedati, da je naša družba nastala v zelo zaostreni revolucionarni krizi z revolucijo najširših ljudskih množic. Na ta način doseženo razmerje moči družbenih sil moramo na vsak način še izboljšati v korist delavskega razreda in v korist vseh družbenih dejavnikov, ki se zavzemajo za uresničitev zgodovinske vloge delavskega razreda. Demokracija socialističnega samoupravljanja mora takšno usmeritev zagotoviti, če tudi bo treba določiti »pravila igre«, ki ne bodo povsem ustrezala tistim, ki se z realnostjo naše stvarnosti ne morejo pomiriti. Demokracija, kot oblika političnega sistema pa mora omogočati, da se bodo lahko izrazile vse družbene sile, ki priznavajo socialistično vsebino naše družbe.

S samim razvojem in dograjevanjem politične organiziranosti se bodo pojavile nove, razvitejše oblike demokratičnega življenja, vendar pa v sistemu socialističnega samoupravljanja to ne morejo biti klasične politične stranke, ki se bojujejo za prevzem oblasti, temveč oblike organiziranosti, ki bodo izražale družbeno zavest ustvarjalnih

TOZD Rudarsko gradbena dejavnost Trbovlje

	din
celotni prihodek	122.893.404
porabljena sredstva	47.016.491
dohodek	75.876.913
obveznosti iz dohodka	6.488.067
čisti dohodek	69.388.845
— del ČD za osebne dohodke	52.405.338
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	4.125.177
ostanek čistega dohodka	12.858.330

TOZD Elektrostrojne delavnice

celotni prihodek	47.278.526
porabljena sredstva	29.175.535
dohodek	18.102.991
obveznosti iz dohodka	1.583.759
čisti dohodek	16.519.232
— del ČD za osebne dohodke	15.009.620
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	1.122.330
ostanek čistega dohodka	387.282

TOZD Proizvodnja gradbenega materiala GRAMAT

celotni prihodek	14.491.313
porabljena sredstva	7.136.714
dohodek	7.354.600
obveznosti iz dohodka	1.583.335
čisti dohodek	5.771.264
— del ČD za osebne dohodke	5.140.842
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	382.329
ostanek čistega dohodka	248.093

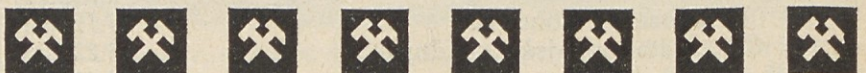
TOZD Avtoprevoz »Zasavje« Trbovlje

celotni prihodek	21.650.198
porabljena sredstva	11.023.859
dohodek	10.626.339
obveznosti iz dohodka	1.245.751
čisti dohodek	9.380.588
— del ČD za osebne dohodke	8.157.000
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	641.402
ostanek čistega dohodka	582.186

Delovna skupnost skupnih služb

celotni prihodek	31.133.285
porabljena sredstva	9.769.343
dohodek	21.363.942
obveznosti iz dohodka	1.632.778
čisti dohodek	19.731.764
— del ČD za osebne dohodke	17.804.770
— del ČD za stanovanjsko gradnjo	995.902
ostanek čistega dohodka	931.091

Emilija Figueroa

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. I. do 15. III. 1978

PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

	plan	doseženo	doseženo ±	%
TOZD				
Hrastnik	59.544	66.896	+ 7.352	112,3
Ojstro	54.896	69.728	+ 14.832	127,0
Trbovlje	131.900	122.021	— 9.879	92,5
Kisovec	22.248	23.589	+ 1.341	106,0
Kotredež	39.696	37.701	— 1.995	95,0
RŠC — jama Trb.	10.448	11.125	+ 677	106,5
REK Zasavje	318.732	331.060	+ 12.328	103,9

PROIZVODNJA EL. ENERGIJE (MWH)

	plan	doseženo	%
TET I	27.455	25.160	91,6
TET II	136.610	119.381	87,4
Skupaj	164.065	144.541	88,1

PROIZVODNJA GRADBENEGA MATERIALA

	letni plan	doseženo	%
TOZD			
RPH			
— betonarna (kos)	103.000	24.354	23,6
— kamnolom (m ³)	16.000	2.672,5	16,7
— toplarna (Gcal)	15.000	4.635	30,9
GRAMAT			
— opekarna (kos)	9.000.000	1.007.303	11,2
— kamnolom (m ³)	34.000	9.942	29,2
RPZ			
— kamnolom (m ³)	160.000	17.744	11,1

STORITVE, OSTALA PROIZVODNJA

— RGD (din)	148.627.520	23.000.000	15,5
— Avtoprevoz (t/km)	6.600.000	1.256.848	19,0
— ESD (ure)	281.024	67.194	23,9
— Toplarna (Gcal)	21.500	6.300	29,3

Erika Kavčič

sil naše družbe. Imeti bodo morale nekako tak položaj, kot ga imajo organizacije znanosti, kulture in podobno, ne pa položaj, ki bi jim dajal politično oblast, kakršnega imajo demokratične institucije v buržoazni demokraciji.

Nadaljnji razvoj socialistične družbe mora zmanjševati politično moč ekonomskih, ideoloških in političnih faktorjev buržoazne in tehnobirokratske kontrarevolucije. To bo zmanjševalo potrebo po ukrepih proti tem silam in odpravilo potrebo po nekaterih omejitvah demokratičnih pravic, ki jih zaenkrat še vedno narekuje potreba po izboljšanju razmerja moči družbenih sil v korist delavskega razreda. Zavedati pa se moramo, da takšna usmeritev zahteva ogromne napore vseh naprednih sil, zlasti pa se moramo sprijazniti tudi z razsežnostjo naloge, ki smo si jo zastavili in katere rešitev bo zahtevala veliko časa. Razvoj našega demokratičnega sistema bodo tudi v bodoče ovirali številni faktorji, od socializmu in samoupravljanju sovražnih sil v lastnih vrstah, do pritiskov svetovnih naspotij. Kljub temu, da se težavnosti in dolgotrajnosti zastavljene poti zavedamo, seveda od nje ne moremo odstopiti, ker je od razvoja in uveljavljanja socialistične samoupravne demokracije odvisna tudi utrditev in stabilnost sistema.

Pomembnosti razvoja in oblikovanja socialistične samoupravne demokracije za stabilnost našega sistema pa se zavedajo tudi nasprotniki naše ureditve, zato ni naključje, da so se ob izdatni podpori iz tujine, odločili vsiliti naši družbi večstrankarski ali pa enopartijski sistem. Svoj nastop zagovarjajo »v imenu svobode in demokracije«.

Te sile pa seveda nimajo v mislih svobode večine ljudstva, delovnih ljudi, ampak svobodo za tisto manjšino v naši družbi, ki hoče prav tako svobodo delovnih ljudi ukiniti in vsiliti vladavino političnega monopola manjšine, ki skušajo našo družbo vrniti v kapitalistične odno-

se in uveljaviti tehnobirokratski monopol upravljanja družbe. Povsem na isti liniji so stalinistični dogmatiki, ki se borijo v imenu ideologije o vodilni vlogi države in njenega aparata in tehnokratski liberalci, ki se zavzemajo za vodilno vlogo inteligence v družbi. Vsa ta dejstva moramo seveda imeti pred očmi, da ne nasedamo zahtevam po nekakšnem političnem večpartijskem ali enopartijskem sistemu, ker pomenijo taki poskusi izrazito nazadnjaško dejavnost usmerjeno proti pridobitvam naše revolucije.

Če smo tako ocenili omenjene poskuse, pa še ne pomeni, da se borimo proti vsaki obliki demokracije v naši družbi. Zavedamo se, da je v naši družbi vrsta interesov, ki so trenutno različni in izvirajo iz razrednih, ekonomskih, političnih, socialnih in drugih pogojev življenja in da ni resnične svobode človeka če teh, četudi trenutno različnih pogledov in stališč ne more svobodno izražati. Zato iščemo obliko demokracije, v kateri bo mogoče vsa ta različna stališča na enakopravni osnovi usklajevati (demokracija pluralizem), da bodo dokončno dobila obliko in vsebino, ki zagotavljata uresničitev dolgoročnega zgodovinskega interesa delovnih ljudi, ki pa je za veliko večino naše družbe, to je za vse delovne ljudi, enak.

Miro Florjanc

Predkongresni razgovor

Pred kongresom ZK Slovenije smo postavili nekaterim sekretarjem osnovnih organizacij zveze komunistov v temeljnih organizacijah združenega dela REK Zasavje nekaj vprašanj s prošnjo, da nam nanje odgovore in s tem seznanijo tako svo-

Dejali so...

Josip Broz — Tito, predsednik SFRJ in CK ZKJ

Zveza komunistov mora najneposredneje sodelovati v demokratičnem razpravljanju o obstoječih problemih v vseh samoupravnih organih in organizacijah. To seveda pomeni tudi udeležbo v demokratičnem konfrontiranju mnenj, interesov in alternativ, in sicer skupaj z drugimi delovnimi ljudmi in občani. Zaradi tega se mora zveza komunistov tako organizirati, da je dan za dnem povezana z delovnimi ljudmi in njihovimi organizacijami, da skupaj z njimi oblikuje politiko, stališča in sklepe, da se bojujejo za najnaprednejše rešitve.

Komunist kot posameznik seveda nastopa svobodno in enakopravno tako kot vsak drug samoupravljaec, zahtevamo pa od njega, da s svojimi stališči in delovanjem izraža interese in cilje zveze komunistov, za kar je v celoti odgovoren. Tak način organiziranja in delovanja komunistov je bistven pogoj za uspešno delovanje samoupravljanja in političnega sistema v celoti, za uresničevanje odločilne vloge delavskega razreda kakor tudi vodilne vloge zveze komunistov v družbi.

France Popit, predsednik CK ZKS

Z večjimi vlaganji iz lastne akumulacije in inozemskimi krediti smo dosegli hitrejši in bolj vsestranski razvoj energije in pridobivanja surovin in hrane. Reči moram, da smo na tem področju dosegli precej dobre rezultate. Ne srečujemo se več s pomankanjem električne energije kakor jeseni 1974. Povečali smo proizvodnjo premoga: gradimo jedrsko električno centralo, kmalu bo dograjen plinovod za uvoz sovjetskega plina itd. Razmere glede surovin se zboljšujejo, seveda smo tu, če gledamo samo Slovenijo, objektivno omejeni z majhnimi in redkimi zalogami surovin. Proizvodnja hrane v Sloveniji se prav tako povečuje, kar je zelo dobro. Toda v Sloveniji imamo tudi druge probleme. Največji med njimi je potreba, da prestrukturiramo naše gospodarstvo, posebno tisti del predelovalne industrije, ki potrebuje mnogo živega dela, ne da pa velikega dohodka, s tem pa tudi ne visoke akumulacije. To akumulacijo pa še zmanjšujejo naše obveznosti za vračanje inozemskih in domačih kreditov. Medtem smo zgradili močno infrastrukturo, ki je sicer pogoj za splošno rast, vendar sama po sebi ne zagotavlja rasti narodnega dohodka. Usposobiti se moramo za močnejši in vsestranski nastop na svetovnem tržišču in zmanjševanje zunanjetrgovinskega primanjkljaja. Skratka, storiti moramo vse, da se bo povečala akumulativnost našega lastnega gospodarstva in da zadržimo relativno ugodno rast proizvodnje.

Franc Šali, član IK CK ZKS

Kadar v današnjih razmerah govorimo o kulturi, često pozablamo, da nimamo v mislih nekakšnega sektorja človekove dejavnosti, temveč celovit družbeni proces osvobajajo-

nja, ki ima svoj idejni temelj v delavskem razredu, v njegovih zgodovinskih interesih. Tako pojmovana kultura pa vsebuje vse tiste sestavine, ki tvorijo samoupravno odločanje delovnih ljudi o družbeni proizvodnji, razvijanje in uveljavljanje ustvarjalne moči proizvajalcev v procesu preoblikovanja predmetnosti in nenehnega revolucioniranja družbenih odnosov. V takih okvirih zasnovana kulturna politika naj bi prispevala k temu, da bi se samoupravna socialistična družba še hitreje spreminjala v množico samoupravno združenih osebnosti, v družbo, ki bi temeljila in se razvijala na ustvarjalnosti kot živem izviru vseh delovnih ljudi. Takšna usmeritev na kulturnem področju pa navsezadnje pomeni nadaljevanje boja za ustvarjalno vraščanje duhovnih potenc v delo oziroma v graditev družbe svobodnih proizvajalcev.

V čakalnici TOZD Rudnik premoga Trbovlje so rudarji 9. marca volili delegate za delegacije v zbor združenega dela pri občinski skupščini Trbovlje in delegate za delegacije skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Foto A. Bregant

je člane, kakor tudi ostale bralce o problematiki dela OO ZK, kakor tudi o vprašanjih, katera obravnavajo in o akcijah, ki jih izvajajo. Tokrat objavljamo odgovore dveh sekretarjev.

Vprašanja so bila naslednja:

1. Uveljavljanje zakona o združenem delu je še vedno v središču pozornosti. Vemo, da izvajanje posameznih določil tega zakona v TOZD in delovni organizaciji ni vedno teklo tako, kot je bilo predvideno. Kje

so bili po tvojem mnenju zadržki, da se niso člani kolektiva v delovnih skupinah in TOZD bolj angažirali na primer pri uveljavljanju posameznih bistvenih določil zakona o združenem delu?

2. Je po tvojem mnenju aktivnost osnovne organizacije ZK v TOZD odvisna le od sekretarja ali tudi od ostalih članov OO ZK?

3. Koliko se je delavčeva zavest po tvojem mnenju spremenila pri utrjevanju njegovega

položaja v pogledu gospodarnosti, povečevanju produktivnosti, varčevanju, splošnem angažiranju, razvoju krajevnih skupnosti in ostalih družbenopolitičnih skupnosti, itd.?

4. Najpomembnejša vprašanja, ki jih je obravnavala in jih še obravnava OO ZK, ki jo vodiš kot sekretar, v sedanjem predkongresnem obdobju?

5. Je morda OO ZK razpravljala o bodoči energetske politiki in razvoju tako znotraj REK Zasavje, kakor tudi v SR Sloveniji. Znano je, da smo na tem področju napravili v zadnjih letih velik korak naprej, da pa bomo morali za zagotovitev zadostnih količin vseh vrst energije storiti še marsikaj. Kakšnega mnenja si zaradi čedalje večje popularizacije porabe nafte in plina v industriji, prometu, gospodinjstvih in omejevanja porabe premoga, kot osnovnega vira energije?

6. Katere probleme bi morali v OO ZK kot najbolj aktualne, obravnavati v sedanjem obdobju tako na področju gospodarjenja, usmerjenega izobraževanja, dohodkovnih odnosov, kakor tudi v pogledu razvoja krajevnih skupnosti in občine kjer živimo?

ROBERT KRAVOGEL, sekretar OO ZK, TOZD Premogovnik Trbovlje:

— Da izvajanje določil zakona o združenem delu še ne teče tako, kot bi moralo, je del krivde predvsem v preteklosti, v premajhni angažiranosti sindikata in tudi drugih družbenopolitičnih organizacij. Da se niso člani kolektiva v delovnih skupinah bolj angažirali, pa je opaziti po tem, da jim je vsebina in bistvo zakona o združenem delu še premalo poznana.

— Aktivnost OO ZK je po mojem mnenju odvisna predvsem od angažiranosti sekretarja in v manjši meri od sekretariata OO ZK.

— Po mojem mnenju se delavčeva zavest dograjuje z novimi dosežki in spoznanji v naši družbi s tem, da so volitve v samoupravne organe in SIS

odlično uspele. Opažati pa je tudi težnjo k čim večjemu varčevanju in dvigu produktivnosti, kar pogojuje tudi večje osebne dohodke.

— Na zadnjih volitvah sekretariata in OOK smo predvsem apelirali na člane ZK, da se aktivneje vključijo v delo sindikatov, potem da se čuti njihova prisotnost pri volitvah in delu članov ZK v delegacijah SIS in samoupravnih organih.

— V zadnjem času OOK v TOZD RP Trbovlje ni razpravljala o energetske politiki v REK Zasavje, kakor tudi v SR Sloveniji. Težiti pa moramo k temu, da se premog kot primarni vir energije očisti vseh spremljajočih dejavnosti, ki so do sedaj bremenile ceno tone premoga.

Kar se tiče porabe nafte in plina v industriji, prometu in gospodinjstvu sem mnenja, da ob pomanjkanju deviz ni smotno pretirano uvažati predvsem nafto. Z načrtnim izkoriščanjem domačih energetskih virov bi lahko dosegli stabilno dobavo potrošnikom.

— V OOK TOZD RP Trbovlje bi morali na naslednjih sestankih obravnavati predvsem težnjo k še večji varčnosti z materialnimi sredstvi, dvigu produktivnosti dela in izpolnjevanju planskih nalog.

Kar se tiče razvoja KS pa je treba vplivati na člane ZK v delegacijah SIS, na čimvečjo aktivnost, da bodo delegacije zaživele v pravem smislu. Vplivati je treba na člane ZK, da se bodo aktivno vključevali v delo SZDL, da bo le-ta, kot nosilec dela v KS in občini zaživele, kot ji je mesto v naši samoupravni socialistični družbi.

ROMAN SLOKAN, sekretar OOK ZK TOZD Rudarske investicijske gradnje:

— Na temelju ustave in zakona o združenem delu so se tudi v našem TOZD — RIG pričeli veliki premiki pri uveljavljanju in izvajanju zakona o združenem delu, kakor tudi njegovih posameznih določil.

Po sprejemu zakona o združenem delu, so seveda nastali tudi zadržki, predvsem v premajhni informiranosti posameznih delovnih skupin in obravnavanja zakona o združenem delu s čim večjim številom delovnih ljudi. Papirnato vojno mora zamenjati akcija za vsebinsko uresničevanje zakona o združenem delu.

— Po mojem mnenju je aktivnost osnovne organizacije ZK v TOZD odvisna ne le od sekretarja in osnovne organizacije ZK, temveč tudi od ostalih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v TOZD. Komunisti se morajo za stališča ZK organizirano zavzemati znotraj delegatskega sistema, v samoupravnih organih, samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih družbenopolitičnih organizacijah.

— Delavčeva zavest se je bistveno spremenila pri uresničevanju njegovega položaja v združenem delu ter o nalogah ZK. Ustava in zakon o združenem delu sta sredstvo za spreminjanje odnosov, krepitev oblasti delavca pri uveljavljanju njegovih samoupravnih nalog in opravi tako, da bo postal resnični gospodar položaja in odločal o pogojih ter rezultatih svojega živega in minulega dela.

— Naša osnovna organizacija ZK je pričela s temeljnimi razpravami po poročilih o delovanju ZK Slovenije med VII. in VIII. kongresom, ki obsega celotno poglobljeno in kritično oceno aktivnosti, razmer in dosežkov. V preteklem obdobju smo delali na uresničevanju ustave in zakona o združenem delu v praksi, kakor tudi v skladu s resolucijami obeh kongresov. Kritično smo ocenili tudi odnos do lastnega dela v združenem delu. Takšen kritičen odnos do lastnega dela bomo imeli tudi v bodoče, ker nam dokazuje, da smo v središču boja za spreminjanje družbenoekonomskega in samoupravnega položaja delavca v združenem delu, doseženi rezultati na področju organizira-

nja združenega dela so osnova in pogoj za uveljavljanje vsebine novih samoupravnih demokratičnih odnosov.

— Naša osnovna organizacija ZK je aktivno sodelovala v razpravah na sejah sveta ZK REK Zasavje. O bodoči energetske politiki in razvoju znotraj REK Zasavje, kakor tudi na ravni energetike v SR Sloveniji. Narejenega je bilo mnogo, zavedati pa se moramo, da bomo morali še naprej vztrajati pri popularizaciji premogovnika v Zasavju, ker je to bistveni vir delavske večine naših občanov v Zasavju. Nujno bomo morali še skrajšati materialne stroške, pripraviti in izvajati stabilizacijske ukrepe, povečati proizvodnjo in storilnost pri delu, kajti samo s tem si bomo ustvarili perspektivo naše dejavnosti.

— Da bi konkretno ugotovili, kakšen je odnos delavcev v TOZD, OOS, ZSMS, kakor tudi OOK, se bomo morali prizadevati za izvedbo naših najbolj aktualnih nalog, predvsem za izvajanje samoupravnega sporazumevanja v odnosih pri pridobivanju in razporejanju celotnega prihodka, samoupravnega sporazuma o razporejanju čistega dohodka, osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, svobodno menjavo dela med delavci delovnih skupnosti in delavci TOZD. Vse probleme moramo pravočasno in sproti reševati. Prilaganje aktivnosti in organiziranosti ZK demokratičnemu razvoju socialističnega samoupravnega bistva, nedvoumno zahteva tudi krepitev idejne in akcijske aktivnosti ter večje samostojnosti članov ZK, kakor tudi vseh delavcev v združenem delu na večjo aktivnost v krajevnih skupnostih, predvsem na področju kjer živimo.

Predlog kandidatov za organe ZKS in ZKJ

Centralni komite ZKS je na svoji seji dne 8. marca razpravljaj o osnutku kandidatne liste za člane organov Zveze komunistov Slovenije in Zveze komunistov Jugoslavije iz Slovenije. Predlog kandidatne liste za člane organov ZKS in ZKJ vsebuje tudi člane, ki izvirajo iz Zasavja, čeravno niso zaposleni oziroma niso angažirani trenutno le na področju Zasavja.

Za člane CK ZKS so predlagani tudi Jak Koprivc (glavni urednik ČGP Delo), Martin Mlinar (predsednik komisije predsedstva CK ZKS za družbeno-ekonomska vprašanja in socialno politiko), Marjan Orožen, sekretar komiteja mestne konference ZKS Ljubljana, Miloš Prosenc (član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS), Milan Rems (operativni planer v STT TOZD Tovarna strojev Trbov.).

Za statutarno komisijo ZKS je predviden Samo Logar, v nadzorni komisiji ZKS Leopold Sakeljšek, v tovariškem razsodišču ZKS Milan Babič.

Za centralni komite ZKJ pa so iz Slovenije predvideni med drugim tudi tovariši iz naših krajev: Stane Dolanc, sekretar IK predsedstva CK ZKJ, Štefan Korošec, predsednik republiškega komiteja za tržišče in cene. Kandidati za vodilne dolžnosti:

- za predsednika CK ZKS, France Popit;
- za sekretarja predsedstva CK ZKS, Franc Šetinc;
- za izvršnega sekretarja v predsedstvu CK ZKJ, Vlado Janžič;
- za člane predsedstva CK ZKJ, Edvard Kardelj, Stane Dolanc in France Popit.

Zveza komunistov v REK Zasavje

V zadnjem času, zlasti še v predkongresnem obdobju, so naložene osnovnim organizacijam ZKS TOZD in delovni skupnosti skupnih služb REK Zasavje Trbovlje posebne naloge, ki se nanašajo na predkongresno aktivnost članov ZKS. Med te naloge nedvomno poleg ostalih aktivnosti sodijo tudi javne razprave o predkongresnih aktivnostih ZK, ki morajo postati masovna oblika delovanja ZK kot avantgardne sile v vseh sredinah tako v družbenopolitičnih organizacijah, kot tudi v samoupravnih organih.

Med akcijske usmeritve delovanja Zveze komunistov pa je nedvomno vzpostaviti tudi vlogo kadrovske politike ter sedanje delo na tem področju zaostri, zlasti pa je zaostri odnos do tistih članov ZKS, ki so dokaj pasivni.

Člane našega delovnega kolektiva bo prav gotovo zanimal podatki, ki se nanašajo na gibanje članov ZKS v REK Zasavje na starostno in kvalifikacijsko strukturo članstva ZKS, zato bralcem posredujemo podatke, ki se nanašajo na članstvo ZK v REK Zasavje, v obdobju zadnjih dveh let:

	leto			
	1977	1976		
STANJE ČLANOV ZKS NA DAN 1. 1.	605	578		
PRIHODI:				
— novosprejeti člani ZKS	47	53		
— prihod članov ZKS iz drugih TOZD REK	14	13		
— prihod članov ZKS iz drugih del. organ.	18	9		
— prihod članov ZKS iz JLA	10	11		
— prihod članov ZKS iz KS	2	—		
— razveljavitev sklepa o izključitvi	1	—		
SKUPAJ	+ 92	+ 86		
ODHODI:				
— izključeni iz ZKS	2	8		
— upokojeni člani ZKS	25	13		
— umrli člani ZKS	4	2		
— odhod članov ZKS v druge TOZD REK	11	12		
— odhod članov ZKS v druge del. organizacije	34	19		
— odhod članov ZKS v KS	5	2		
— samovoljni izstop iz članstva ZKS	1	1		
— odhod članov ZKS v JLA	5	1		
— odhod članov ZKS v šolo (iz staleža REK)	1	1		
SKUPAJ	— 88	— 59		
STANJE NA DAN 31. 12.	609	605		
STRUKTURA ČLANOV ZKS (po stanju na dan 31. 12) V LETIH:				
	1977	%	1976	%
od skup. števila članov	609		605	
je:				
— neposrednih proizvajalcev	462	75,9	464	76,7
— ostalih delavcev	147	24,1	141	23,3
od tega:				
— mladih članov ZKS	154	25,3	123	20,5
— žensk	43	7,1	47	7,8

STRUKTURA ČLANOV ZKS (stanje 31. 12.):

a) starostna struktura članstva ZKS (5 let):

Starost	1977			1976		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
od 15 do 20 let	22	—	22	6	—	6
od 20 do 25 let	68	10	78	48	10	58
od 25 do 30 let	98	2	100	101	4	105
od 30 do 35 let	81	6	87	76	6	82
od 35 do 40 let	66	5	71	75	7	82
od 40 do 45 let	93	7	100	80	4	84
od 45 do 50 let	82	8	90	95	9	104
od 50 do 55 let	44	3	47	58	5	63
od 55 do 60 let	12	2	14	19	2	21
nad 60 let	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ	566	43	609	558	47	605

b) kvalifikacijska struktura članstva ZKS:

leto	izobrazba								
	visoka			višja			srednja		
	m	ž	=	m	ž	=	m	ž	=
1977	22	1	23	16	—	16	168	34	202
1976	24	2	26	9	—	9	158	37	195

leto	izobrazba											
	kvalificirani			polkvalif.			nekvalif.			skupaj		
	m	ž	=	m	ž	=	m	ž	=	m	ž	=
1977	285	—	285	48	4	52	27	4	31	566	43	609
1976	263	—	263	68	3	71	36	5	41	558	47	605

Tajništvo DPO REK Zasavje

Pregled sekretarjev občinskih komitejev

Na zadnjih volilnih konferencah osnovnih organizacij ZK ter občinskih konferenc ZKS v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, so bili za sekretarje komitejev občinskih konferenc ZK izvoljeni naslednji tovariši:

- v Hrastniku
Marjan Pergar, rojen 1939, dipl. inž. str., doslej zaposlen v SIJAJU.
- v Trbovljah
Karel Vukovič, rojen 1942, dipl. inž. el., do nedavnega zaposlen v TOZD RUDIS Trbovlje.
- v Zagorju
Emil Štern, rojen 1942, ekonomist.
- Revirski komite ZKS
za sekretarja je bil vnovič izvoljen Franci Grešak, učitelj, do nedavnega sekretar komiteja občinske konference ZK Trbovlje.

Ob kongresu nekaj podatkov

Dne 3. aprila tega leta bo pričel v Ljubljani z delom VIII. kongres slovenske partije. O predkongresnih temah smo v našem glasilu že pisali, danes pa nameravamo seznaniti naše bralce tudi s številčnim stanjem OO ZK, članstvom ZK, strukturi ter številom novosprejetih in črtanih članov. Podatke smo povzeli iz informacij Revirskega komiteja ZKS Trbovlje, štev. 2/78.

a) Število osnovnih organizacij ZK v občinah

Občina	leto 1974	leto 1977	nove OO ZK
Hrastnik	22	31	9
Trbovlje	32	72	40
Zagorje	21	43	22
Skupaj — revirji	75	146	71

V zadnjih štirih letih se je število OO ZK skoraj podvojilo.

Večina je bila ustanovljenih v TOZD in delovnih organizacijah ter krajevnih skupnostih, kjer jih preje ni bilo. Precej pa je bilo ustanovljenih v drugi polovici leta 1977 ob oblikovanju novih TOZD.

ČLANSTVO ZVEZE KOMUNISTOV V ZADNJEM OBDOBJU

V ZK Slovenije je bilo koncem leta včlanjenih 101.302 člana. Od tega je 345 predvojnih komunistov ter 5.650 tistih, ki so bili sprejeti med NOB. Po osvoboditvi je bilo v vrste zveze komunistov sprejetih največ novih članov v zadnjih štirih letih, in to 34.810. Veliko število novo sprejetih članov pa je bilo tudi v naslednjih letih: v razdobju od 1958 do 1962 je bilo sprejetih 11.705, v razdobju 1945 do 1948 je bilo sprejetih 11.545, v razdobju 1971 do 1973 je bilo sprejetih 10.968, v razdobju od 1949 do 1952 je bilo sprejetih 8.104, v razdobju 1968 do 1970 je bilo sprejetih 7.953, v razdobju

ju od 1963 do 1967 je bilo sprejetih 5.962, in v razdobju od 1953 do 1957 je bilo sprejetih 4.260. Podatki se nanašajo le na našo republiko.

Od skupnega števila članov ZKS koncem leta 1977 je bilo 85,4 % Slovencev, 5,3 % Srbov, 4,6 % Hrvatov, 0,7 % muslimanov, 0,6 % Črnogorcev, 0,3 % Makedoncev, 0,2 % Madžarov, 0,1 % Albancev, 0,1 % Italijanov, poleg tega pa še 33 Čehov, 22 Bolgarov, 11 Slovakov, 6 Romunov in 4 Turki. Poleg tega je bilo v slovenski ZK še 2.417 članov, ki so se opredelili kot Jugoslovani oziroma glede na regionalno pripadnost.

XI. kongres ZKJ bo od 20. do 23. junija

Predsedstvo CK ZKJ je na svoji seji, 15. marca t.l. predlagalo, da naj bi potekal XI. kongres zveze komunistov Jugoslavije v času od 20. do 23. junija 1978 v Beogradu. Na tej seji so sprejeli tudi predlog dnevnega reda za ta kongres, predosnutek poslovnika o delu kongresa in predosnutek splošnega razporeda dela in sej XI. kongresa.

PREGLED DOSEDANJIH KONGRESOV KPJ IN ZKJ

I. kongres:
Beograd, aprila 1919
II. kongres:
Vukovar, junija 1920
III. kongres:
Dunaj, maja 1926
IV. kongres:
Dresden, novembra 1928
V. kongres:
Beograd, julija 1948
VI. kongres:
Zagreb, novembra 1952
VII. kongres:
Ljubljana, aprila 1958
VIII. kongres:
Beograd, decembra 1964
IX. kongres:
Beograd, marca 1969
X. kongres:
Beograd, maja 1974
XI. kongres:
Beograd, junija 1978

b) Število članov ZK

Občina	leto 1974	leto 1977/30. XI. 1977
Hrastnik	624	815
Trbovlje	1.272	1.636
Zagorje	628	828
Skupaj — revirji	2.524	3.279

V tem štiriletnem obdobju je bilo sprejetih v ZK 1.060 novih članov, vendar se je gornja številka povečala le za 755 članov; razlika pomeni člane, ki so odšli bodisi iz revirjev, ali pa jim je članstvo prenehalo.

c) Število novosprejetih članov ZK

Občina	1974	1975	1976	1977	Skupaj
Hrastnik	72	73	66	59	270
Trbovlje	95	120	153	109	477
Zagorje	106	72	67	68	313
Skupaj — revirji	273	265	286	236	1.060

Članstvo je naraščalo razmeroma enakomerno in ne kompanijsko, kar dokazujejo gornji podatki.

d) Struktura novosprejetih članov ZK

Občina	delavcev	žensk	mladih
Hrastnik	175	77	161
Trbovlje	186	143	297
Zagorje	115	117	237
Skupaj — revirji	476	337	595

Število članov, ki so bili na novo sprejeti narašča v glavnem iz vrst neposrednih delavcev, mlajših, pa tudi žensk je več, kar je v skladu z dogovorjeno politiko.

e) Primerjalni podatki števila članov ZK napram številu zaposlenih in številu prebivalstva

Občina	Število		%	
	zaposlenih	članov ZK	prebivalcev	članov ZK
Hrastnik	4.795	17,2	11.036	7,3
Trbovlje	10.196	16,0	18.311	8,9
Zagorje	4.709	17,2	16.454	8,0
Skupaj - revirji	19.630	16,7	45.801	7,1

Številčno stanje članov ZK napram številu zaposlenih je v vseh treh občinah približno enako. Manjša razlika v Zagorju nastaja zaradi večjega števila kmetijskih proizvajalcev, med katerimi razen enega, ni članov ZK.

f) Prenehanje članstva ZK

Občina	Izstopi	Črtani	Izključitev	Skupaj
Hrastnik	9	4	13	25
Trbovlje	13	31	49	93
Zagorje	2	—	7	9
Skupaj — revirji	24	35	69	127

Na izključitve je vplivala zaostritev odgovornosti do tistih, ki so odstopali od politike ZK.

g) Struktura članstva ZK (30. XI. 1977)

Vrsta	Hrastnik	Trbovlje	Zagorje
— delavci (NK, PK, KV, VK)	472	818	376
— z nižjo izobrazbo	52	106	58
— s srednjo izobrazbo	200	408	185
— z višjo in visoko izobrazbo	91	260	89
— učenci, dijaki, študenti	—	44	103
Skupaj	815	1.636	811
— % delavcev	57,9	50,0	46,4
— % žensk	27,7	26,5	28,7
— % mladih	23,0	22,6	26,0

Na področju občine Hrastnik je med članstvom že delavska večina, tako med zaposlenimi, kakor tudi med celotnim članstvom. V Trbovljah je med celotnim članstvom že 50,0 % delavcev, medtem ko v strukturi zaposlenih še ni delavske večine.

Vse OO ZK so se v predkongresnem obdobju prizadevale in skrbele za to, da se doseže delavska večina v vseh treh revirskih občinah.

Funkcije v republiki in federaciji

V razpravah na temeljnih in občinskih kandidacijskih konferencah so razpravljali o predlogu možnih kandidatov za:

- predsedstvo SR Slovenije;
- delegate v družbenopolitičnem zboru skupščine SRS;
- funkcije v skupščini SRS;
- funkcije v skupščinah SIS v republiki;
- delegate iz SRS v zveznem zboru skupščine SFRJ;
- za člane slovenske delegacije v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ.

Predlog za zasedbo posameznih funkcij je pripravilo predsedstvo republiške konference SZDL Slovenije na svoji seji, 14. marca 1978.

Za predsedstvo SR Slovenije so bili predlagani:

- za predsednika
Sergej Kraigher, rojen 1914.
- člani
Viktor Avbelj, rojen 1914;
Tone Bole, rojen 19. 9. 1916;
dr. Marijan Breclj, rojen 23. 4. 1910;
Anica Kuhar, rojena 1922;
Vida Tomšič, rojena 1913;
Josip Vidmar, rojen 1895.

Za skupščino SR Slovenije:

- za predsednika
Milan Kačun, rojen 1941
- za podpredsednika
Ludvik Golob
Jože Globačnik
- predsednik zbora združene
ga dela
Emil Tomažič
- predsednik zbora občin
Silva Jereb
- predsednik družbenopolitičnega zbora
Valentina Tomlje

Družbenopolitični zbor skupščine SR Slovenije:

Med delegati v tem zboru je iz Zasavja tovariš Miloš Prošenc, iz Zagorja, ki je sicer član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS.

Zvezni zbor skupščine SFRJ: Med delegati v tem zboru je Martin Mlinar iz Hrastnika sicer predsednik komisije za družbenoekonomska vprašanja in socialno politiko pri predsedstvu CK ZKS.

Majda Škerbic, doktorica ekonomskih ved iz Trbovelj, ki je sicer zaposlena kot profesor visoke ekonomsko-komercialne šole v Mariboru.

Mirko Pirnaver, rojen 1934, zaposlen v TOZD RESD Trbovlje.

Problematika okrog organiziranja TOZD v DO ZPT

V mesecu januarju smo v REK Zasavje z referendumom sprejeli samoupravni sporazum o združitvi TOZD, ki se bavijo z neposredno ali posredno proizvodnjo premoga v delovno organizacijo Zasavski premogovniki Trbovlje. S tem samoupravnim sporazumom so določeni vsi glavni interesi, ki združujejo TOZD v delovno organizacijo ZPT ter podani osnovni temelji bodoče organizacijske zgradbe. To je takoimenovana makroorganizacijska struktura delovne organizacije (glej skico), ki je temeljna zgradba skupnega poslovanja vseh TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

Na ravni makroorganizacije je razčiščeno organizacijsko vprašanje: katere naloge bodo neposredno opravljale posamezne proizvodne TOZD in katere v okviru delovne skupnosti skupnih služb, za kar so se tudi samoupravno sporazumele. Delovna organizacija ZPT mora biti tudi v mezo- in mikroorganizaciji tako dograjena v organizacijskem smislu, da bo lahko opravljala vse skupne posle TOZD in uresničevala njihove skupne interese ali pa le-te povezovala naprej v SOZD-REKZ.

Ko prihajamo v konkretno oblikovanje organizacijske strukture, pa se pojavijo številna nerešena vprašanja zaradi stalnega vračanja v sedanje nedograjeno stanje, ko smo zaradi stalnih organizacijskih in samoupravnih dopolnitev privedli celotno delovno organizacijo na marsikaterem področju v neučinkovito in za opravljanje zahtevanih funkcij včasih tudi onemogočeno. Tako smo iz nekdane funkcijske organizacijske oblike težili malone v takoimenovano produkt-

no organizacijo, ko posamezna TOZD opravlja vse funkcije sama. To vsekakor ni racionalno in je potrebno ne samo v smislu ustavnih sprememb, ampak tudi iz dosedanje neučinkovitosti poiskati že v organizacijskem smislu take zasnove, ki bodo zagotavljale učinkovito delo. Zato TOZD izvedbo posameznih funkcij združujejo med seboj na ravni delovne organizacije, kjer se oblikuje delovna skupnost za dela skupnega pomena. Delavci v skupnih službah bodo komunicirali v dveh osnovnih smereh — v okviru skupne službe same in glede na TOZD. Delavci v skupnih službah se povezujejo med seboj v okviru služb, ker je na ta način zagotovljena ustrezna strokovnost dela, enotnost metod in tehnika dela, možnost razvoja strokovne dejavnosti. Istočasno pa se delavci v službah dogovarjajo s TOZD o vsebini, obsegu dela, rokih itd., saj za njih delajo.

Delitev funkcij in opravil ali v TOZD ali v delovni skupnosti skupnih služb je določena predvsem v tem, da se operativna tehnologija organizira v TOZD, razvojno-pripravljalna pa v DSSS, v nekaterih sektorjih pa bodo rešitve takšne, da bodo strokovni delavci združevali delo v DSSS, njihova delovna mesta pa bodo locirana v TOZD, ker največ časa delajo zanje.

TOZD bodo opravljali torej svojo osnovno funkcijo — proizvodnjo, vse ostale funkcije od finančnih, kadrovskih, komercialnih, splošnih in tehnično pripravljalnih in investicijskih opravil pa bodo opravljalne skupne službe v DO-ZPT ali SOZD REKZ. Pri tem se ne bom spuščal v podroben opis opravil posameznih sektorjev in njihovo funkcionalnost delovanja.

Vsekakor moramo doseči z ustrežno organizacijsko obliko naslednje željene cilje:

— Izboljšati celovito produktivnost in s tem učinkovitost celotnega poslovnega sistema DO na osnovi bolj racionalnega in usklajenega delovanja

vseh poslovnih dejavnikov in funkcij DO.

— Poglobiti samoupravne odnose z jasnejšo opredelitvijo vloge posameznih TOZD in opredelitvijo dohodkovnih odnosov med njimi.

— Usmeriti DO v razvojno odprtost tako, da odpravimo toge organizacijske okvire, ki so doslej omejevali pospešen razvoj.

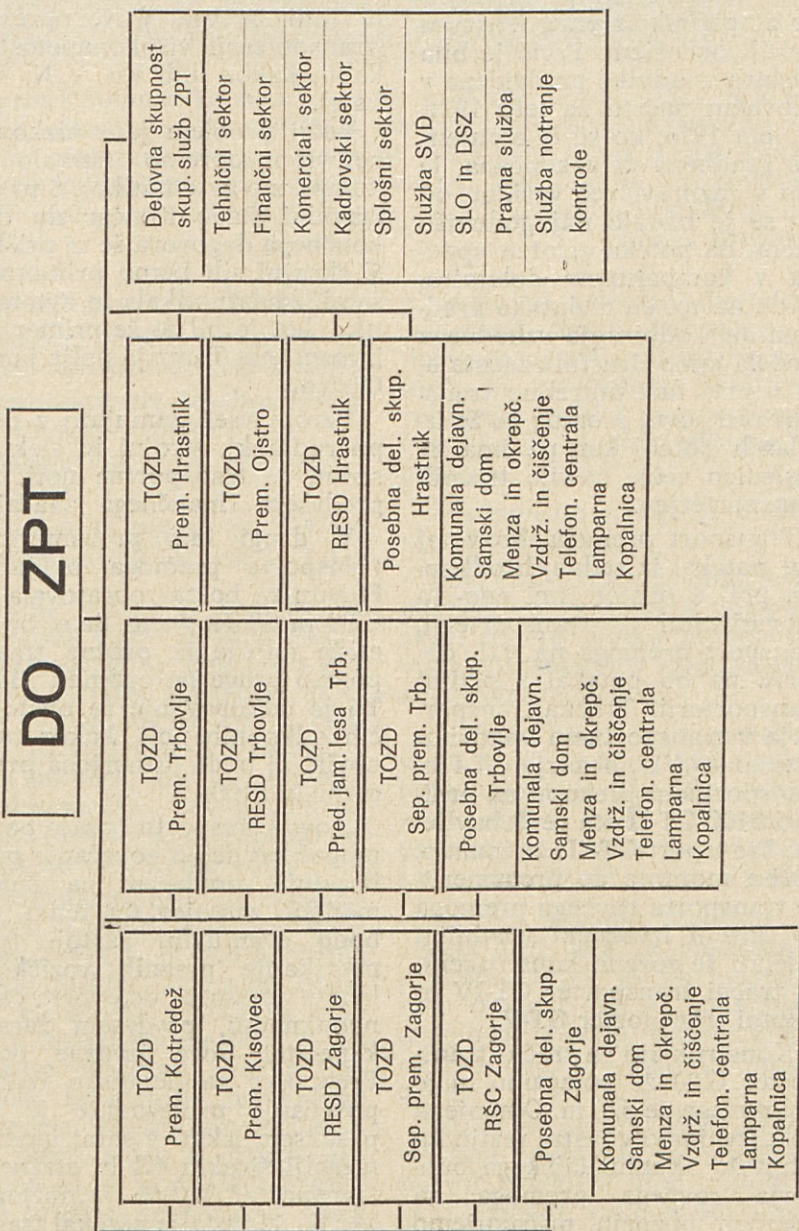
— Jasno definirati zadolžitve in cilje po nosilcih na vseh ravneh in s tem postaviti realno podlago za sistematizacijo nalog ter osnovo za ugotavljanje prispevka delavca pri delitvi sredstev za osebne dohodeke.

— Postaviti organizacijski temelj na katerem se bo dalje gradila in izpopolnjevala delovna organizacija kot živa dejavnost.

Na kraju bi še želel poudariti, da sprememba organizacijske strukture zgolj sama po sebi ne daje rezultatov, omogoča pa uvajanje nove vsebine in načinov dela, s katerimi se bo šele povečala produktivnost in uspešnost dela. Potrebno bo izvesti številne ukrepe in vložiti precej doslednosti, da bomo vse kar smo zasnovali v praksi tudi uspešno realizirali.

Ivan Berger

MAKROORGANIZACIJSKA SHEMA DO ZPT

BODOČI TRANSPORT V JAMI HRASTNIK IZ VII. OBZORJA NA ZVEZNO OBZORJE

S prehodom odkopne metode iz horizontalne na vertikalno koncentracijo, se je proizvodnja premoga iz jame Hrastnik povečala, s tem pa je tudi dosežani transport premoga tako po VII. obzorju, kakor tudi po glavnem izvoznem jašku začel predstavljati ozko grlo. Za nadaljno povečanje transportnih kapacitet iz jame Hrastnik smo pričeli razmišljati o novi sodobnejši transportni poti, in sicer z vpadnikom med Zveznim in VII. obzorjem. Prvič je bila izdelava vpadnika predvidena v delovnem načrtu za leto 1971. Do leta 1976, ko so bila rudarsko gradbena dela končana, je bilo v razpravi več variant, od teh se je izbralo najugodnejšo s tem, da poteka celoten vpadnik v kompaktnem dolomitu. Glede na to, da rudarsko gradbena dela odpiranja vzhodnega predela jame Hrastnik zaostaja, bo v prvi fazi potrebno transportirati rovni premog po že izdelanih poteh, kar pa ima za posledico večje število tračnih transporterjev.

Transport premoga bo v tej fazi potekal iz sedanjih odkopnih polj z obstoječimi eno- in dvoverižnimi transporterji, transport premoga na VII. obzorju pa bo potekal s petimi transporterji. Tračna transporterja v transportnem vpadniku Zvezno — VII. obzorje GT-I in transportnem prekopu na ordinati 5100 GT-II sta že dobavljena. Transport GT-III že imamo, dočim moramo do preusmeritve transporta rovnega premoga po novem izvoznem vpadniku izdelati še zoženo konstrukcijo za tračni transporter GT-IV in celotni transporter GT-V.

Konstrukcijo za tračni transporter GT-I že polagamo in je položenega že 520 m. Omenjena dela izvajamo v lastni režiji. Za montažo akumulacijskega bunkerja rovnega premoga na Zveznem obzorju, pričakujemo

ponudbo s strani TOZD ESD Trbovlje. Poleg omenjenih tračnih transporterjev se je v zadnjem času pokazala potreba po postavitvi kratkega dozirnega traku na presipnem mestu med GT-I in GT-II.

Nujnost postavitve tega traku je pogojena zaradi enakomernega doziranja rovnega premoga na gumijasti trak v vpadniku, predvsem pa zaradi preprečitve mehanskih poškodb, ki bi nastale pri direktnem padcu premoga na ta transporter GT-I.

Z elektro deli na tej transportni poti pa smo v fazi montiranja RTP na Zveznem obzorju Dolska proga. Izdobavljena je tudi že vsa V. N. oprema (transporterji, visokonapetostni kabli, kakor tudi vsa V. N. stikala).

Večji problem je z nizkonapetostno opremo (stikalo s kompletno avtomatiko). S predstavniki Rade Končar do dokončnega dogovora še ni prišlo. V skrajni sili bomo primorani sami izdelati stikala in avtomatiko, kot je bil to že primer za izvozno pot Terezija polje jama Ojstro.

Vzroki vseh zamujanj z deli po rudarski, strojni in elektro strani te transportne poti, so predvsem finančnega značaja.

V drugi fazi preusmeritve transporta premoga iz jame Hrastnik bosta obratovala le GT-I in GT-II, s tem, da se bodo etaže odprle iz prečne transportne proge na ordinati 5100. To je odkopavanje že obstoječih odkopnih polj, kakor tudi novih, ki bodo usmerjena proti ordinati 5100.

Z novo transportno potjo bo omogočeno delno povečanje proizvodnje, predvsem na račun manjših zastojev ter temu, da bodo eventualni zastoji (pomanjkanje praznih vozičkov) lahko v rednem delovnem času nadoknadili, predvsem zaradi kapacitet nove izvozne poti. Predpogoj za dejansko realno povečanje proizvodnje je pa predvsem iskati v sami modernizaciji širokih čel in etažnega transporta. To pa iz razloga, ker bo še nadalje potekal trans-

port jalovine in ostalega materiala še naprej po glavnem izvoznem jašku in bo sprostitev sedaj zaposlenih pri teh jaških omogočila razporeditev na produktivnejša mesta minimalna.

Adolf Laznik

Delavci TOZD RGD uspešni pri gradnji cestnih predorov

Potrebe sodobnega načina življenja terjajo vedno več podzemskih gradenj. Povečana blagovna menjava in hiter razvoj turizma zahtevata gradnjo hitrih cest in železniških prog. S tem v zvezi pa tudi gradnjo predorov in prezračevalnih jaškov za te predore.

Za ekonomsko uspešnost in konkurenčnost na trgu pa je pri gradnji predorov nujna:

— visoka stopnja težke mehanizacije (vrtalni stroji, veliki nakladalci za jalovino, težki prekucniki za odvoz jalovine, betonske črpalke, avto mešalci betona, betonarna, hidravlični opaž in še vrsta strojev, ki so nujni pri gradnji predorov;

— sposoben kvalificiran kader za upravljanje mehanizacije pri gradnji predorov;

— najvažnejši faktor pri takšnih gradnjah pa so delavci in tehniki, ki obvladajo sodobno tehnologijo gradnje predorov in so obenem kos težkim hribinskim prilikam, v katerih te objekte grade.

Po dosedanjih izkušnjah pri gradnji cestnih predorov v Sloveniji, so montangeološki pogoji graditeljem predorov, ki so jih gradili, nenaklonjeni. Glede geološkega sestava Slovenije tudi v bodoče pri graditvi potrebnih cestnih predorov, ni pričakovati bistveno lažjih gradbenih pogojev.

Rudarsko gradbena dejavnost (RGD) Zasavskih premo-

govnikov oz. REKZ že 25 let izvaja rudarska investicijska dela v domovini in v inozemstvu. V tem času je izdelala v raznih rudnikih preko 100 km jamskih rogov različnih presekov od 7 do 24 m², preko 8 km jaškov in veliko število gradenj večjih presekov kot so: črpališča, transformatorske postaje, remize, navozišča, priključki na jaške in drugo.

Preseki teh objektov so manjši kot preseki cestnih predorov, vendar pa je gradnja velikega dela teh investicij prav zaradi slabih montangeoloških pogojev, podzemnih voda, plinov in drugih nevšečnosti zahtevala in še zahteva veliko mero rudarskega znanja in hrabrosti izvajalcev teh del. Žal so ta dela globoko pod zemljo in tako vidna manj kot enemu odstotku državljanov, zato pa tudi niso od družbe ovrednotena v takšni meri kot to zaslužijo, v primerjavi z ostalimi nadzemnimi gradnjami. Prvič so delavci RGD sodelovali pri gradnji cestnih predorov v letu 1972, in sicer: pri izdelavi predorov Golo rebro in Pletovarje na odseku Hoče—Levec, hitre ceste Slovenike.

Investitor je bila Republiška skupnost za ceste. Mednarodno pogodbo za izvedbo teh del pa je sklenila Republiška skupnost za ceste z RUDISOM in z italijansko firmo I.CO.RI iz Rima.

RGD je sodeloval pri gradnji predorov kot član RUDISA. Pogodba je bila podpisana 26. 5. 1972. leta. Že v juniju so se začela pripravljala dela.

Pogodbeno so Italijani sodelovali:

- s svojo tehnologijo,
- s težko mehanizacijo za gradnjo predorov,
- s strokovnimi delavci; RGD pa:
- s svojo mehanizacijo,
- z delavci in tehničnim kadrom.

Delo je vodil konzorcij, katerega so sestavljali predstavniki RUDISA in I.CO.RI.

Skupna dolžina obeh predorov je znašala 1.501 m.

Posnetek spominske medalje, ki so jo dobili delavci TOZD Rudarska gradbena dejavnost REKZ, ob uspešnem prebitju predora za cestno povezavo pod prelazom St. Gothard v Švici. Odlikovanje je zelo pomembno in dokazuje visoko kakovost in strokovnost naših rudarjev pri prebitju enega najdaljših cestnih predorov na svetu.

Foto A. Bregant

- svetli presek predorov 57 m²
- izkop. presek predorov ca. 75 m², odvisno od vrste hribine;
- projektirana debelina betonske obloge — 30 cm
- širina vozišča v predoru — 7,6 m
- višina za prevoz vozil 4,7 m
- širina steze ob bokih 1,0 m

Velike težave je imel izvajalec zaradi slabe hribine. Osnovna hribina je bil dolomit s prehodi v apnenec z glino v razpokah. Vmes so nastopale cone zelo drobljivega in neobstojnega milinita, kar je zahtevalo izredno pazljivo delo pri izkopu predora. Delo je otežkočalo tudi stalno pritekanje vode.

Predvideno metodo izdelave, katero je bila dolžna preskrbeti firma I.CO.RI., je bilo potrebno zaradi težkih hribinskih pogojev korigirati. Uporabili smo novo avstrijsko metodo za izgradnjo predorov. Glavna značilnost te metode je poltogo podporje, sestavljeno iz jeklenih mrež, sider in brizganega betona, ki pa se v težkih hribinskih prilikah še dodatno ojača

z enojnimi oziroma dvojnimi jeklenimi obroči. Takšno podporje predstavlja primarno oblogo, ki preprečuje škodljivo rahljanje hribine ter nevarne premike v okolici odkopnega prostora.

Sekundarna obloga je betonska MB 300.

Debelina betonske obloge je odvisna od hribinskih pogojev skozi katere predor poteka in statičnih izračunov za posamezne hribinske prilike.

V področjih z večjimi pritoki vode je bil vgrajen hidroizolacijski plašč iz plastične folije »Rhenofol«. Preko drenažnih cevi odtekajo talne in površinske vode v kanal za odvod vode.

Predora sta bila končana v jeseni 1976. leta, z 9-mesečno zamudo, zaradi težkih hidroloških pogojev ter še nekaterih drugih negativnih faktorjev, ki so nastopali pri izgradnji predorov.

Tu so se delavci RGD prvič direktno seznanili z gradnjo cestnih predorov in si pridobili prva izkustva, kako se mora, pa

tudi kako naj ne bi gradili predorov.

Po uspešnem poslovnem sodelovanju v Boru pri gradnji izvoznega jaška in v Zvezni republiki Nemčiji pri gradnji rudarskih objektov, skupno z nemško firmo Deilmann-Haniel iz Dortmunda, se je to sodelovanje preneslo s podpisom delne pogodbe ARGE Deilmann-Haniel in švicarsko firmo MURER AG tudi v Švico, na izgradnjo objektov za cestni predor St. Gothard.

Dolžina cestnega predora St. Gothard znaša 16.322 m in sodi v sestav projektirane avto ceste Basel—Chiasso. Širina cestišča je 7,80 m z dvema stezama ob bokih širine 0,7 m. Zaradi velike dolžine predora so zgrajeni 4 prezračevalni jaški premera od 6,0 do 6,60 m. Hribina, v kateri potekajo objekti St. Gothardskega predora, je pretežno granitna.

Prva dela so rudarji RGD v kooperaciji s firmo Deilmann-Haniel pričeli leta 1971 na globljenju 522 m globokega prezračevalnega šahta Guspisbach nekaj km oddaljenega od znanega letovišarskega kraja Andermatt. Že leto dni kasneje, ko so ugotovili kvaliteto naših rudarjev, pa je druga ekipa začela na izdelavi podobnega objekta na novem gradbišču Motto di Dentro. Pogodbo smo preko Rudisa podpisali direktno s firmo MURER AG za izdelavo 896 m dolgega poševnega prezračevalnega jaška Motto di Dentro.

Ta jašek je bil izdelan strojno z vrtnim strojem Wirth in je bil prebit v juliju 1973. leta, torej v 11 mesecih. Povprečni dnevni napredek je znašal 4 metre. Tu se je ekipa rudarjev prvič srečala s strojno izdelavo jaškov. Ekipa je štela 14 mož, od katerih je bilo 12 članov TOZD RGD. Obzidavo jaška je nato prevzela firma MURER s svojimi delavci.

Zaradi dobrih delovnih uspehov je konec leta 1973 RUDIS za svojega izvajalca RGD podpisal pogodbo za izdelavo 520 m globokega prezračevalnega ja-

ška Bätzberg, ki je lociran na severnem delu St. Gothardskega predora. Ekipa je bila sestavljena iz 10 mož od tega 8 od RGD. Izkop je potekal strojno in tu je ekipa dosegla zelo dobre napredke, saj je znašal največji napredek 14 m na dan, dočim je znašal povprečni dnevni napredek 6,0 m. Jašek je bil izglobljen v 6 mesecih. Zaradi zelo dobrih rezultatov ekip RGD, ki so sodelovale pri globljenju treh prezračevalnih jaškov, je firma MURER AG in z njo RGD, dobila delo na samem St. Gothardskem cestnem predoru, in sicer pri izbitju 1600 m dolgega varnostnega rova. Presek rova znaša 8 m² in teče vzporedno s cestnim predorom. Tu je bilo zaposlenih 30 mož, od tega 24 članov TOZD RGD. Z zadovoljivo organizacijo, sodobno mehanizacijo in dobrim rudarskim znanjem so bili doseženi odlični rezultati. Povprečni dnevni napredek pri izkopu rova je znašal 12,5 m, največja dosežena dolžina izkopa rova pa 15,8 m na dan. S takimi napredki je bil rov končan 3 mesece pred načrtovanim rokom. Konzorcij cestnega predora St. Gothard je zato predal v izdelavo tudi izkop cestnega predora v enaki dolžini kot stranski rov. Izkopni presek je znašal 65 m² in so ga izbijali v dveh delih. Zgornji del, imenovan kalota, je imel 30 m² preseka in spodnji del-podprsa je 35 m² preseka. Izkop na tem odseku je bil končan v mesecu februarju 1977.

Za uspešno in kvalitetno delo so bili vsi rudarji RGD, ki so sodelovali pri izbijanju zadnjega dela St. Gothardskega predora, ob prebitju povabljeni na veliko slavlje v Airolo in odlikovani s srebrnimi spominskimi plaketami, katere je podelil predstavnik konzorcija.

Delež rudarjev TOZD RGD REK Zasavje pri delih na tem gigantskem objektu je precejšen. Velikega pomena pa so izkustva in znanje, ki so si jih rudarji in tehnično osebje pridobili pri gradnji omenjenih objektov z moderno tehnologijo in sodobno opremo.

Chrabreni s takšnimi izkušnjami in rezultati pri izgradnji cestnih predorov ter zaskrbljeni zaradi pamanjkljive mehanizacije za takšna dela, smo se vseeno odločili prvič samostojno za izgradnjo cestnega predora Šalek v Velenju. Ta predor je bil zgrajen na regionalni cesti, ki vodi proti Slov. gradu.

Pobudo za izgradnjo je dala Skupščina občine Velenje. Investitor je bil Komunalni obrtni center Velenje. Izvajalec del TOZD RUDIS Engineering Trbovlje z direktnim izvajalcem TOZD Rudarsko gradbena dejavnost REK Zasavje. Tudi glavni projekt za cestni predor Šalek je izdelal projektivni oddelek sektorja tehnične priprave REK Zasavje.

Navajam nekaj značilnih podatkov predora:

— dolžina predora	93 m
— svetli presek predora	57 m ²
— izkopni presek predora ca.	75 m ²
— debelina obloge brizganega betona	15 cm
— debelina betonske obloge	30 cm
— širina vozišča	7,6 m
— višina za prevoz vozil	4,7 m
— širina steze ob bokih	1,0 m
— krivinski radij	300 m

Hribina v kateri poteka predor so oligocenski in miocenski sedimenti, sestavljeni iz drobnnozrnatih peščenjakov pomešani s tufi in tektonsko več ali manj porušeni litoamnijski apnenci z vložki gline ter pojava vode. Cestni predor poteka pod ruševinami starega gradu Šalek. Zahteva investitorja je bila, da se ta spomenik ohrani. Potrebne so bile meritve potresnih učinkov pri razstreljevanju v predoru.

S pripravljalnimi deli smo pričeli 22. februarja 1977. Manjkajočo težko opremo smo dobili v najem. Za hidravlični opaž s podvozjem in oder za sidranje in torkretiranje je načrte napravil projektivni oddelek TOZD RGD. Obe napravi so uspešno izdelali v elektrostroj-

ni delavnici RGD, torej v lastni hiši.

Predor je bil končan 15. 9. 1977, torej kar mesec dni pred rokom. Kratka dolžina predora uspeha ne zmanjšuje, saj so bile zajete vse faze dela in uporabljena moderna tehnologija pri izdelavi predora. Portali so isti za dolgi ali kratki predor in so vedno med težjimi deli pri gradnji predorov.

Celotna ekipa zaposlena na tem objektu, je vzorno izvršila to delo in tako potrdila svoje znanje in izkušnje iz prejšnjih tovrstnih objektov.

Sodelovanje na relaciji investitor - izvajalec - nadzorni organ je bilo na zavidljivi višini in je tako v veliki meri pripomoglo tako uspešnemu koncu gradnje predora Šalek.

Pri dolgoletnih delih na izgradnji omenjenih predorov in prezračevalnih jaškov za te predore nismo imeli nobene hujše nesreče, kar je nedvoumen dokaz o znanju ljudi in smislu za varno delo tudi v tako težkih pogojih kot so bila ta zahtevna rudarska dela. Rudarski »Srečno« pa nam je bil zvest v pravem pomenu besede.

TOZD RGD ima izkušeno ekipo za gradnjo predorov, je pa nezadostno opremljena s težko mehanizacijo za takšna dela. Nakup takšne opreme terja velika finančna sredstva, je pa tvegan glede na negotovost kontinuirane izgradnje predorov v Sloveniji.

Boris Dolanc

Kaj je pokazal poizkus s podporjem Becorit v jami Trbovlje

S ciljem nadaljnega uvajanja samohodnega hidravličnega podporja (SHP) v jamah REK Zasavje, se je tehnično vodstvo REK na pobudo TOZD RPT dogovorilo z izdelovalcem SHP, firmo Glöckner - Becorit iz Zpadne Nemčije, za brezplačen poizkus s tipom podporja, ki naj bi ustrezala montangeološkimi pogojem v jamah REK. Lokacijo poizkusa v jami je določilo tehnično vodstvo RPT v Zgornjem VII. polju k. 312. S poizkusnim odkopavanjem so pričeli v II. polovici meseca januarja 1978. Trenutno se pripravlja komora za demontažo podporja na tej lokaciji in bo podporje vgrajeno na drugo čelo.

Poizkus odkopavanja pri podpiranju na čelu s podporjem Becorit je pokazal mnoge pomanjkljivosti, katere bo potrebno odpraviti pri nadaljnjih poizkusih pri takih težah in konstrukciji podporja.

Konstrukcija podporja je tipske izvedbe in preizkušena v mnogih jamah po svetu v različnih jamskih pogojih. Na

osnovi predhodnih razgovorov je proizvajalec spremenil le obliko in konstrukcijo zadnje stropnice. Skupna teža sekcije je 8,5 tone, s širino 1,4 m in dolžino 3,9 m pri višini 2,6 m.

Že pri razkladanju sekcij z avtomobila je nastal problem, ker v dolini ni prevoznega ekrana, ki bi lahko dvignil in razložil sekcijo take teže. S pomočjo dveh viličarjev manjše nosilnosti smo sekcije le razložili, seveda v daljšem času in z več šihti.

Za znižanje stroškov in hitrejše razkladanje podporja je nujno, da imamo na REK ekran z nosilnostjo ca. 15 ton in da se pride pod ekran z avtomobilom.

Pri transportu in montaži se je pokazalo, da nimamo ustreznih dvizžnih naprav, niti sodobnih naprav za transport težjih delov v jami. **To je bistvenega pomena za hiter transport in montažo zaradi kratkih smernih dolžin odkopavanja. To postavlja tudi uporabo sodobnejše jamske opreme na tehtnico ekonomike.**

Sam poizkus odkopavanja v jami (odkopali so ca. 30 m po smeri) pa je pokazal, da je bila lokacija poizkusa zgrešena. Ves čas odkopavanja smo imeli splavni zasip na stropnicah podporja, ki je dobesedno stekel iz stropa. Taki pogoji so zahtevali ročno delo z lovljenjem stropa na zatik. Kljub minimalni odprtini med sekcijama (10—20 cm), je tako sipek material zapolnjeval sekcije do stropa pri prestavljanju. Ker je zasipni material pretežno separacijska jalovina, se je neprestano zabijala transportna mehanizacija (potrebno je bilo čiščenje dvakrat v izmeni) in trgale so se delovne verige transporterjev. Zaradi lažjega lovljenja stropa smo na osnovi razgovorov in pristankom proizvajalca podaljšali prednjo stropnico na 500 mm. Toda tudi s tem podaljškom nismo uspeli v takih pogojih predčasno ujeti stropa pred izdelavo reza in prestavo čelnega transporterja. Dogovorili smo se že tudi s proizvajalcem za za tesnitev odprtini med sekcijami na srednjih stropnicah in za posebno loputo s cilindrom za zadrževanje premoga pri pluzenju iz čelne stene pod stropom. Te spremembe na podporju pa bodo lahko uredili, ko bo prišlo podporje iz jame.

Podporje se je izkazalo zelo stabilno v nenormalnih jamskih pogojih in nismo imeli težav pri prestavi kljub temu, da so bili podstavki sekcij v blatu zaradi nastopanja vode in talnega premoga. Stabilnost podporja ni bila ogrožena niti v enem trenutku kljub nenormalnim pogojem na čelu.

Podporje je potrebno dopolniti kot je predhodno navedeno in ga tako izpopolnjenega ponovno preizkusiti na čelu v srednjih jamskih pogojih jam v REK.

S podporjem nismo dosegli predvidenih normativov, toda ne zaradi konstrukcije in funkcionalnosti podporja, temveč spredaj navedenih nenormalnih jamskih pogojev.

Jože Herman

človek, znanje, produktivnost

KRATKA OCENA INVENTIVNE DEJAVNOSTI V REK ZASAVJE

V vseh temeljnih družbenih dokumentih in vseh samoupravnih sporazumih zadnjih let smo zapisali ugotovitev, ali bolje rečeno željo; da je inventivna dejavnost potreba in da mora postati sestavina združenega dela, enako kot razvojno-raziskovalna dejavnost. Pomen pravega vrednotenja te sfere združenega dela, vrednotenje inventivne dejavnosti kot elementa dela je tako v normativnem pogledu, jasno in nedvoumno in temu ni kaj dodati. Vendar na poti od te ugotovitve do praktičnega uresničevanja tako zapisanih načel je obilo težav in stranpoti. Poglejmo to soočanje načel, ali bolje rečeno želja in resnice na področju proizvodnje premoga, v takem podjetju, kot je REK Zasavje, ki je bil desetletja gibalno gospodarskega razvoja širšega območja. V kolikšni meri se inventivna dejavnost vključuje in vpliva na napore za napredek v vseh fazah tehnološkega procesa proizvodnje premoga? Vprašanje bi lahko postavili tudi v obratnem vrstnem redu, v kolikšni meri potrebuje razvoj tehnologije tudi inventivno dejavnost, v kolikšni meri jo spodbuja in v kolikšni meri sploh računa nanjo, če sploh računa. Če bi skušali odgovoriti na tako ali drugače obrnjeno vprašanje, bi kmalu zašli na brezizhodno pot, brez jasnega odgovora, verjetno na črti iskanja krivcev za nezadovoljivo stanje na eni ali drugi strani. Nesporna pa ostane vedno le ugotovitev, da zaostajamo v posodobljanju proizvodnih procesov, da je delež umskega dela vseh zaposlenih v procesu posodobljanja premajhen in da od tod med drugim tudi težave s prenizko rastjo produktivnosti. Ta nekoliko pesimistična, mogoče tudi polemična ugotovitev, temelji in izhaja tudi iz nekaterih kazalcev o inventivni dejavnosti v TOZD

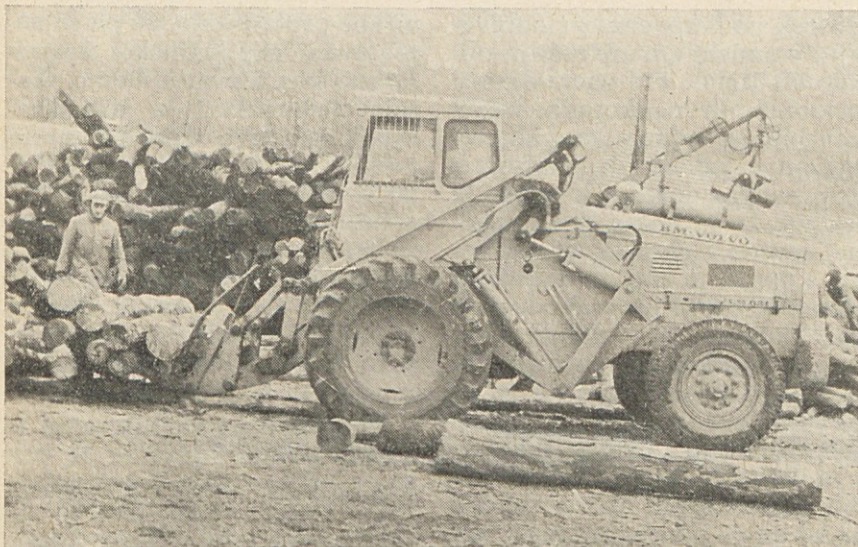
proizvodnja premoga, ki jih nameravam prikazati v nadaljevanju.

Na bivšem RTH - sedaj REK Zasavje, je bil že pred 15 leti sprejet pravilnik o vrednotenju in nagrajevanju izumov in tehničnih izboljšav. V tem pravilniku, ki naj bi s svojimi določili spodbujal in širil inventivno dejavnost, je bilo določeno, kako se ocenjuje izum ali tehnična izboljšava, kako se ta vrednoti in nagradi. Določila pravilnika na žalost niso kaj bistveno pripomogla k požitvi inventivne dejavnosti. V tem pogledu je zelo ilustrativen podatek, da je bilo v zadnjih osmih letih (Obdobje 1970—1977) povprečno letno le 16 predlogov odnosno prijav za tehnične izboljšave ali izumov. Pri preko 4.000 zaposlenih je to več kot skromna številka, posebno še ob dejstvu, da je število predlagateljev v vseh teh letih le okrog 100, da ne omenim nekaj predlagateljev, ki vsakoletno prijavljajo izume in tehnične izboljšave.

Če analiziramo prijavljene tehnične izboljšave odnosno izume glede na področja dejavnosti predlagateljev, čeprav je točna razmejitev nekoliko težja, vidimo, da odpade ca. 30 % prijav na področje elektrotehnike, okrog 50 % na področje strojne ali temu sorodne dejavnosti in le slabih 20 % na čisto rudarsko dejavnost. Taka delitev prijavljenih izumov odnosno tehničnih izboljšav kaže morda sicer na proces intenzivnejše mehanizacije faz tehnološkega procesa na drugi strani pa kaže tudi na manjšo zavzetost pri razvoju čistih rudarskih opravil potom inovacijske aktivnosti.

Za stanje na področju inovacijske dejavnosti je značilen še en pojav. Tehnična izboljšava ali izum se le s težavo uveljavi v praksi, posebno izven TOZD, ki ji pripada predlagatelj. Pa še v tisti temeljni organizaciji, se

le blizu 50 % predlaganih izboljšav ali izumov uporablja daljše časovno razdobje. Te ugotovitve kažejo na eni strani, na določeno sporadičnost ali spontanost v inventivni dejavnosti, (večina prijav sovпада s praznovanjem rudarskega praznika), na drugi strani pa na domiselnost, da je s prijavo in nagrado (odškodnino) za prijavo vse več ali manj opravljeno. Skrb za uveljavljanje predlagane izboljšave ter za nadaljnji razvoj odnosno obdelavo predloga se prepušča v večji ali manjši meri predlagatelju samemu. Vzrok temu je verjetno tudi pravilnik o nagrajevanju tehničnih izboljšav in izumov odnosno v pomanjkljivosti njegovih določil. Mislim, da je potrebno spregovoriti nekaj besed tudi o tem pravilniku, ki je v veljavi v REKZ. Ta pravilnik ima namreč nekatera določila, ki po mojem mnenju ne stimulirajo v dovoljni meri inventivno dejavnost, kar se zrcali med drugim tudi v pokazateljih, ki sem jih malo prej navedel. Pomanjkljivost je v tem, da nimajo vgrajenega, vsaj ne v zadovoljivi meri, tistega stimulansa, ki bi pospeševal to dejavnost. Če se hočemo izvleči iz nezavidljivega položaja v tej dejavnosti na katerega smo zdrknili, potem ne smemo blokirati oziroma izločiti interes tistih, od katerih lahko v veliki večini vse pričakujemo. Ne smemo obljubljeni ali celo nagrajevati vsega in tistih, od katerih realno ni mogoče ničesar zahtevati. To so le jalova pričakovanja širše inventivne dejavnosti, če se za delavca z najnižjo izobrazbo le s pravilnikom predvidi možnost najvišje odškodnine ali pa odškodnine za »hrabrost« prijave, obratno pa se za določeno kategorijo delavcev inventivno delo direktno ali pa z omejevalnimi faktorji rangira med njihove službene dolžnosti. Pri tem pa se zanemari ostale vzpodbudne faktorje za aktiviranje

Nakladalec Volvo je nadomestil težko delo lesnih delavcev na lesnem skladišču pri rudniku Trbovlje. Foto A. Bola

inventivne dejavnosti vseh zaposlenih npr. s širjenjem tehnične kulture in podobno. Tako tretiranje, ki postane osrednje določilo v pravilniku, kaže v določenem pogledu na idealistično obravnavanje sfere dela. Pozabljamo istočasno, da je družbena skupnost veliko investirala v izobrazbo nadarjenih, da bi od teh dobila tudi sadove in te naj dajo prav tisti, ki smo jim zaupali raziskovati, razvijati in poglobljati svoje znanje. Znano je namreč, da se z inventivno dejavnostjo bavijo le redki posamezniki, v resnici talenti, ki bodo povsod težili k namenu, kamorkoli jih postavimo.

Pri samoupravnih odločitvah, kamor spada tudi normativno urejanje inventivne dejavnosti, mora biti prisoten vedno tudi pogled naprej. To pomeni, da je pri sestavljanju določil potrebno v večji meri vgraditi določila, ki stimulirajo inventivno dejavnost. Naj nas ne bo strah nagraditi dobre izume ali tehnične izboljšave, tudi v vsotah, ki presegajo ekvivalentne vrednosti mesečnega dela. Prav tako pa se moramo otresti prakse avtomatizma v nagrajevanju to pomeni z drugimi besedami, nagrajevanje same prijave brez praktičnega učinka.

Ta, nekoliko kritična analiza stanja inventivne dejavnosti na

REK Zasavje — proizvodnja premoga, ki temelji morda tudi na enostranski in premalo poglobljeni analizi rezultatov te dejavnosti, ima edini namen zastaviti vse pozitivne sile za boljše usmeritev inventivne dejavnosti ter s tem povezan napredek tehnološkega procesa. Predvsem bo potrebno pristopiti k tej problematiki načrtno in strokovno, uvesti dokumentacijo in kreirati strokovne službe za to področje ter stimulirati, materialno in moralno, vse udeležence v procesu inovacij ter uvesti med drugim tudi prakso javnih razpisov za inovacije.

Rudi Šikovec

MOŽNOSTI PRODAJE OPEKE V LETOŠNJEM LETU

TOZD GRAMAT je pričela s poizkusno proizvodnjo na opekarni 26. 10. 1976, ker je pred tem izvajala rekonstrukcijska dela na opekarni. Še predno smo takrat pričeli s proizvodnjo, smo obiskali nekatera za nas pomembna gradbena in trgovska podjetja, prav tako smo jih pis-

meno obvestili o pričetku poizkusne proizvodnje. Na ta način smo si skušali pridobiti tržišče. Tako je potekala prodaja vse leto 1977 zelo ugodno, saj nismo mogli zadostiti potrebam kupcev.

V letu 1978 pa poteka vzporedno s proizvodnjo II. faza rekonstrukcije, v katero sodi med drugim preureditev prejšnjih sanitarnih prostorov v dodatne umetne sušilnice. To bo bistveno vplivalo na obseg večje proizvodnje (predvidena proizvodnja v letu 1978 = 9.000.000 enot opečnih izdelkov), s tem pa tudi za večjo prodajo. Povpraševanje po naši opeki je precejšnje; največje je po fasadni opeki ter po votlaku modularni blok. Verjetno bomo prešli v letošnjem letu na izdelavo modularnega bloka MB — 5,5 enot, ker se zanj zanima večina gradbenih podjetij.

Glede na to, da se bo obseg proizvodnje v letošnjem letu povečal, smo že proti koncu leta 1977 sklenili pogodbe z 21. gradbenimi in trgovskimi podjetji, katerih okvirne količine znašajo preko 8.000.000 enot opečnih izdelkov. Največje so potrebe po fasadni opeki in po opeki modularni blok, kot smo že prej navedli. Če bomo morali pogodbene količine v celoti realizirati, potem nam bo ostalo za prodajo privatnim kupcem le 1.000.000 enot. To pa je zelo majha količina, saj nam že praksa iz leta v leto kaže, da je razmerje med družbenim in privatnim sektorjem okoli 58 % : 42 %. Zaradi tega smo tudi načrtovali delo ob prostih sobotah.

Možnost prodaje v letošnjem letu bo vsekakor ugodna, saj smo načrt prodaje prilagodili potrebam kupcev, na podlagi pogodb in privatnih naročil. Razumljivo pa je, da v zimskih mesecih prodaja opeke ni tako aktivna oziroma intenzivna, ker je vzrok temu težka dovozna pot, neugodne vremenske prilike, pa tudi dela na gradbiščih malo zastanejo.

Vsekakor pa je najvažnejša pri prodaji naše opeke — kvaliteta. Naša TOZD je temu posve-

tila vsa prizadevanja, saj smo v letošnjem letu v ta namen izvedli remont peči. Tla, katera so na novo obložena, bodo bistveno vplivala na kvaliteto (ne bo toliko loma). Prav tako pa je kakovost opeke odvisna tudi od žganja. Samo s tem, da bo opeka lepa, dosti žgana, neokrušena in da bo zadostovala ustrezni marki, to je trdnosti, bomo uspeli na tržišču ter dosegli konkurenčnost nasproti drugim opekarnam. S tem pa je povezana primarna baza surovine, to je glina, katera mora biti preležana in kvalitetno predelana. V letošnjem letu bomo morali dovažati glino, ker nam bo sedanja zaloga kmalu pošla.

Ana Klenovšek

Nagrajevanje po delu

Nove možnosti in smernice, ki jih je nakazal zakon o združenem delu ter zaskrbljujoče upadanje produktivnosti tudi v revirjih, zahtevajo korenite spremembe v dosedanjem načinu nagrajevanja.

Prve novitete pri nagrajevanju jamskih delavcev so bile vpeljane že v maju 1977 po predhodni razpravi na sejah samoupravnih organov, kot dopolnitev že obstoječih meril. Dopolnitve so se nanašale le na delavce na odkopih, pripravi in vzdržbi ter deloma transportu materiala, medtem ko velik del zaposlenih v jami (izvoz, pomožna dejavnost, elektrostrojna služba), vključno z organizatorji proizvodnje, ni bil zajet v stimulatívno nagrajevanje.

S predlogom, ki smo ga oktobra poizkusno osvojili do konca leta 1977, so praktično zajeti vsi zaposleni, tako v jami kot tudi zunaj. V jamskih normativih smo se zedinili v vseh jamah ter prešli na enake osnove, seveda upoštevajoč različne montageološke pogoje in tehnično opremljenost jam. Nadvse pomembno je, da se pri nagrajevanju na odkopih daje velik po-

udarek nadkopnemu pridobivanju, v smislu zmanjševanja odkopnih izgub. Pri ugotavljanju pridobljenih nadkopnih vozčkov smo še vedno vezani na ocenjevanje oddelčnih nadzornikov, vendar dosedanje izkušnje kažejo da so ocene dokaj realne, seveda z raznimi korekcijami s pomočjo ostalih odkopnih parametrov, ki jih vsakodnevno zasledujemo. Pri določevanju števila nadkopnih vozčkov bi vsekakor moralo priti do večjega sodelovanja med brigadirji ter nadzorniki. Pri nagrajevanju delavcev na pripravi ni večjih težav, kajti njihov učinek je vezan na tekoče metre oz. kubične metre ter kvaliteto dela. Nekoliko težje je izmeriti delo delavcev na vzdržbi, ker se tu lahko delovni pogoji še najbolj razlikujejo. Strežniki transporterjev so s svojim zaslužkom neposredno vezani na odkope katerim strežejo, zato je nerazumljiva indiferentnost odkopnih delavcev, ki se včasih nočejo zavedati, da jim največkrat odmerjajo zaslužek prav strežniki mehanizacije z rednim čiščenjem ob transporterjih ter pod pogonskimi glavami.

Za transportne delavce, bo potrebno cenik del še dodelati ter prilagoditi jamskim razmeram ter tehnični opremljenosti jam. Vsi ostali delavci v jami so ali vezani na doseganje pla-

nirane proizvodnje, ali pa so nagrajevani pogodninsko. Pogodninsko nagrajevanje bomo skušali nadomestiti z akordiranjem, nekatera dela, pa bomo morali zaradi njihove specifičnosti ocenjevati podobno kot administrativne delavce. V okviru omenjenega nagrajevanja se lahko delavce v jami nagrajuje še s tako imenovanimi B-šihiti, ki naj bi odvrnili tiste posameznike, ki bi se želeli okoriščati z znojem in žulji sotovarišev.

Stimulativno nagrajevanje elektrostrojnih delavcev je prišlo v veljavo šele v novembru 1977. Nagrajevanje temelji na obratovalni pripravljenosti jamske transportne mehanizacije.

Zaradi pomanjkanja tehničnih podatkov ter ostalih potrebnih tehničnih in administrativnih parametrov, je sistem še nedosleden in ga bo potrebno v bližnji prihodnosti temeljito pretehtati. Verjetno je nesprejemljivo, da bi bili delavci v delavnica h direktno stimulirani od obratovalne sposobnosti jamske mehanizacije.

Na splošno lahko ugotovljamo, da je bil z uvedbo nagrajevanja po delu narejen pozitiven korak in da počasi izginja miselnost, da imajo vsi pravico na enake zaslužke, ne oziraje se na prizadevanje skupine ali pa posameznikov.

Strokovni delavci pregledujejo vzorce pridobljene pri vrtanju vrtine Kz-3/77 v Zagorju.
Foto A. Bregant

V družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih je bilo večkrat sproženo vprašanje, če so sedanje osnove po katerih ocenjujemo posameznike oz. posamezne delavce, dovolj stimulativne kakšen interes naj ima v jami vozač, da napreduje v kopača, ko pa vemo, da je razlika v osnovi minimalna? Ali bomo privabili v jamo

delavce elektrostrojne stroke, če ti vedo, da se bodo v osnovi izenačili z nekvalificiranimi delavci?

Ta vprašanja bomo morali ustrezno rešiti, če bomo hoteli pridobiti ustrezni kader, ki je neobhodno potreben za doseganje proizvodnih nalog.

Danijel Galuf

Novosti v vrtalni tehniki

(NADALJEVANJE IN KONEC)

Raziskovalno vrtnanje je že od nekdanj težko delo, saj so dela, ki so jih opravljali delavci potekala še do nedavna skoraj 75 odstotkov manualno (ročno). Razvoj tehnologije je tudi tu posegel tako daleč, da se neverjetno sliši ali celo vidi, da stoji danes po raznih prostranstvih naprave brez trinožja in velikih nosilnih odrov in naprav, marveč da se enostavno kompletna garnitura pripelje ali sama ali po na kamionu na pripravljen prostor, postavi, zavrti — geologi vzamejo vzorce — demonstrira in že je na drugem mestu.

Diamec-250, ki ga uporabljamo pri nas v REK, je ena od teh garnitur, ki kaže na to, kako dobrodošla je bila nabava D-250. Ne bomo preskromni če napišemo, da sta ekipi, ki delata na teh garniturah zelo dobri in usposobljeni za vsa mogoča dela s strojem. Ko smo malce o tem debatirali, kako gre delo pri nas od rok, smo ugotovili ob primerjavi s podatki iz tujine in naših jugoslovanskih rudnikih, da smo lahko zadovoljni. Za primer navajam podatek, ki je bil posredovan na posvetu, da se ob takih pogojih dela, hribin in pritiskov dosega sledi rezultati:

Vrtnanje po rjavem premogu z malim dotokom vode pod kotom 35 stopinj in slično krono, ki jo uporabljamo mi, zavrtajo 100 m vrtine v 15 urah.

Isto vrtino po nepopolnih podatkih, ki jih imamo, smo v jami Trbovlje **zavrtali v 8 urah!!!**

Vrtnanje po glini-lapor, za vrtino dolgo 100 m, se potrebuje minimalno 18 ur.

Imamo podatke, da smo 100 metrov vrtine zavrtali v enajstih urah.

Dosedanje izkušnje govore prid teh garnitur in menim, da je potrebno intenzivno delati na izboljšanju pogojev, zlasti kron in izpiranja, ter na ta način ustvariti maksimalne možne učinke.

Najnovejša iz garniture DIAMEC je DIAMEC-700 garnitura, ki se lahko uporablja za jamska in zunanja vrtnanja do globine 700 m. Nekaj kar je in bo postalo moda zlasti pri nas v SFRJ na področju kjer pridobivamo premog, kjer se ubadamo z zaglogami pod 250 m in več, kjer je problem vode in plazov, ker se ne ve kaj je pod Savo in Brnico itd.

Stroj D-700 je hidravlični vrtalni stroj na električni ali dizel pogon, z možnostjo vrtnanja v vseh smereh 360 stop. Uporablja alu. cevi \varnothing 43—45 mm, obrati od 700—2200 ob/min, dolžina 5.400 mm, teža od 1.500 do 2.700 kg, dizl enr. motor Deutz F4L912, 4 cilindre 50 kW (68 hp), elkr. ASEA 225 M, 2 termin, 45kW (61 hp), 380V, 50 Hz.

Zelo praktična uporaba, ki ga upravljata dva usposobljena vrtalca. Menim, da bi bila potrebna razprava o nabavi te vrtalne garniture za naš REK in pa seveda za izvajanje najrazličnejših nalog na področju geološko-

raziskovalnega dela v širšem in ožjem področju.

4. Mehanizirano polnenje vrtin

Z razvojem vrtalnih garnitur, ki so omogočile hitro in učinkovito vrtnanje vrtin je povezano tudi polnenje istih, kajti polnenje vrtin na klasičen način ni več niti racionalno niti mogoče. Isto časno je bil narejen velik korak pri samem razstrelivu, ki se ga pripravlja v zato pripravljenih komorah in nato mehanizirano potiska ali polni v vrtine. V Nitro-Nobel institutu so strokovnjaki za razstreljevanje pričeli z raziskavami važnih lastnosti razstreliva — kot so jakost, hitrost in gostota pakiranja in pa seveda tudi način polnenja vrtin. Kot primer naj navedemo, da danes v rudnikih Kiruna na severu Švedske pri jamski eksploataciji rude 60 ljudi opravlja dela na polnenju in odstreljevanju rude pri proizvodnji 20 milijonov ton železne rude.

5. NONEL - GT ne-električni sistem iniciranja

Firma Nitro Nobel dela na razvoju ne-električnega sistema iniciranja. Delo z električnimi detonatorji je riskantno ter je treba imeti dovolj pozornosti zaradi električnih gromov, ki jih ne moremo kontrolirati. Blodeči tokovi iz energetskih napeljav lahko predstavljajo še dodatno nevarnost skupaj z električno opremo. Zemeljski potenciali v bližini električnih central prav tako otežujejo odstreljevanje z električnimi detonatorji. V predelih s suho klimo - podnebjem se oblikuje statična elektriciteta vetra, ki povzroča velike probleme. Nekatere izkušnje imajo naši rudarji iz različnih gradbišč širom Jugoslavije. Pa tudi sicer je odstreljevanje z električnim iniciranjem zelo nevarno predvsem zato ker si je danes nemogoče zamisliti kakršnokoli delo brez elektrike.

Raziskovalci na tem področju so ob upoštevanju vseh teh okolišnosti prišli do spoznanja, kaj bi se moralo zahtevati za varnost in učinkovitost sistema iniciranja. To pa je:

Varnost,

Enostavnost pri uporabi
Precizni intervali kasnitve

Primernost za raznovrstne primere.

Eden od ne-električnih alternativ je NONEL.

Nitro Nobel raziskovalni inštitut je pričel v 60. letih z raziskavami in do danes uspel z nekaterimi alternativami.

Osnovna predpostavka je bila tak sistem, ki je neobčutljiv za vse vrste motenj, ki prihajajo iz izvora elektricete, seveda je to bil edini način doseganja maksimalne varnosti.

Prevodnik sistema, je brez kakršnega koli eksplozivnega učinka, tako da se končno dobi iniciranje na dnu.

Celoten sistem NONEL bazira na Nonel-cevi, ki jo predstavlja visoko kvalitetna plastična cevka zunanjega premera 3 milimetre, notranjega 1,5 milimetrov. Cev je z notranje strani obložena s tankim slojem reaktivne substance s koncentracijo do 20 mg/m. Hitrost detonacije je 2.000 m/sek., eksploziv pa je popolnoma zaprt v cevi, tako da ni nobenega vpliva na okolico. Nonel cev se lahko drži v roki pri odstreljevanju brez kakršnih koli nezgod.

Detonatorji so različne dolžine od 4,8 m do 30 m pa tudi 0,6 metra pri čemer je prosti konec detonatorja vedno plombiran.

Druga komponenta tega sistema je konektor, ki ima lahko enega ali dva stična bloka in sta označena kot GT-1 in GT-2. GT-2 je specialno konstruiran za uporabo v predorih, kjer so vrtine v majhnem medsebojnem razmahu.

Vžig poteka na različne načine in se upravlja takozvani Nonel starter in pištola (revolver). S to metodo ostane Nonel neelektrični in moment vžiga se lahko kontrolira.

Verjetno je uporaba tega sistema pri nas vprašljiva, ni pa rečeno, da ga pri večjih gradnjah in kompaktnih materialih in rudnikih ne bi uporabljali.

Ugotovitve in zaključki

Ko sva ob zaključku posvetovanja imela razgovore s nekaterimi tovariši iz ostalih rudnikov v Jugoslaviji sva ugotovila, da imamo pri nas v REK dokaj do-

bro sestavljene ekipe in zavidljive rezultate. Kaj bi morali še dopolniti, da bi v vložena sredstva za nabavo različne opreme in garnitur dokazali upravičenost istih?

1. Razmisliti o tem, da z nekaterimi izboljšavami pri vrtnju odpravimo še tiste ovire, ki nastanejo zaradi specifičnih pogojev hribine pri vrtnju, to pa je:

— oblikovati take krone, ki bodo primerne za naše razmere (že v akciji preko TOZD ESD);

— ventilacija, ki je nezadostna sedaj predvsem pri močnem izpihu materiala in onesnaženju zračnih izstopnih poti;

— eventualno močenje prahu z navadnimi prhami, ker bi bila uporaba izplake pri naših materialih preveč nečista;

— vsekakor pripraviti obe garnituri za vrtnje na izplako, kadar je akcija vrtnja po dolomitu, apnencu ali drugi trdi hribini;

— usposobiti še nekaj rudarjev, ki nastopijo delo pri vrtnju ob eventualnem pomanjkanju ljudi zaradi različnih zadev.

2. Geološko-raziskovalno delo je specifično in obenem del delovnega procesa v rudarstvu, brez katerega si ni mogoče zamisljati projektiranja, izgradnje prostorov, odkopavanja in vsega rudarjenja. Je pa tudi strokovno delo tako pri analizi jeder in materiala, kakor pri upravljanju garnitur pa najsi bodo Diamec, Longyer ali Cräulius.

In prav zaradi tega razloga je nujno razmisliti o tem, kako vse delo poenotiti tako v pogledu strokovnosti in organiziranosti, vse z enim ciljem, da se dosežejo še boljši in kvalitetnejši rezultati tako garnitur Diamev-250 in tiste, ki jo uporablja TOZD RIG;

— organizacijsko spremeniti in združiti ekipe ali v posebno službo ali pa v TOZD, kajti obstojajo vsi pogoji, da se to izvrši;

— stremeti za tem, da se uveljavimo tudi na posameznih drugih rudnikih v Sloveniji, čeprav je Geološki zavod tu.

3. Menim, da bi bilo dobro in kritično in predvsem perspektivno razmisliti o nabavi DIAMEC-700 vrtalne garniture predvsem iz naslednjih razlogov:

— naj sodobnejši stroj s kapaciteto do 700 m globine in uporaben za vsa geološko raziskovalna dela zunaj in v jami;

— uporaba in možnosti raziskovalnega vrtnja po Sloveniji in drugje z analizo vseh materialov preko našega laboratorija;

— ker ni bistvenih tehničnih novosti v pogledu upravljanja stroja, osnovni kadri so tu, ob nabavi pa seveda kratka in struktaža pri izdelovalcu stroja dva do tri tedne, za preizkus vseh mogočih in nemogočih možnosti vrtnja;

— zainteresirati je ostale premogovnike Slovenije o skupnem vlaganju in nabavi D-700 in morda še gradbeno operativno Zasavja, kajti ne raziskujemo notranjosti naše doline samo zato ali je in ni premoga marveč gre tudi za širši komunalnogospodarsko-gradbeni kompleks vseh mogočih komponent;

— bili bi verjetno prvi v Jugoslaviji, ki bi tak stroj uporabljali, to pa bi bile tudi reference za kaj drugega, ne samo nabavo stroja pri Atlas-Copce, morda celo nekaterih drugih nesluhtenih prednosti in nudenja znanja drugim s področja REK ali Zasavja.

4. Sodelovanje na takih strokovnih posvetovanjih in raznih drugih oblikah izmenjave izkušenj, naj postane stalna oblika dela in širina izobraževanja tako tistih, ki neposredno delajo na strojih, kakor tudi drugih strokovnjakov.

5. V naslednjih dneh bodo prosili za instruktaže tovariši iz Raše in mi smo pripravljeni za tako uslugo in usposabljanje.

Ob zaključku morda še to, da nisva mogla opisati vsega — vendar daje ta pregled tisto vsebino, ki je pomembna. Želimo, da vse to ne ostane le na papirju ampak, da dobi svojo mesto tudi v praksi.

Jože Greben
Janez Juršak

Priprave na zgraditev novega počitniškega doma na Rabu

V naši delovni organizaciji že dolgo časa govorimo o tem, da bi morali naš počitniški dom na Rabu obnoviti, ker ne ustreza več današnjim standardom. K temu nas je privedel tudi predpis, ki zahteva minimalno površino na posamezno posteljo. Vemo pa, da sobe v sedanjih paviljonih tem zahtevam sploh ne ustrezajo. Poleg tega pa ne ustrezajo niti vsem ostalim zahtevam, ki so potrebne za boljše počutje letovalcev. Tu mislim predvsem na sanitarije. Dom je bil za čase, ko je bil zgrajen, še v redu, danes pa ga je čas prehitel. Vendar pa se kljub slabim pogojem prebivanja v počitniškem domu, naši ljudje vseeno odločajo za letovanje na Rabu, ker je pač klima zelo ugodna.

Zaradi tega smo že v lanskem letu sprejeli sklep, da zgradimo nov počitniški dom. Zato smo najprvo obnovili vilo Kaldano in s tem pokazali odgovornim činiteljem na Rabu, da le imamo namen obnoviti naš dom. Tako je bila sprejeta naloga, da se najprej naredi urbanistični načrt, na podlagi katerega bomo lahko izdelali vse ostalo v zvezi z novogradnjo doma. To nalogo je prevzel urbanistični zavod na Reki. Na osnovi naših želja, da se posteljni fond na Rabu poveča od dosedanjih 130 na 250 do 300 ležišč, je urbanist temu primerno tudi obdelal ta prostor, kjer je sedaj naš dom.

Za povečanje posteljnega fonda smo se odločili zaradi tega, ker ima centralni objekt — kuhinja dovolj zmogljivosti za omenjeno povečanje posteljnega fonda. Na drugi strani pa imamo tudi to prednost, ker je zemljišče naše in na najlepšem prostoru področja Palit. Urbanist nam je predlagal, da bi bili objekti stopničasti, ker je pač takšen teren. Predlog je takšen, da bi na mestu, kjer stojijo se-

danji paviljoni, zgradili nove hišice. Seveda bo treba stare paviljone porušiti. Te hišice bi bile eno ali dvonadstropne, odvisno pač od mesta, kjer bi stale. Verjetno bo treba posekati tudi nekaj borovcev, vendar bi potem zasadili nove. V vsaki hišici bi bilo več sob, od katerih bi vsaka imela svoj vhod, majhen balkon, kopalnico s sanitarijami ter majhen prostor za morebitni hladilnik ali drug element bele tehnike. Sobe bi imele eno, dve ali tri postelje. Iz teh bi se lahko naredile razne kombinacije za družine, ki imajo več članov. Vse sobe naj bi imele pogled na morje. Zavedamo se, da ne bo mogoče takoj naenkrat zgraditi vseh objektov za željeni posteljni fond, zato smo se odločili za etapno gradnjo. Predlog je takšen, da naj bi najprvo porušili dva ali tri sedanje spodnje paviljone, na tem mestu pa bi potem zgradili že omenjene hišice s kapaciteto okoli 130 postelj. To naj bi bila prva faza s katero bi že pridobili toliko postelj, kot jih imamo sedaj s Kaldano in paviljoni vred. Predvideno je, da bi eno sezono imeli poleg novozgrajenih objektov tudi nekaj starih paviljonov. Takoj nato pa naj bi se gradnja nadaljevala.

Predvideno je, da bi se takoj, ko bo gotov in sprejet urbanistični plan, ki mora biti javno razgrnjen na občini Rab, pričelo z izdelavo izvedbnih projektov za gradnjo doma. Predlagali so, da je najbolje, če takšne projekte izdela kakšna projektantska organizacija na Reki, ker imajo oni pač največ prakse glede na pogoje dela in vklapljanja v obmorski ambient. Urbanist je tudi obdelal problem s katerim se že dolgo srečujemo, to je cesta do našega doma. Ker je dostop do doma ob morju nemogoč, so

se tudi krajani tega področja odločili za cesto, ki bi z gornje strani prišla do našega doma. Seveda smo bili za takšno rešitev, kajti brez ceste si ne moremo zamisliti gradnje.

V mesecu februarju letos so bili v Trbovljah predstavniki z Raba, s katerimi smo se dogovorili vse v zvezi z gradnjo nove ceste. Le-ti so nas obvestili oziroma seznanili, da mestna skupnost za ceste ne more začeti z deli, ker še ni izdelana izvedbena tehnična dokumentacija. Odločili smo se, da zaradi pomembnosti ceste mi financiramo to dokumentacijo in bi bila ta sredstva že naš prispevek za cesto, katerega pa bodo morali plačati vsi, ki bodo to cesto uporabljali. Obvestili so nas tudi, da bi bila cesta v grobem izdelana že do letovalne sezone. To je pa za nas zelo ugodno, kajti z novogradnjo bi morali začeti takoj po končani letošnji letovalni sezoni, če hočemo drugo leto letovati v novih prostorih. Predvideno je tudi, da bi imeli parkirni prostor na zgornjem predelu in tudi cesto do centralnega objekta — kuhinje z vrha in bi tako odpadlo prevažanje vsega potrebnega po žičnici.

Zavedamo se, da takšna gradnja ne bo poceni, saj bi po predvidevanjih stala postelja okoli 10 starih milijonov, vendar pa bi bila še večja škoda, če bi opustili letovanje na Rabu. Zato se bomo morali vsi v kombinatu zavzeti za to, da bi se finančna sredstva le nekako zagotovila. Nekaj bi lahko zbrali z združevanjem dela regres ali pa se bi lahko odločili, da smo solidarni tudi do nas samih in bi s kakšnim šihom pripomogli k čimprejšnji obnovi našega počitniškega doma na Rabu.

Aktivnost samoupravnih organov

Odbor za kadrovske politiko in socialno varstvo REK Zasavje

Odbor je imel svojo 8. sejo, dne 10. marca 1978, na seji pa je razpravljala in sklepala o naslednjih zadevah:

- na podlagi predhodnih razgovorov in ugotovljenih potreb s strani TOZD in DS SS je razpisal za šolsko leto 1978-79 kadrovske štipendije, učna mesta in plan pripravnikov za leto 1978. Razpisanih je 66 štipendij in študij na visokih, višjih in srednjih šolah. Poleg tega je odbor razpisal 140 učnih mest za izučitev poklica rudarja (100 mest), ključavničarja (20) in električarja (20) mest;

- odobril je tri štipendije, od tega dve doslej nerazporejeni in eno hčerki smrtno ponesrečenega rudarja;

- prav tako je odobril izjemoma plačevanje šolnine za študij ob delu enemu prosilcu zaradi reorganizacije v Zagorju;

- eno vlogo za odobritev pomoči iz sklada solidarnosti je odbor zavrnil, ker prosilka ni upravičena na pomoč po določilih obstoječega pravilnika;

- v iniciativni odbor za ustanovitev posebne izobraževalne skupnosti za rudarstvo in geologijo pri združenju TOZD Energetike GZS je odbor imenoval v samoupravno delavsko kontrolo za nadzor nad delom skupnosti Josipa Ljubiča, inštruktorja iz TOZD RŠC;

- sprejel je posebni sklep, ki se nanaša na koriščenje izrednega plačanega dopusta za pripravo diplomskih nalog in polaganje izpitov delavcem, ki študirajo ob delu;

- pripravil je predlog za razpravo in sklepanje na seji delavskega sveta REK Zasavje, da odobri sredstva za preventivno zdravljenje 180 delavcem v letu 1978. V ta namen naj bi

Splošne volitve so bile uspešne

Dne 9. marca 1978, so delavci našega kombinata na številnih voliščih v TOZD in DS REK Zasavje volili po štirih letih številne delegacije, in sicer za:

- zbor združenega dela pri občinskih skupščinah v Hrastniku;
- Trbovljah in Zagorju;
- delegacije v samoupravne interesne skupnosti.

Volilna udeležba je bila ena najboljših, če ne celo najboljša v zadnjih letih oziroma zadnjih referendumih. Volilni odbori in volilne komisije so imeli letos nekoliko težje delo spričo razvejanosti delegatskega sistema in povečanega števila posebnih, združenih in splošnih delegacij. Tudi glasovalci so letos morali posvetiti izvolitvi posameznih kandidatov večjo pozornost, saj so morali obkrožiti precejšnje število predlaganih kandidatov.

Iz spodnjega pregleda lahko ugotovimo, le najpomembnejše rezultate dosežene na volitvah, ki obsegajo število vpisanih glasovalcev, število dejanskih glasovalcev in procent udeležbe na volitvah. Po vsej verjetnosti bodo končni rezultati malenkostno odstopili, vendar ne bistveno, zaradi podatkov oziroma glasov, ki jih bodo naknadno poslali naši delavci iz JLA.

Volitve so bile dobro izvedene in kažejo pravzaprav, da so bili napori vseh članov volilnih komisij, volilnih odborov, članov družbenopolitičnih organizacij in vodstvenih organov v predkandidacijskem in kandidacijskem postopku kronani z lepim uspehom.

Rezultati volitev za delegacije v zbor združenega dela v SOB Hrastnik, Trbovlje in Zagorje in delegacij za samoupravne interesne skupnosti:

Splošnih volitev dne 9. marca t.l. so se udeležili tudi vajenci II. in III. letnika TOZD RŠC. Na sliki volišče TOZD RŠC v Trbovljah.

Foto A. Bregant

TOZD — delovna skupnost	Število vpisanih glasovalo		% udeležbe
1. Delovna organizacija			
Zasavski premogovniki Trbovlje			
— Premogovnik Hrastnik	440	406	92,2
— Premogovnik Ojstro	236	218	92,4
— Rudarsko elektrostrojna dejavnost Hrastnik	152	149	98,0
— Premogovnik Trbovlje	531	417	78,5
— Rudarsko elektrostrojna dejavnost Trbovlje	106	90	84,9
— Predelava jamskega lesa Trb.	28	26	92,9
— Premogovnik Kotredež	364	326	89,5
— Premogovnik Kisovec	295	270	91,5
— Separacija premoga Zagorje	110	104	93,6
— Rudarsko elektrostrojna dejavnost Zagorje	133	129	96,9
— Separacija premoga Trbovlje	373	332	89,0
— Rudarski šolski center Zag.	193	182	94,3
— Posebna delov. skup. Hrast.	118	116	98,3
— Poseb. delov. skup. Trbovlje	99	96	96,9
— Poseb. delov. skup. Zagorje	156	146	93,5
— Delovna skupnost SS ZPT	99	99	100,0
SKUPAJ ZPT	3433	3106	90,6
2. Delovna organizacija			
Termoelektrarna Trbovlje			
— Proizvodna enota 1	84	84	100,0
— Proizvodna enota 2	105	105	100,0
— Transport goriva	74	74	100,0
— Vzdrževanje naprav	126	125	99,2
— Delovna skupnost SS TET	115	113	98,2
SKUPAJ TET	504	501	99,4
3. Delovna organizacija			
Rudarska gradbena dejavnost			
— Rudarske investicij. gradnje	366	311	85,0
— Rudarska elektrostrojna in mehanična dejavnost	75	69	92,0
— Proizvodnja gradbenega materiala GRAMAT	61	61	100,0
— Avtoprevoz »Zasavje« volišče Trbovlje	43	42	97,7
— volišče Zagorje	35	32	91,4
— Del. skup. skupnih služb RGD	38	38	100,0
SKUPAJ RGD	618	553	89,5
4. Delovna organizacija			
Industrijske montažne delavnice in ogrevanje Trbovlje			
— Strojne industrijske montažne delavnice Trbovlje	108	104	96,3
— Elektrostrojne montažne delavnice Trbovlje	57	55	96,4
— Komunalna energetika Trbovlje		(vsi so delegati)	
SKUPAJ IMD	165	159	96,4

odobril 500.000,00 din, posebej pa še 20.000,00 din za zdravljenje otrok članov kolektiva v letu 1978. Število je enako kot preteklo leto;

— na znanje je sprejel informacijo, da bo TOZD RŠC organiziral oddelek večerne rudarske šole za pridobitev naziva »pomočnik kopača«, s tem, da bo šola trajala okrog 8 mesecev;

— pooblastil je svet šole TOZD RŠC, da podpiše samoupravni sporazum s fakulteto za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani — VTO Montanistika Ljubljana — Velenje, o sofinanciranju višješolskega študija rudarstva ob delu v Velenju;

— odbor je bil seznanjen s strani socialnega delavca s problematiko ugotavljanja delovnih mest oziroma delovnih nalog za zaposlovanje invalidov. Nujno je čimprej pristopiti k izdelavi strokovne zdravstvene analitične ocene del s potrebnimi meritvami in pregledi. Hkrati je bil odbor seznanjen tudi s problematiko alkoholizma.

Delavski svet SOZD Elektrogospodarstva Slovenije

Dne 27. februarja t.l. je potekala v Mariboru druga izredna seja delavskega sveta ZEPS oz. SOZD Elektrogospodarstva Slovenije. Na seji je bilo navzočih tudi sedem delegatov iz REK Zasavja ter vodilni predstavniki REK Zasavje in TOZD TET.

— Ugotovil je, da je znašala po zaključnih računih za leto 1977 izkazana izguba v bilancah uspeha skupno 568 milijonov 885.238,58 din. S tem v zvezi je sprejel podrobnejše sklepe, ki jih je na to posredoval skupščini samoupravne interesne skupnosti Elektrogospodarstva — ISE v odločitev načinu kritja ugotovljene izgube za leto 1977;

— nadalje je sklenil, da je treba do 31. marca t.l. izdelati analizo izvršitve programa ukrepov za zaključek poslovnega leta 1977 za Elektrogospodarstvo Slovenije, ki ga je sprejel delavski svet na svoji seji, dne 7. decembra 1977.

TOZD — delovna skupnost	Število vpisanih glasovalo		% udeležbe
5. Delovna skupnost			
SOZD REK Zasavje			
— Delovna skupnost skup. služb administrat. strokov. opravil	41	41	100,0
— Delovna skupnost skup. služb tehniško strokovnih opravil		(vsi so delegati)	
CELOKUPNO	4761	4360	91,6

X. srečanje samoupravljalcev „Rdeči prapor” o delitvi sredstev

Delegati samoupravljalcev iz TOZD in delovnih organizacij iz gospodarskih in družbenih dejavnosti iz celotne Jugoslavije ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, so na svojem X. srečanju samoupravljalcev »Rdeči prapor« v Kragujevcu v dneh 15. in 16. februarja 1978, izmenjali izkušnje, spoznanja in dosežke na področju pridobivanja in delitve sredstev za osebne dohodke.

Udeleženci so na osnovi referata Mike Špiljka razpravljali v komisijah in na plenarnem zasedanju o naslednjih temah:

- temeljna organizacija združenega dela in namenska delitev sredstev;
- delitev sredstev za osebne dohodke na osnovi rezultatov dela za tekoče delo;
- delitev sredstev za osebne dohodke na osnovi minulega dela in ustvarjalnosti.

Letošnja tema srečanja samoupravljalcev v Kragujevcu tega, kot je dejal tovariš Kardelj, svojevrstnega kongresa je zadel v središče zanimanja milijonov delovnih ljudi, ki so zlasti v zadnjih mesecih izredno živo razpravljali o pridobivanju in delitvi sredstev za osebne dohodke. Več kot 120 napisanih poročil in razprav to nedvomno potrjuje ne glede na to, da niti

tema, niti akcija nista novi. Vendar konkretni idejnopolitični, gospodarski in samoupravni okviri in izhodišča ter spremembe, ki jih pričakujemo in ki jih terja zakon o združenem delu, predstavlja zares novo prakso.

Za takšne akcije nikoli ni bilo ugodnejših pogojev. Pri tem mislim na jasno politično in institucionalno izdelano usmeritev pri izvajanju načela delitve po delu. Ta usmeritev ni samo jasna, temveč je zaradi takšne jasnosti tudi odločna. Označuje konec dolgoletnega omahovanja, zato nismo nikdar do kraja zagrizli do konca v kisljo jabolko, temveč smo pri prvih težavah nehali ali pa se celo umaknili. Danes lahko že z gotovostjo rečemo, da je takšna politika na splošno slabila interes delavca za povečevanje storilnosti na delovnem mestu. Izostanki, bolniška in nadurno delo, honorarne zaposlitve, vse to se je tako razmnožilo, da je postalo politični problem. Tudi družbeni dogovori o merilih za delitev osebnih dohodkov niso bistveno spremenili razmer, ker so bili sprejeti zunaj in mimo temeljnih organizacij združene dela oziroma mimo delavcev. Na srečanju se je o zgodovini teh odnosov govorilo le toliko, kolikor je bilo potrebno, da bi

bolje razumeli neposredne naloge in da bi osebni dohodek postal motiv za boljše gospodarjenje.

Iz mnogih izkušenj predstavljenih na srečanju samoupravljalcev je jasno videti, da je delo neposrednih proizvajalcev lažje merljivo kot delo v strokovnih, storitvenih ali vodstvenih službah. Vidna pa so tudi prizadevanja, da bi za začetek našli takšna merila, čeprav ne popolna, ki bi jih bilo mogoče tolmačiti kot izraz prepričanja, da se morajo meriti vsa dela.

Tovariš Špiljak je v svojem referatu o tem dejal: »Mnoge izkušnje, ki se iz vseh dejavnosti kažejo, da je to mogoče. Zato jih je treba spremljati, proučevati in prenašati v druge organizacije. Pri tem moramo biti vztrajni in dosledni, za vsa opravila in naloge pa moramo najti merila in osebne dohodke deliti izključno po teh merilih.« Pri tem je spomnil na že davnaj izrečene besede tovariša Borisa Kidriča: »Če kakega dela ni mogoče vrednotiti ali sploh oceniti prispevka, tedaj takšno delo ni potrebno in ga je treba ukiniti.

S tem v zvezi je tudi dolgoletna navada, da se osebni dohodek določa po delovnem mestu, ne pa glede na vloženo delo. Osebnega dohodka ni mogoče deliti na podlagi analitične ocene, temveč na podlagi jasno določenih meril za opravljeno delo.

Zelo so bila zanimiva vprašanja in zapažanja o tem, ali je v novem sistemu degradirana šolska izobrazba? V mnogih rešitvah, o katerih so razpravljali, ni bilo izobrazbe kot posebne osnove ali merila za delitev osebnega dohodka. Izobrazba pa se izraža in se mora potrditi skozi delo. Da bi lahko prevzeli določeno vrsto opravil in nalog je nujna določena šolska izobrazba. Brez nje vsaj v principu pa tudi v sami praksi ne bi smelo biti mogoče prevzemati odgovornosti za določena opravila in naloge.

Po besedah razpravljalcev so najmanj obdelana merila in osnove za delitev sredstev za oseb-

ne dohodke na področju organizacije dela. Reči je mogoče, da se čuti strah pred velikimi zaslužki. Nismo imuni tudi pred gesli, po katerih je socializem - družba enakih, kar praktično pomeni, da je vrhunec socialne pravičnosti v razmerah, ki jih običajno imenujemo »uravnolovka«. Ugotovitev samoupravljalcev je, da se je bolj bati nizkih kot pa visokih osebnih dohodkov. Tudi tovariš Tito je svoj čas dejal: »Pri nas nihče ni obogatel od svojega osebnega dohodka.« Nasprotje temu je izražena tudi solidarnost. Tako kot obstaja strah zaradi prevelikih zaslužkov, se bojimo tudi prevelike solidarnosti. Popolnoma jasno je, da solidarnostni ukrepi ne bi smeli ogroziti temeljnega načela delitve po delu. Ne more biti solidarnosti v smislu izenačevanja osebnih dohodkov med delavci enakih kvalifikacij, ki različno delajo, ali njihove temeljne organizacije dosega različni dohodek. Če bi to sprejeli, nihče več ne bi bil zainteresiran za izboljšanje proizvodnje. Osnovno socialistično načelo mora biti za približno enako družbeno ovrednoteno delo, približno enak osebni dohodek. Če pogoji gospodarjenja to načelo rušijo, potem je jasno, da je treba tam iskati rešitve in ne v rušenju načela in meril delitve sredstev za osebne dohodke, so poudarili samoupravljalci.

Razprava o minulem delu je pokazala, da je minulo delo velika neznanka in da večina konkretnih rešitev ne presega okvirjev obračuna dela osebnega dohodka za minulo delo na podlagi let delovne dobe. Mnogi udeleženci srečanja smo pričakovali konkretno rešitev. Očitno je tudi, da se mnogo pričakuje tudi od novega zakona o minulem delu. V vsakem primeru je udeležba v delitvi ustvarjenega dohodka na podlagi minulega dela zelo pomembno vprašanje in to je eno od izhodišč integracije dela in družbenega kapitala pod nadzorom delavcev. Zdaj je stvar samoupravne prakse, da najdemo rešitve, ki bodo na tem področju res tudi stimulative.

Kolikor uspešneje bomo iskali merila za jasno prikazovanje obeh virov osebnega dohodka, toliko bolj bo ustrezalo delavčevemu prispevku povečanje produktivnosti dela. Nenehno izpopolnjevanje delitve in odpravljanje opaženih pomanjkljivosti, je trajna obveznost, ki bo dolgo aktualna pri nadaljnjem dograjevanju samoupravnega sistema.

Čeprav razprave na tem srečanju niso dale dokončne in konkretne rešitve na vsa vprašanja delitve, pa lahko pričakujemo, da bodo vzpodbuda za nadaljnje iskanje praktičnih rešitev urejevanja in razvoja dohodkovnih odnosov in delitve osebnih dohodkov, na osnovi dosedanjih izkušenj.

Drago Špoljar

Tretjič „ZA“

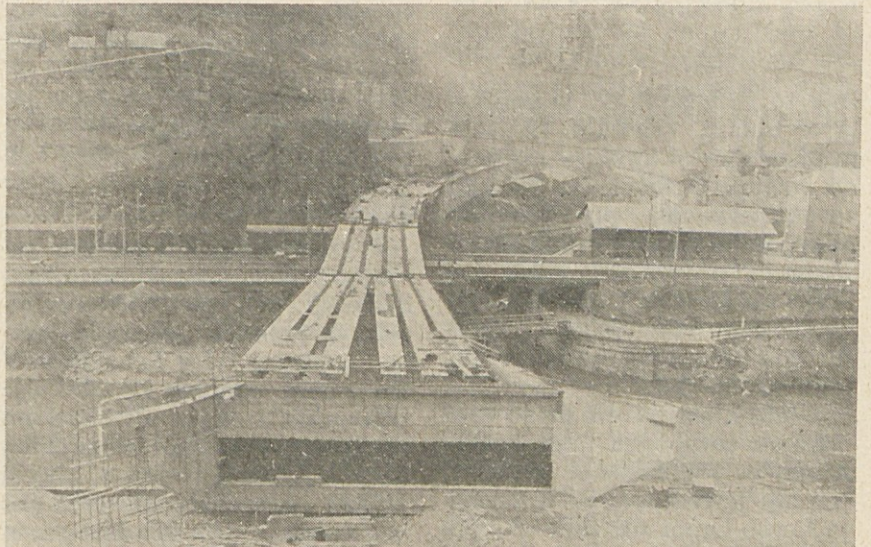
Dne 9. aprila t. l. bo v Trbovljah organiziran oziroma izveden referendum za tretjo uvedbo plačevanja samoprispevka občanov.

Sedanji samoprispevek, za katerega smo se odločali uspešno na referendumu leta 1973, se izteka aprila letos. S sredstvi petletnega samoprispevka je bila v načrtu izgradnja športnih prostorov ob novi osnovni šoli na Leninovem trgu, povečanje zmogljivosti vodovodnega omrežja s posebnim ozirom na zajetje novih vodnih virov v Šklendrovcu, v načrtu pa je bila tudi zgraditev novega zdravstvenega doma poleg bolnišnice

ter dodatni prostori za šolski center poleg gimnazijskega splotja. Občinska skupščina Trbovlje bo koncem marca poslala vsem gospodinjstvom oziroma delovnim ljudem pregled vplačanih prispevkov v I. in II. krogu samoprispevkov, podan pa bo tudi pregled opravljenega dela.

Poseben iniciativni odbor za izvedbo referenduma, ki ga je imenovala skupščina občine Trbovlje je pripravil podrobnejše podatke, da bi priprave na izvedbo referenduma potekale čim jasneje in učinkovito.

9. aprila se bomo torej na referendumu odločali o uvedbi

Gradnja novega mostu čez Savo pri železniški postaji napreduje. Slika je nekoliko motnejša zaradi zaprašnosti ozračja.

Foto A. Bregant

III. samoprispjevka, katerega bi pričeli plačevati 1. maja 1978, iztekel pa se bo čez pet let, to je 30. aprila 1983. Vsi zaposleni naj bi plačevali mesečno 1 % od svojih neto osebnih dohodkov, upokojenci bi prispevali 0,5 % od pokojnin, po posebnih stopnjah pa naj bi za gradnjo programiranih objektov družbenega standarda prispevali tudi zasebni kmetovalci in obrtniki. Iz vplačanih samoprispjevkov naj bi v naslednjih petih letih najprej dogradili zdravstveni dom in socialni zavod za ostarele občane, ki ga že grade v Koloniji 1. maja, potem pa bi se lotili gradnje vrtcev, knjižnice in osnovne šole na Dobovcu.

Kot smo že navedli, bo podrobnejša obrazložitev vsebovana v posebni brošurici, ki jo izdaja v ta namen občina Trbovlje. Vabimo vse občane in delovne ljudi Trbovelj, da se referendumu 9. aprila udeležijo v čim večjem številu in da podpro prizadevanja vseh občanov in vseh organizacij, da bi z uspešnim izidom referendumu lahko postavili v naslednjem obdobju objekte, ki bodo v korist vsem občanom. Zato glasujmo »ZA«!

Revirske občine za TE-TO III

Dne 16. februarja t.l. je potekala v občini Trbovlje 19. seja predsedstva skupščine skupnosti revirskih občin. Na tej seji so obravnavali problematiko pokrivanja samoupravno dogovorjenih obveznosti REK Zasavje do revirskih občin, nadalje koncept usmerjenega izobraževanja in problematike v delovanju Šolskega centra v Trbovljah, obravnavali pa so tudi osnutek samoupravnega sporazuma o toplifikaciji revirjev. Na seji je zastopal REK Zasavje Janko Lapornik, dipl. ek., pomočnik generalnega direktorja.

Seznanil je vse navzoče z rezultati poslovanja v preteklem letu in poudaril, da bodo te-

meljne organizacije združenega dela s področja proizvodnje premoga končale poslovno leto 1977 s precejšnjo izgubo. Skupščina samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva je sicer sklenila, na svoji seji 23. 12. 1977, da bo v okviru možnosti pokrila nastalo izgubo iz določenih virov. Izguba sama pa je nastala zaradi nedoseženega dohodka. Nastopilo pa je vprašanje pokritja pogodbenih obveznosti, ki so jih sprejele TOZD in DS SS REK Zasavje s samoupravnimi sporazumi s posameznimi občinami. V tem primeru bi se morala povečati dotacija za okoli 10 milijonov din. Predsedstvo je sklenilo, da je treba posredovati pri ISE, EGS in Republiškem komiteju za energetiko, da bi ISE tudi te obveznosti do posameznih občin, ki izvirajo iz samoupravnih sporazumov, pokrila.

Pri obravnavanju usmerjenega izobraževanja so ugotovili, da obstaja osnovno vprašanje v pogledu financiranja Šolskega centra Trbovlje, od katerega je odvisen tudi nadaljnji obstoj tega centra pa tudi nadaljnjo delo v bodoči organizaciji usmerjenega izobraževanja v revirjih. S tem v zvezi je sprejel tudi sklepe za sklenitev določenih sporazumov z revirskimi občinami, ki naj bi rešili vprašanje nadaljnjega financiranja, kar bo omogočilo, da bo ta center v najkrajšem času izdelal dokončni predlog za organizacijo usmerjenega izobraževanja v revirjih. Pospešeno je treba reševati tudi vprašanje direktorja Šolskega centra.

Pripravljen je bil predlog samoupravnega sporazuma o toplifikaciji revirjev v zvezi s predvideno gradnjo termoelektrarne - toplarne III v Trbovljah. V energetski bilanci za obdobje 1980—2000, je alternativno predvidena tudi zgraditev TE - TO III Trbovlje, s tem, da bi pričela obratovati leta 1985. To in pa dejstvo, da spadajo revirske občine v IV. kategorijo onesnaženosti zraka narekuje, da se je treba na tem področju tudi ustrezno organizirati. Zato

naj bodo udeleženci sporazumevanja o proizvodnji, prenosu in uporabi toplotne energije, proizvedene v TE - TO Trbovlje: občinske skupščine, samoupravne stanovanjske skupnosti, samoupravne komunalne skupnosti in SOZD REK Zasavje. Navzoči so sklenili, da je treba predlog samoupravnega sporazuma poslati v razpravo vsem zainteresiranim udeleženkam v Zasavju.

Proslavi dneva žensk na rob

Dne 8. 3. 1978 je sindikat TOZD rudnik premoga Trbovlje pripravil proslavo v počastitev dneva žensk.

Tako kakor vsa leta, se je tudi letos IO OOS rudnika Trbovlje odločil, da obdari ženske zaposlene pri rudniku. Za to je bil določen odbor v katerem sta bila tudi predstavnika IO OOS TOZD RESD Trbovlje in TOZD predelava jamskega lesa. Da, bi popestrili program smo se obrnili na osnovno šolo Tončke Čeč, katera je z veseljem sprejela predlog, da popestrijo našo proslavo s posebnim kulturnim programom za naše ženske in žene rudarjev.

Proslava je bila pripravljena v čakalnici rudnika Trbovlje. Po uvodnih besedah predstavnika sindikata o poti in vlogi žene so učenci izvedli 40-minutni kulturni program pod naslovom »Mati, žena, borka, delavka«. Na kraju so pionirji podelili navzočim ženam cvetje. Predstavniki sindikata pa so podelili zaposlenim ženam darilo - knjigo, prešernovo nagradjenko, ki bo našla dostojno mesto v vsaki vitrini, roman Miška Kranjca in drugo manjše darilo.

Po proslavi so bile žene povabljenе na pripravljeno zakusko. Pred proslavo je bilo dovolj obveščanja na plakatih

po TOZD in preko Radia Trbovlje.

Proslave pa so se udeležili le predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij rudnika Trbovlje, direktor in predstavniki vseh treh sindikalnih organizacij. Ni pa bilo nobenega družbenopolitičnega predstavnika drugih TOZD ni skupnih služb.

Ob tej priliki se v imenu osnovne organizacije sindikata rudnika Trbovlje, kakor tudi v svojem imenu, najiskreneje zahvaljujem vsem, ki so se udeležili proslave. Posebno pa se zahvaljujem osnovni šoli in učencem Tončke Čeč, za res dobro pripravljen program.

Alojz Božič

Nepozabni dan

Na dan 27. marca se spominjamo prav tistega marčevskega dne leta 1941, ko so se dvignili ljudje po vsej takratni Jugoslaviji v znak protesta proti pristopu države k trojnemu paktu. (Sprva je bil ta pakt sklenjen med fašistično Italijo in nacistično Nemčijo in imenovan »jekleni«, kasneje pa je bil razširjen še na militaristično Japonsko.) Sramotni akt izdaje sta v imenu kraljevine Jugoslavije v dunajskem gradiču Belvedere podpisala ministrski predsednik Dragiša Cvetković in zunanji minister Cincar Marković.

Nekateri še danes zatrjujejo, da sta bila potrebna samo dva dneva, da so ljudje dvignili svoj glas proti izdaji. Glas protesta naj bi po mnenju drugih bil spontan. Oboje ne ustreza resnici.

Sam pristop k trojnemu paktu je bil samo finalni akt izdaje in rezultat dolgoletnega rovarjenja Hitlerjevih emisarjev v Jugoslaviji. V Nemčiji so v takratnem času neprestano ponavljali, da prostor od izvira Donave spada v nemški živ-

ljenjski prostor — lebensraum. Dejavnost Hitlerjevih nacistov pa se je posebej okrepila po avstrijskem anšlusu — priključitvi Avstrije k rajhu. »Zasedba Avstrije in razširitev meja Tretjega rajha na meje Jugoslavije«, je pisal koncem leta 1938 tovariš Tito, »je udarila v glavo Hitlerjevim agentom in večkratno povečala njihovo dejavnost. Ti agenti so našli zanesljivega zaveznika za svoje rovarjenje v Jugoslaviji v Stojadinovičevi vladi z njeno protifašistično in protinarodno notranjo in zunanjo politiko.« Takšno politiko je po padcu Stojadinovića nadaljevala tudi vlada Cvetković—Maček.

Zaradi povečanega rovarjenja fašističnih agentov, od katerih so bili najštevilnejši pripadniki nemške manjšine, ki je živela predvsem v Sloveniji, Hrvaški, Baranji in Slavoniji, je vladal velik nemir med ljudmi, posebej v Sloveniji in Hrvaški. Na številnih zborovanjih so ljudje zahtevali od vlade, da obrzda hitlerjance. Ti so po navodilih iz Berlina intenzivno organizirali vojaška vohunska središča, ki so se skrivala za organizacijo »Nemške kulturne zveze« — Kulturbunda.

Centralni komite komunistične partije Jugoslavije je že leta 1937 opozoril na Hitlerjev fašizem in nevarnost vojne v posebnem letaku z naslovom »Nevarnost je blizu«. V proglasu je bilo med drugim zapisano: »... Od svetovne vojne, ki je naše kraje spremenila v s krvjo zalito pokopališče, nevarnost nove še strašnejše vojne ni bila toliko blizu, tako neposredna kot je danes. Jugovzhodna Evropa je ena najpomembnejših linij napadov glavnega razpihvalca vojne, Hitlerjevega fašizma.

V drugi polovici tridesetih let so bile sile osi v polni ekspanziji. Hitlerjeva Nemčija je pripojila Avstrijo in okupirala Čehoslovaško, fašistična Italija je zasedla Albanijo. Septembra 1939 je izbruhnila druga svetovna vojna. Rajh je napadel Poljsko, Anglija in Francija sta zaradi tega napovedali vojno

Nemčiji. Danska, Norveška, Belgija Nizozemska in Luksemburg so postale žrtve Hitlerjeve agresije. Italija se je pridružila Nemčiji in napovedala vojno Franciji in Angliji ter iz svojih oporišč v Albaniji napadla Grčijo.

Po padcu Francije 1940. leta, se je Hitler — potem, ko se je prepričal, da z invazijo na angleški otok ne bo nič — obrnil proti vzhodu, k Sovjetski zvezi. Za takšen podvig pa mu je bilo nujno, da si podredi Balkan. Hitlerjeva balkanska politika je bila sprva povsem uspešna: Horthyeva Madžarska se je že vključila v »novi red« v Evropi. Naklonjenost jugoslovanskih vladajočih krogov je bila iz dneva v dan očitnejša. Ekonomski odnosi rajha z Jugoslavijo so bili v polnem razmahu. Pretežni del jugoslovanskega izvoza je bil usmerjen na Nemčijo in Italijo. Glavni gospodarski potenciali Balkana, romunska nafta in jugoslovanski baker, so bili že vključeni v nemško vojno mašinerijo. Potrebno je bilo le še formalno vključiti Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in Jugoslavijo v trojni pakt. Potem, ko so Madžarska, Romunija in Bolgarija tudi že formalno pristopile k trojnemu paktu, je Hitler pritiskal na Jugoslavijo, da pristopi k paktu. Na seji 23. marca je kronski svet kraljevine pristop k trojnemu paktu tudi potrdil. 25. marca 1941 je bilo na Dunaju opravljeno poslednje svečano opravilo. Toda to je bil račun brez krčmarja.

»Ne«, ki so ga množice jasno in glasno izrazile 27. marca na ulicah Beograda in drugih mest v Jugoslaviji, ni bil samo spontan izraz nezadovoljstva proti fašizaciji dežele, ampak predvsem rezultat organiziranega delovanja Komunistične partije Jugoslavije, ki je nenehno opozarjala na grozečo nevarnost in zbirala vse napredne svobodoljubne demokratične sile v ljudsko frontno gibanje za obrambo dežele.

Dne 27. marca 1941 je Komunistična partija izstopila iz dolgoletne ilegalnosti. Predstavniki Partije so govorili na protest-

nih zborovanjih. Preko pooblaščenih delegatov pa je Partija od pristojnih vojaških poveljstev zahtevala, da odprejo vojaška skladišča in razdelijo orožje med ljudi. Samo oboroženo ljudstvo bi se moglo uspešno zoperstaviti napadalcu. KPJ je ob takratnih dogodkih dokazala, da je edina organizirana sil, ki bi se lahko odločno in učinkovito uprla napadalcu. Kasneje je to v narodnoosvobodilnem boju tudi potrdila.

Popolnoma drugače se je takrat pokazala pučistična vlada generala Simovića. Ob napadu

fašističnih sil na Jugoslavijo je pobegnila v inozemstvo, od koder je podpirala svojega ministra generala Mihajlovića in »vojsko v domovini«, ki je aktivno sodelovala z nemškimi in italijanskimi okupatorji.

Z odločnim »ne« 27. marca 1941 so jugoslovanski narodi potrdili svojo svobodoljubnost. Dogodki tistega dne so prekrizali Hitlerjeve račune in načrte. Začetek operacije Barbarossa — napada na Sovjetsko zvezo, je nemški generalni štab 15. maja moral premakniti na 22. junij. To premaknitev začetka

napada pa so hitlerjanske divizije oprijemljivo doživljale v zimi 1941-1942 pred Moskvo. 27. marec 1941 v Jugoslaviji je tako tudi pomembno vplival na razvoj druge svetovne vojne. Geslo »Bolje rat nego pakt«, ki so ga vzklikale množice na beograjskih ulicah 27. marca, kasneje še podčrtan z geslom »Bolje stoje umreti kot kleče živeti«, pa se je v polni meri odrazil v zmagoviti narodnoosvobodilni vojni.

Karel Forte-Marko

človek, znanje, kultura

Pobratenje dveh zborov

V soboto 4. marca t.l. so v Zagorju slovesno podpisali listino o pobratenu med moškim pevskim zborom »Fran Venturini« iz Domja pri Trstu in moškim pevskim zborom »Loški glas« iz Kisovca pri Zagorju. Oba zbora že vrsto let sodelujeta in izmenjujeta koncertne nastope. Tokrat so imeli ob podpisu slavnostnih listin skupni koncert tako zamejski, kakor tudi kisovski pevci.

Črno zlato — bogata številka

Sredi marca je izšla nova številka gojencev osnovne šole Trbovlje, ki nosi naslov Črno zlato. Kakor vemo so v osnovno šolo vključeni oddelki Ivan Cankar, Alojz Hohkraut, Tončka Čeč in oddelki novozgrajene šole, pa tudi podružnične šole na Dobovcu in v Čečah. Številka ima 100 strani, je ciklostirana, ima pa številne barvne grafike kot priloge. Številka je zelo bogata. V njej so objavljeni najrazličnejši prispevki učencev vseh oddelkov in razredov te šole, nanašajo pa se na poročila o posameznih krožkih, pogovore o tehniki, revirski dnevnik, prispevke o ljubezni do svoje domovine,

in druge prispevke. Uvodno besedo je k tej številki napisal predsednik skupščine občine Trbovlje, Janez Očepek.

B. Brecht na trboveljskem odru

Dne 16. marca t.l. so nas trboveljski gledališčniki razveselili s premiersko predstavo dela Bertolta Brechta: Gospodar Puntila in njegov hlapec Matti. Delo je režiral Janez Drozg, sceno pa je pripravil Sašo Kump. Naslovno vlogo je igral Jože A. Čibej, sicer pa je sodeloval pri predstavi ves ansambel, pomnožen s člani mladinskega gledališča Svobode Center. Premiera je bila za večerni abonma, sicer pa so nastopili nato še za srednješolski abonma ter za delovne kolektive. V načrtu imajo gostovanje tudi v Hrastniku in Zagorju.

Publika je bila nad prikazano igro izredno zadovoljna in navdušena. Prikazali so nam Brechta in jegovo delo po svojih najboljših možnostih in bi lahko mirne duše trdili, da so predstava v celoti, posebno pa še nekatere vloge lahko kosajo tudi v tem primeru s kakim profesionalnim gledališčem. Čeravno smo bili lansko leto ob

20. jubilejnim srečanju amaterskih gledaliških skupin Slovenije zelo prizadeti, ker na tem srečanju niso nastopili domači igralci, pa nam je ta uprizoritev v uteho, saj vnovič dokazuje visoko raven trboveljskega gledališča. Upajmo, da nas bodo domači igralci pogosteje navduševali za gledališko igro in za lepo besedo z odra. Brez pridržkov lahko vsem toplo čestitamo za doseženi uspeh.

Likovna razstava ob dnevu žensk

V likovni galeriji Delavski dom v Trbovljah je pripravil galerijski svet te galerije ob letošnjem dnevu žensk likovno razstavo. Odprli so jo 10. marca 1978 v Delavskem domu. V času do 20. marca sta samostojno razstavljali svoja dela Helca Krasnik, članica RELIK iz Trbovelj, s 16 akvareli in Slavka Jenko, članica likovne skupine iz Izole, ki je razstavila 21 olj. Pri otvoritvi je sodeloval mešani pevski zbor Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinarja, s solistko Ido Virt, govor pa je imela ob otvoritvi Slava Pirnar, podpredsednica skupščine občine Trbovlje. Takoj nato je bila proslava v gledališki

dvorani Delavskega doma, na kateri so nastopili cicibani trboveljskih vrtcev s krajšo spevoigro: Ronjgov Matečič — Materin praznik. Pripravila jo je Ida Virt. V imenu občinske konference SZDL je k prazniku čestital in spregovoril nekaj besed Slavko Pavlič.

Dva RELIKOVCA v Münchnu

Ob letošnjem dnevu žensk 8. marcu t.l. so v klubu kulturnega in športnega društva Triglav v Münchnu, ZR Nemčija, odprli samostojno likovno razstavo del dveh članov likovne sekcije RELIK iz Trbovelj. Helca Krasnik je razstavljal 15 akvarelov, pretežno gorske pokrajine, Jernej Kreže pa 12 del — grafike, tolčeni baker in lignit, vse na rudarsko temo. Predstavnica RELIK je ob tej priliki izrazila najboljše želje in predstavila dva razstavljalca ter seznanila širši krog naših zdomcev z delom RELIK pa tudi z našo kulturno dejavnostjo nasploh.

Od romantike do impresionizma

Dne 6. marca so v likovni galeriji Delavski dom v Trbovljah zaprli slikarsko razstavo na temo: Od romantike do impresionizma. 30 del iz svoje zbirke je dala na razpolago Narodna galerija iz Ljubljane. Razstavljeni so bila dela najboljših slikarjev 19. stoletja in začetka 20. stoletja — romantikov in impresionistov.

V 10 dneh si je razstavo ogledalo preko 2.000 občanov, med njimi mnogo mladine. Razstavo je organiziral galerijski svet, ki deluje v sestavu ZKO Trbovlje.

V Zagorju je razstavljal Zmago Jeraj

V avli Delavskega doma Zagorje, je v času od 23. 2. do 4. 3. 1978 razstavljal svoje fotografije in pasteje Zmago Jeraj, in sicer na temo: Izliv Medije. Razstavljal je 4 barvne pasteje in 12 barvnih fotografij. Razstavo

je organizirala slikarska kolonija Izlake—Zagorje. S to razstavo se je kolonija vključila v predkongresno aktivnost in v boj proti onesnaževanju okolja.

Planinska predavanja

Planinsko društvo Trbovlje je že v letošnjem koledarskem letu organiziralo številna planinska predavanja v Delavskem domu v Trbovljah, katerih se je udeležilo mnogo občanov. Večkrat je bila predavalnica pre-

majhna za vse obiskovalce. S tem opravlja društvo skupno z Revirsko delavsko univerzo pomembno kulturno in izobraževalno poslanstvo med trboveljskimi občani. Naslednje predavanje bo v torek 4. aprila ob 18. uri v Delavskem domu Trbovlje, ko bo predaval znani pisatelj Tone Svetina o planinstvu, pa tudi visokogorskem lovu. Ob tej priliki bo podpisoval interesentom knjige, ki jih je sam napisal (Ukana, Lovčeva hči, Stena in druge).

S. Batič — Mojim rojakom rudarjem!

9. marca 1978 je ČZP Komunist sklical v sodelovanju z Moderno galerijo v Ljubljani, tiskovno konferenco, ki je potekala v knjižnici Moderne galerije. Udeležili so se je predstavniki domala vseh slovenskih javnih občil, direktor Moderne galerije Zoran Kržišnik, za ČZP Komunist Vljako Krivokapič, ak. kipar Stojan Batič, arh. Jože Brumen in še nekateri drugi, občino Trbovlje sta zastopala Janez Ocepek, predsednik občinske skupščine in Jože Krevl, predsednik izvršnega sveta občine Trbovlje, REK Zasavje pa je zastopal podpisani.

Predmet tiskovne konference je bila predstavitev nove monografije Stojana Batiča, ak. kiparja. Izdala jo je založba »Komunist« v Ljubljani, v okviru programskega mota: »Človek, delo, kultura«. Monografija je zelo obsežno delo, velikega formata, moderno zasnovana in obsega 106 strani.

Monografijo je kipar - umetnik posvetil »Mojim rojakom trboveljskim rudarjem«. Uvod k delu je napisal Zoran Kržišnik, opremil pa je monografijo Jože Brumen. Izšla je v nakladi 3.000 izvodov, od tega 500 izvodov v srbohrvaščini. V monografiji so objavljene številne reprodukcije umetnikovih del. V

tretjem delu pa monografija obsega biografijo dosedanje razstave, literaturo o umetniku, seznam reprodukcij in pregled spomenikov oz. kipov, opremo ladij in stavbne dekoracije. Moram reči, da je v monografiji objavljen le del njegovega opusa, torej del, katerega strokovnjaki smatrajo za najpomembnejšega v njegovem 30-letnem ustvarjalnem obdobju.

Monografijo je navzočim predstavil Vljako Krivokapič, v imenu založnika. Založba je doslej že izdala podobno monografijo Toneta Svetine, v načrtu pa ima, da vsako leto izda po eno monografijo (znanstveno delo, razprava, oris, o določeni osebi in njenem delu).

Drugi po vrsti je bil tokrat torej Stojan Batič, trboveljski rojak, akademski kipar, ki že tri desetletja nenehno ustvarja z njemu lastno energijo in angažiranostjo, spomenik za spomenikom, delo za delom.

Delo je podrobneje obrazložil Zoran Kržišnik. Poudaril je, kako vzpodbudno je izhajanje podobnih monografij in način pristopa k avtorju. To ni le monografija, je pravi album, ki brez sramu lahko služi tudi reprezentančnim namenom. Batičeva prva monografija je izšla pri DZS pred 11. leti na rudarsko

temo, ta druga pa je celotnejša in bolj razčlenjena. Batič je v svojem razvoju šel skozi več razvojnih faz. Vse te faze lahko spremljamo, od prvih začetkov, preko udeležbe v revoluciji, študijem na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani (bil je med prvimi absolventi ALU), oblikovanje ženskega telesa, drobnih figur (Urška, plesalci, balet). Sledi obdobje živahnega obsežnega opusa s širšo, humanistično vsebino (Harlekin), znamenit, pomemben je prehod v cikel Rudarji. V njegovem ustvarjanju pomeni ta rudarski cikel najbolj doživeto obdobje. Postal je monumentalnejši, preprostejši, uporabljati pa je pričel tudi lignit-sled popartizma (lignit, z rudarjevo uro, njegovo delovno številko). To vključevanje je zelo smiselno in sistematično. Slede spomeniki v Logatcu (plastika je tu ena najboljših, kar jih je Batič doslej ustvaril), na Ljubljanskem gradu, v Dražgošah, kar je eden zadnjih velikih spomenikov. Pred nedavnim je razstavljal v Mali galeriji v Ljubljani plastike bron-steklo, pri čemer so mu zelo pomagali steklarji v Hrastniku. Dvignil je zanimanje za vstop v nov prostor in upodobil kiparski odnos do stekla. Monografija pomeni živo vizitko avtorja in njegovo navzočnost v likovnem in družbenem življenju v Sloveniji. Obliko monografije je obrazložil oblikovalec Jože Brumen. Izdajo so spremljale nekatere težave tehničnega značaja, ki so jih sproti odpravljali. Poudaril je, da je avtor predstavljen stilno zelo enovito, utemeljen pa je tudi vzrok zakaj je monografija tiskana na eni strani.

Avtor S. Batič se je zahvalil založbi za njeno delo, enako tudi Z. Kržišniku, J. Brumnu in ostalim, ki so kakorkoli sodelovali pri pripravi in izdaji dela. Poudaril je, da imajo njegova dela humani in socialni vsebinski aspekt. Osebno je z delom zadovoljen, saj delo kaže prerez njegovega 30-letnega umetniškega ustvarjanja. Posvečeno je rojakom, trboveljskim rudarjem — intimnim neimenovanim rojakom v temi.

Spregovoril je tudi Janez Očepek in čestital umetniku — rojaku k tako pomembni predstavitvi svojih del, v imenu vseh občanov Trbovelj in mu zaželel, da še naprej umetniško raste in zori.

Predstavniki REK Zasavje mu je prav tako čestital v imenu »neimenovanih intimnih rudarjev iz temek«, se mu zahvalil za njegovo posvetilo rudarjem, izrazil možnost, da mu je prav »popkovina« s katero je povezan z rudarskim življenjem in preko katere se je hranil v vsem svojem ustvarjalnem obdobju z zdravimi idejami, pobu-

dami, navdihom, življenjskim utripom in nepotvorjeno resnico, omogočila doseči tolikšno umetniško izrazno moč, fizično usposobljenost in končno tudi tolikšen opus, kot je to dano le malokomu. Izrazil je mnenje, da se bo še povrnil k rudarskemu ciklu in s tem nadaljeval delo, ki mu je omogočilo doma in po svetu doseči tolikšen uspeh in priznanje.

Tovariš Batič ob vseh čestitkah hvala ti in tudi tokrat lep pozdrav od celotnega kolektiva — Srečno! Ostani še nadalje povezan z revirji!

Tine Lenarčič

Miha Urbanija

SLOJ

O sloj ti prečni, kako si teman
 poznaš samo temo, ti dan je neznan.
 Rudar te sprašuje, kaj boš ti počel,
 postal boš nemiren, al' boš kaj drsel.
 Počakaj z drsenjem te prosi rudar,
 mu delček daj sebe prelep mu bo dan.
 Kako dragocen si, ve danes vsakdo,
 skrbiš za nas pozimi, da nam je toplo.
 Poskusi počakat, ne bodi nemiren,
 do skromnih rudarjev le bodi obziren.
 Rudar vsak te ljubi, ker kruh mu deliš,
 zato se ljubita kot brata v en' hiš.
 Vnaprej bodi z nami, prezret nas ne smeš.
 Nam čuvaj življenja, ne smeš več drset.

Umetnik BRUNO BRUN umrl

Dne 2. marca 1978 so v Beogradu pokopali mnogo prezgodaj umrlega umetnika — glasbenika prof. Bruna Bruna. O njegovi smrti smo prebrali v dnevniku Delo kratko vest, medtem ko je beograjska televizija v dneh po njegovi smrti predvajala na svojem II. programu 35-minutno imenitno oddajo o življenju in delu pokojnega umetnika. Čeravno doslej v Sloveniji pomembnejša občila (časopisi, radio, TV), niso o njegovem delu in umetniških dosežkih objavila kaj več od drobne vesti, smo prepričani, da bodo prej ali slej to storili. Majhen prispevek k orisu pokojnega umetnika želimo doprinesti tudi v našem glasilu. Občane, predvsem v revirjih je treba namreč seznaniti o tem, da smo izgubili človeka, ki se je iz delavske družine v Hrastniku, povzpел neverjetno visoko v glasbeni umetnosti, merjeno ne le z jugoslovanskimi, pač pa tudi evropskimi merili. Njegovega pogreba v Beogradu so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja iz Hrastnika. Koncert Rudarske godbe Hrastnik, ki bo junija t. l. v Hrastniku, bo posvečen njegovemu spominu. Na njem bo sodeloval kot solist — klarinetist Ernest Ačkun, pokojnikov učenec, prav tako iz Hrastnika.

Pokojni Bruno Brun se je rodil 14. 8. 1910 v Hrastniku. Njegovo mladost Hrastničani dobro poznajo. Ko je odrasel se je vpisal v vojaško glasbeno šolo v Vršču, kmalu za tem pa je pričel študirati na komaj ustanovljeni glasbeni akademiji v Beogradu, pri prof. Franju Partliču, kjer je leta 1945 tudi diplomiral. Nekoliko kasneje je študiral oziroma se izpopolnjeval v Parizu. Začela se je njegova dolgoletna in nadvse plodna umetniška dejavnost. Nešteto krat je nastopil kot solist-klarinetist na koncertnem odru v Beogradu in v drugih mestih, radiu, pa tudi v šolah, delavskih domovih in na drugih prireditvah, vse z željo, da glasbeno u-

metnost čimbolj približa delovnim ljudem in mladini. Nastopal je tudi po svetu pred najpomembnejšimi osebnostmi današnjega časa (Mao Ce-tungom, Ho Ši Minhom in drugimi). Posvečal se je mnogo komornemu muziciranju v Beograjskem pihalnem kvintetu, nadvse pomemben delež pa je doprinesel kot priznani solist Beograjske filharmonije, orkestra beograjske opere in simfoničnega orkestra RTV Beograd. Topli, plemeniti in bogato diferencirani ton njegovega klarineta, briljantnost in prefinjena stilna kultura, bo ostala vgrajena v spomin vseh onih, ki so imeli srečo, da so v živem zvoku prisostvovali vrhunskim umetniškim doživljanjem, kakršne so bile interpretacije pokojnega umetnika Bruna Bruna.

Posebno poglavje pa predstavlja njegovo pedagoško delo. V treh desetletjih njegovega dela na glasbeni akademiji oziroma na fakulteti za glasbo v Beogradu, je v svojem pedagoškem laboratoriju vzgojil preko petdeset klarinetistov. Ti so skoraj vsi po vrsti postali priznani umetniki na klarinetu, pa tudi profesorji, vzgojitelji nadaljnjih generacij. Med njimi so najpomembnejši Ernest Ačkun, Milenko Stefanovič, Mihailo Kelbli, Mihailo Živanovič, Božidar Milošević, Ante Grgin, Nikola Srdič, Vladimir Žikić, Vasil Gelev. To so le nekateri iz raznih generacij šole pokojnega profesorja. Z vso upravičenostjo lahko trdimo, da je pokojni Bruno Brun ustanovitelj beograjske šole klarineta, katere sloves je prešel meje naše države. To dokazuje namreč dejstvo, da je bil mnogokrat povabljen kot član raznih mednarodnih žirij na tekmovanjih glasbenih umetnikov. Velik privrženec in ljubitelj svojega umetniškega in pedagoškega poslanstva je z neizčrpno energijo, ki se je skrivala v njegovem razmeroma krhkem telesu, našel čas in moči, da se je posvetil

tudi organizacijskim problemom glasbenega in sploh umetniškega šolstva. Bil je kot pravičnejši »šolski človek«, v najboljšem in najpopolnejšem pomenu besede. Deloval je pri Odseku za pihalne instrumente na fakulteti za glasbeno umetnost, ki mu je postavil trdne temelje in ga dolga leta tudi uspešno vodil kot šef katedre. Bil pa je tudi prorektor in štiri leta tudi rektor Umetniške akademije, današnje Univerze umetnosti v Beogradu. Tu se je predvsem prizadeval za priznanje ustreznega ranga visokim umetniškim šolam in za izboljšanje njihovih delovnih pogojev z izgradnjo ustreznih šolskih prostorov. Umrl je kot redni profesor v pokojju, Fakultete za glasbeno umetnost v Beogradu.

Za svoje izredno plodno delo je bil pokojni Bruno Brun odlikovan z Redom dela z rdečo zastavo (1966), podeljena mu je bila Sedmojuljska nagrada za življenjsko delo (1969) in nagrada »Dositaj Obradović« (leta 1976), prav tako je dobitnik mnogih priznanj in plaket različnih umetniških in kulturnih ustanov in organizacij, kakor tudi Plakete mesta Beograd.

Z Brunom Brunom je odšel iz našega okolja eden tistih neumornih ustvarjalcev, ki so izgoreli v svojem ustvarjalnem delu, skladno s svojo osebnostjo rojenega umetnika in dejavnostjo izjemnega pedagoga ter aktivnostjo angažiranega družbenega delavca-komunista. Njegovo delo bo ostalo vgrajeno v temelje naše glasbene kulture! (Podatke o dejavnosti pokojnega Bruna Bruna smo povzeli po Politiki z dne 2. 3. 1978).

Izgubili smo človeka, občana, delavca iz naših vrst, ki se je povzpел izjemno visoko, na kar smo Revirčani še posebno ponosni. Prepričani smo, da mu bo tudi Slovenija priznala mesto, ki mu gre. Slava in čast njegovemu spominu!

Tine Lenarčič

MOJA PRIJATELJICA KNJIGA

Knjiga je moja dobra prijateljica. Zdi se mi, da bi bil brez nje siromašen. Pomeni mi mnogo in posvečam ji skoraj ves prosti čas. Zgodi se, da mi jemlje čas, ki je odmerjen za druga opravila. Seznanja me s tegobami in lepota današnjega sveta, v njej najdem voditeljico v lepše življenje.

Spominjam se še muk, ki sem jih preživel ob knjigi, iz katere sem v prvem in drugem razredu zlogoval črko za črko in jih mukoma sestavljal v besede in stavke. Toda, ko sem dojemal vsebino, mi je knjiga pomenila vedno več. Nikakor se ne morem ločiti od junakov iz knjige Pavla Zidarja. Izreden vtis namo napravijo junaki, ki dosegajo cilje z nadčloveškimi napori in v nemogočih okoliščinah. Posebno me preseneča pisateljeva

bujna domišljija in neizčrpen vir duševnega bogastva.

Dobra knjiga me vedno razveseli. Kadar sem potrta, jo rad vzamem s police, saj v njej vedno najdem dovolj tolažbe.

Ljubim knjige, katerih zgodbe se končajo srečno.

Knjiga je bogastvo narodov, zlasti še majhnih, zato jo moramo čimbolj ceniti. Resnično bi bilo pusto brez knjige.

Igor Plevčak, 5.g
Osnovna šola Trbovlje

Rударство in energetika doma in po svetu

Japonska drugi največji svetovni proizvajalec atomske energije.

Po poročilu japonskega energetskega ministrstva bo Japonska do konca leta 1978 drugi največji proizvajalec atomske energije, za ZDA in pred Veliko Britanijo. 19 jedrskih elektrarn bo proizvedlo prek 12 milijonov kW, pri tem bo pričelo samo letos obratovati pet novih reaktorjev.

II. faza energetskega načrta v ZDA

Minister ameriške vlade za energijo je pred kratkim seznanil javnost, da je ameriška vlada pripravila drugo fazo energetskega načrta, ki zasleduje cilj, da bi do leta 1980 proizvedli okoli 2,5 milijonov barelov sintetičnih goriv na dan. Sprva so načrtovali, da bodo nove predloge predložili kongresu v potrditev, potem ko bo sprejet I. del energetskega programa. Prva faza programa je namreč vsebovala določanje cen posameznih vrst goriv in davčne olajšave, ki so zasledovale cilj povečano varčevanje energije in hitrejšo preusmeritev industrije od porabe nafte in zemeljskega plina na premog in nuklearno energijo. Medtem pa je prišlo do oklevanja v kongresu pri sprejemanju prvega dela energetskega programa, zato se je vlada odločila, da predloži v sprejem drugo fazo. Ameriški kongres je razdeljen v tem pogledu na dve najpomembnejši značilnosti Carterjevega energetskega načrta in to so predpisi o zemeljskem plinu in davke na uporabo surove nafte. To sta bila razloga, da kongres v enajstih mesecih ni še osvojil zakona o energiji. V načrtu pa imajo, da bodo predložili v po-

trditev še nekatere druge ukrepe za izkoriščanje novih virov energije.

Debata o ocenah v energetiki

Že dalje časa je znano, da obstajajo na področju razvoja in cen posameznim vrstam energije težave. V bistvu gre namreč zato, kako zamenjati gorilnik za kurilno olje z rešetkami za premog. O tem so precej razpravljali na skupni seji zveznega komiteja za energetiko in seji medrepubliškega komiteja s področja trga. Povod za razpravo je bil predlog dveh dokumentov, ki regulirata politiko cen in način oblikovanja cen v energetiki. Te dokumente je zvezni izvršni svet odstopil v razpravo republikam in pokrajinam.

Zvezni izvršni svet je namreč izdelal načrt dogovora o izvajanju politike cen in družbenega dogovora o načinu oblikovanja cen v energetiki v skladu s politiko cen za to leto. Ti dokumenti, ki so bili predmet usklajevanja pripomb in predlogov republik in pokrajin, bi morali biti gotovi do 15. aprila t.l. V nasprotnem primeru pa bi cene premoga, zemeljskega plina in električne energije prešle v pristojnost republik in pokrajin,

medtem ko bi skupno potrjevali cene le za področje naftnih derivatov. S skupno politiko cen v energetiki, je treba namreč omogočiti, da imajo na enotnem jugoslovanskem trgu vsi proizvajalci energetskih virov enake pravice in da se omiči republikam in pokrajinam v skladu s svojimi zalogami posameznih vrst energije tudi ustrezni razvoj.

Novi premogovniki na Poljskem

Na Poljskem je v teku gradnja šestih novih premogovnikov, medtem ko 18 obstoječih razširjajo oziroma modernizirajo. Letošnja proizvodnja premoga pa naj bi znašala 192 milijonov ton, do leta 1980 pa celo 210 milijonov ton premoga na leto.

Od skupnih 6 novih premogovnikov, ki jih odpirajo, jih 5 leži na območju gornje Šlezije, 6. premogovnik pa bo prvi kop v Lublinskem bazenu.

Proizvodnja premoga v Indiji

Indija planira v gospodarskem letu 1978/79 proizvodnjo premoga v višini okoli 113 milijonov ton. Prav toliko ga bodo tudi porabili. V pravkar končanem enoletnem obdobju naj bi znašala proizvodnja okoli 100 milijonov ton premoga.

Braziliija kupuje premog v Avstraliji

Braziliija in Avstralija sta sklenili pred nedavnim trgovsko pogodbo za uvoz 5 milijonov ton premoga za koksanje. Premog bodo Braziliiji dobavili v obdobju 10 let., s pričetkom leta 1980, ceno pa bodo postavljali sproti, kakršna bo vladala na mednarodnem trgu.

Stavka rudarjev v ZDA še traja

Že v prejšnji številki našega glasila smo poročali o boju ameriških rudarjev z lastniki premogovnikov, za povečanje njihovih mezd. Čeravno stavka v času, ko to pripravljamo še ni končana, saj traja že preko

105 dni, ni nobenih znamenj, da bi se kmalu končala. Vlada ZD Amerike se namerava poslužiti ustreznega zakona, da bi prisilila vrnitev rudarjev na delo. Stavka je namreč povzročila zaradi izpada proizvodnje premoga zastoje v proizvodnji električne energije v TE, kar pa ima seveda daljnosežne posledice. Računajo, da naj bi se stavka končala sredi marca. Že sedaj se porajajo hude posledice v gospodarstvu ZDA.

Proizvodnja premoga na Kosovem

Na površinskem kopu kombinata Kosovo, so februarja proizvedli 680.000 ton premoga. Na kopu Dobro selo so svoj mesečni načrt prekoračili za 10,3 %, v Belačevcu za 7,8 %. Uspehi na površinskih kopih pa so omogočili tudi dobro delo in lepe rezultate kosovskih termoelektrarn, v katerih so februarja proizvedli 352.000 MWh električne energije, kar je za 3,5 % nad načrtom.

Velenjski rudarji dosegli rekord

Rudarji REK Velenje imajo v načrtu, da bodo letos proizvedli skupno 4,5 milijonov ton lignita. V januarju t. l. je znašala povprečna dnevna proizvodnja ton 15.045, sredi februarja pa 17.166 ton. V februarju so v enem dnevu dosegli tudi proizvodnjo preko 20.000 ton, kar je doslej največja količina — rekord, ki so ga dosegli kdajkoli v Velenju v proizvodnji premoga.

Francija ustanovila agencijo za sončno energijo

Francoska vlada je pred nedavnim ustanovila agencijo za sončno (solarno) energijo. Njena naloga bo, da bo pomagala pri raziskavah, izpopolnjevanju in industrializaciji tehnologije solarne energije v Franciji; v finančnem pogledu bo samostojna, vodil pa jo bo 13-članski odbor. Cilj francoske vlade je, da bo do leta 1985 instalirala milijon kv. m sončnih ogledal, s čimer bo pokrila 1 % skupne po-

rabe energije v Franciji do leta 1985. Do leta 1995 pa računajo, da bo sončna energija pokrivala 3 % skupne porabe energije v državi, po letu 2000 pa 5 %.

Proizvodnja premoga v državah EGS v letu 1977

Proizvodnja premoga se je v državah Evropske gospodarske skupnosti v letu 1977 zmanjšala v primerjavi z letom 1976 za 3 odstotke, medtem ko so se rezerve premoga povečale koncem leta 1977 za skoraj 11 %. Najbolj so zmanjšali proizvodnjo premoga v ZR Nemčiji. Prav tako je manjša proizvodnja koksarstva. Iz naslednje tabele je razvidno, kolikšno proizvodnjo premoga so dosegle posamezne članice Evropske gospodarske skupnosti (v milijonih ton):

Država	proizvodnja premoga	zaloga premoga
celokupno - EGS	240,4	32,8
od tega:		
Vel. Britanija	120,8	10,0
ZR Nemčija	91,2	17,1
Francija	21,3	5,0
Belgija	7,1	0,7

V Italiji so proizvedli minimalno količino premoga.

Rekord kolubarskih rudarjev

V REIK Kolubara so v januarju t. l. proizvedli 1.000.001 ton lignita. To je že tretjič, da so od lanske jeseni dosegli tolikšen mesečni rezultat, ko so prekoračili mesečno višino preko milijon ton. Po njihovem načrtu bi morali praviloma letos vsak mesec prekoračiti proizvodnjo premoga preko milijon ton. Na temelju te ugotovitve lahko trdimo, da postaja kolubarski bazen največji proizvajalec črnega zlata v državi. Njihova proizvodnja se vsako leto postopoma zvišuje. Sredi naslednjega desetletja lahko računamo, da se bo proizvodnja podvojila. Sicer pa so v letu 1977, ko ni bilo tako ugodno za prodajo oziroma porabo premoga spričo ugodnega hidrološkega leta, proizvedli 9.617.000 ton li-

gnita. Letos bodo proizvedli okoli 12 milijonov ton premoga.

Proizvodnja električne energije v Jugoslaviji

Jugoslovanske HE in TE so proizvedle v letu 1977 za 5.007 milijard kWh oziroma za 12 % več električne energije kot v letu 1976. Skupno so proizvedle hidroelektrarne 24.354 milijard kWh (v letu 1976 20.255 milijard kWh), kar pomeni 18 % več kot leto poprej. Hkrati so termoelektrarne v preteklem letu proizvedle 24.226 milijard kWh (23.018 milijard kWh), kar je za 1.208 milijard kWh več kot v letu poprej. Celokupna proizvodnja električne energije v letu 1977 je znašala 48.580 milijard kWh. Poraba je v preteklem letu prav tako porasla za 9 % in je znašala 42.249 milijard kWh. V preteklem letu smo izvozili 1.491 milijard kWh električne energije, za vrednost 475 milijonov dinarjev, uvozili pa smo jo za 13 milijonov din.

Predvideno je, da bi letos dokončali in pričeli z delom v 12 elektrarnah:

— hidroelektrarne: Formin 112 MW, Peručica VII 65 MW, Moste 6,6 MW, Fala VIII 16 MW, Čapljinja 420 MW;

— termoelektrarne: Šoštanj IV 335 MW, Obrenovac IV 300 MW, Tuzla V 265 MW, Kolubara IV 110 MW, Negotino 210 MW, Rijeka 320 MW, Zagreb TE TO II 120 MW (na kurilno olje). Elektro sistem bo razpolagal nato skupno okoli 12.000 MW, od tega bo znašal delež TE preko 50 odstotkov.

Za letos predvidevajo elektrarne v Jugoslaviji proizvodnjo v višini 53,4 milijard kWh električne energije. Po vsej verjetnosti bo kljub temu potrebno uvoziti okrog 900 milijonov kWh električne energije.

Gradnja 380 kV mreže

Pričakujejo, da bo v kratkem dokončana gradnja trafo postaje v Zagrebu, ki predstavlja sestavni del jugoslovanske osnovne 380-kV mreže. Ko bo ta ob-

jekt gotov, bodo dani pogoji da stavijo pod napetost daljnovod na relaciji Beograd—Šid—Ernestinovo—Zagreb—Maribor—Ljubljana. Računajo, da bo to še v marcu. Doslej so pod napetostjo poedini deli te mreže. Cel daljnovod pa bo pričel obratovati, kot smo že omenili, z dokončanjem trafo postaje v Zagrebu. 380-kV daljnovod bo potekal torej od hidroelektrarne Djerdap do Beograda oziroma Obrenovca pa do Ljubljane. Poleg tega pa je zgrajenih tudi več stranskih daljnovodov, ki že obratujejo. Npr.: Obrenovac—Novi Sad, Niš—Kosovo polje, itd. Prva faza te mreže je skorajda končana, kar pomeni, da smo se obogatili za okoli 3.000 km novih daljnovodov in 14 transformatorskih postaj. S tem so ustvarjeni pogoji za obratovanje močnega elektroenergetskega sistema, ki bo povezoval vse pomembne proizvodne in porabniške pokrajine v naši državi. Zgraditev tega omrežja ima širši pomen, ker bo preko njega naš sistem povezan tudi z elektroenergetskimi sistemi sosednjih držav in drugimi velikimi evropskimi porabniki. V teku pa so priprave tudi za zgraditev II. faze 380-kV omrežja, ki bi znašalo okoli 1.100 km, 13 novih in razširitev 8 obstoječih transformatorskih postaj. Skupna predračunska vrednost tega dela bi znašala 680 milijonov dolarjev. Pri financiranju del bodo sodelovale poleg domačih tudi inozemske banke.

Velika Britanija bo povečala investicije za energijo

Velika Britanija bo nadaljevala z vlaganji investicijskih sredstev v energijo, tako da bi v ta namen vložila vsako leto okoli 3,7 milijard funtov šterlingov in to do leta 1980. Po tem letu bi investicije nekoliko zmanjšali, močno pa jih bodo predvidoma povečali okrog leta 1990. Investicije v energijo so znašale v letu 1976/77 3,25 % skupnega britanskega bruto nacionalnega dohodka, po letu 1980 pa se bo ta delež zmanjšal na 2 do 2,5 %, kolikor so investicije znašale tudi v letih 1960 do 1973.

Porabniki niso zainteresirani za črni in rjavi premog

V lanskem letu je znašala proizvodnja rjavega premoga v naši državi skupno 8.964.000 ton. Napram letu 1976 je bila proizvodnja manjša za 146.000 ton, ali za 1,6 %. Ta simpton pa ni značilen le za lansko leto pač pa za vsa zadnja leta. Stagnacija se prenaša iz leta v leto. Najslabše je to, da tudi v letošnjem letu ne moremo pričakovati kakšnih posebnih preusmeritev, ki bi lahko pripomogle k izmenjavi slike produktivnosti, pogojev gospodarjenja, prodaje ipd. Pač pa obstaja možnost, če ne bodo podvzeti ustrezni koraki, da bo stagnacija lahko pomenila zaskrbljenost in vpliv na padec proizvodnje, kar bi pomenilo seveda tudi slabše poslovanje premogovnikov. Na zadnji seji zveznega komiteja za energetiko in industrijo je bilo govora o tem, da pričakujejo večje izgube v premogovnikih z jamsko eksploatacijo, med katerimi so tudi rudniki rjavega premoga. Poleg tega so izostali tudi radikalnejši ukrepi, ki bi spremenili gibanje proizvodnje in porabe premoga. Obstajajo znaki, da porabniki premoga niso posebno zainteresirani za rjavi premog. Zato imajo premogovniki čedalje manj pomembnejših poslovnih partnerjev. Do sedaj je združeno elektrogospodarstvo v jugoslovanskem merilu v glavnem opredeljeno na lignit, le v nekaterih republikah vlada interes tudi za rjavi premog. Razmere v premogovnikih črnega premoga so še slabše. V teh ni mogoče govoriti o stagnacijah, pač pa o nadaljevanju upadanja proizvodnje premoga, ki je znašala v preteklem letu le še simbolično količino 505.000 ton.

Investicije v elektrogospodarstvo Slovenije

Elektrogospodarstvo Slovenije bo letos investiralo okoli 2,5 milijard dinarjev v objekte za proizvodnjo električne energije, 501 milijon din bo investiralo v objekte za prenos električne energije ter 611 milijonov din v

objekte primarne energije. V objekte za distribucijo bodo znašale investicije letos 462 milijonov din.

Razvoj proizvodnje premoga in električne energije, dogovor potrjen

Dne 28. februarja 1978 je skupščina SFRJ potrdila dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do 1980, za razvoj proizvodnje premogovništva in električne energije v dobi po letu 1980. Kakor smo že poročali so ta dogovor sklenili zvezni izvršni svet, republiški izvršni sveti ter izvršna sveta obeh avtonomnih pokrajin, potrdile pa so jih vse republiške skupščine in skupščine avtonomnih pokrajin.

Udeleženci dogovora se strinjajo, da je treba do leta 1980 začeti z graditvijo kontinuitetnih zmogljivosti v obsegu: hidroelektrarne približno 2.800 megavatov, termoelektrarne ca. 4.600 megavatov, premogovniki pa približno 34 milijonov ton premoga. Hkrati s tem bodo zgrajene tudi ustrezne zmogljivosti za prenos in transformacijo električne energije. Podpisniki dogovora so ocenili, da bo treba za graditev teh zmogljivosti vložiti precejšnja sredstva in to 1,3 milijarde din za kontinuitetne zmogljivosti premogovnikov ter približno 14 milijard dinarjev za graditev kontinuitetnih zmogljivosti elektrogospodarstva. Zgraditev zmogljivosti temelji v celoti na smotrih, politiki in merilih, ki so vsebovani v dogovoru o osnovah družbene plana Jugoslavije za razvoj premogovništva in elektrogospodarstva v tem srednjeročnem obdobju.

ROJSTVO POCENI ENERGIJE

Fizik Alfred Wong in sodelavci na kalifornijski univerzi so izoblikovali metodo za pridobivanje poceni energije, ki naj bi jo okrog leta 1990 uporabljala večina ameriških domov in tovarn.

Ob združevanju delcev natrijeve plazme v mag-

netnem polju nastane reakcija, podobna eksploziji vodikove bombe, vendar v kontrolirani, omejeni obliki in brez radioaktivnih odpadkov. Med procesom se razvija temperatura nekaj milijonov stopinj.

STRUKTURNA KRIZA V AMERIŠKEM PREMGOVNIŠTVU

ZDA razpolagajo z več kot polovico svetovnih premogovnih rezerv, teoretično bi bilo to dovolj za kritje celotnih energetskih potreb v več prihodnjih stoletjih. Po uradnih cenitvah bi 434 mlrd. ton pridobili s sedaj razpoložljivimi tehničnimi sredstvi pod sedaj danimi gospodarskimi pogoji. Pri trenutnem proizvodnem tempu blizu 700 milij. ton letno bi to zadovalo za 620 let. Celo ob uresničitvi Carterjevega cilja 1,2 mlrd. ton letne proizvodnje do leta 1985, izgledajo te rezerve neizčrpne. Kljub temu izobilju pa ima premog v ameriški energetski preskrbi podrejeno vlogo, kar se kljub energetski krizi do danes ni spremenilo. Od leta 1973 se je izkop premoga povečal le za 3,5 % letno, njegov delež pri celotni energetski preskrbi pa znaša manj kot 20 %. Carterjev cilj znaša 30 %. Delež nafte pa je ostal od leta 1973 s 47 % praktično nespremenjen. Plin krije sicer približno 1/4 energetskih potreb proti 30 % pred petimi leti. Upanje, da bo premog prevzel v doglednem času del dragega in še vedno naraščajočega naftnega uvoza, je zaradi novih zakonov o varstvu okolja oslabiljeno. Položaj bi se v bližnji prihodnosti vsekakor lahko spremenil, če bi premogovna industrija izboljšala svojo ne ravno dobro storilnost. Delovna produktivnost je v desetih letih padla od 16 ton po delavcu in dnevu na 9 ton lani. Mnogo bo odvisno tudi od tako imenovanega National Coal Policy Project. To je združevanje premogovnih družb ter organizacij za varstvo okolja, ki poskušajo najti za obe področji sprejemljive rešitve.

POLJSKA BO S SODELOVANJEM SZ GRADILA PRVO JEDRSKO ELEKTRARNO

Poljska jedrska elektrarna bo zgrajena pri Cernovicah, reaktor kot tudi jedrsko gorivo bo dobavila SZ. Z gradnjo bodo pričeli leta 1979. Pospešena industrializacija povzroča na Poljskem povečano potrošnjo električne energije, ki se bo od 111 mlrd. kWh v letu 1977 povečala na 187 mlrd. kWh v letu 1985, in na 250 mlrd. kWh v letu 1990. Pri tem bo velikega pomena proizvodnja električne energije v jedrskih elektrarnah, kljub povečani proizvodnji premoga. Delež premoga v energetski potrošnji se bo znižal od sedanjih 90 % na 85 % v letu 1990.

SANACIJA EVROPSKIH PREMGOVNIKOV

Evropska skupnost bo nudila pomoč pri prodaji premoga, da se zaloge ne bi še naprej večale. Zahodnonemški komisar, pristojen za energetsko politiko EGS, predlaga, da subvencionirajo letno 12 milij. ton elektrarniškega premoga. Pomoč bo 27 DM pri 1 toni. Stroški triletne akcije bodo dosegli letno vsoto 320 milij. DM. Prekomerne zaloge, ki v EGS sedaj presegajo 65 milij. ton, se bodo v 80 letih zmanjšale. Prišlo bo celo do pomanjkanja. Zaradi jeklarske krize stagnira trg koksarskega premoga, medtem ko je trg elektrarniškega premoga v ekspanziji. V letu 1977 je EGS uvozila iz drugih držav 22 milij. ton elektrarniškega premoga, medtem ko je trgovina znotraj EGS dosegla le 3,5 milij. ton zaradi visokih proizvodnih stroškov. Ostala pomoč se nanaša na podporo skupnosti pri gradnji termoelektrarn, kot tudi na sistem finansiranja konjunkturo pogojenih zalog črnega premoga in kokska.

RAZŠIRITEV PROIZVODNIH KAPACITET ELEKTRARN EGS

Poleg izgradnje jedrskih elektrarn so države EGS do leta

1970 dalje tudi močno povečale proizvodne kapacitete termoelektrarn (premog, nafta, plin in ostala goriva). ZRN je z 61-^o/_o porastom močno presešla povprečni porast termoelektrarn v EGS, ki je bil 45 ^o/_o. Koncem leta 1976 so dosegale proizvodne kapacitete jedrskih elektrarn kot sledi (v MW): ZRN 6.328, Francija 2.950, Italija 577, Nizozemska 531, Belgija 1.761, Velika Britanija 6.149. Proizvodne kapacitete termoelektrarn pa so dosegle (v MW): ZRN 69.428, Francija 28.874, Italija 26.167, Nizozemska 15.089, Belgija 8.427, in Velika Britanija 69.060. Pri hidroelektrarnah, ki so večjega pomena le v Franciji in v Italiji, pa ni bilo bistvenih sprememb.

EVROPSKE ENERGETSKE POTREBE DO LETA 1990

Energetske potrebe zahodnoevropskih in vzhodnoevropskih držav bodo po raziskavi ECE (gospodarske komisije ZN za Evropo) do leta 1990 naraščale počasneje kot družbeni proizvod. V zahodni Evropi bo energetska potrošnja naraščala letno za 3,3 do 3,9 ^o/_o, medtem ko bo družbeni proizvod naraščal za 3,5 do 4,1 ^o/_o letno. V vzhodnoevropskih državah znaša predvidena stopnja gospodarske rasti 4,7 do 5,2 ^o/_o, letna stopnja rasti energetske potrošnje pa 3,8 do 4,2 ^o/_o. Dodatne energetske potrebe v ZDA ceni ECE na 3,6 do 4,1 ^o/_o, letno ob letni gospodarski rasti 3,5 do 4 ^o/_o. Spremembe pri deležih različnih energetskega virov bodo izhajale predvsem iz jedrske energije. Njen delež pri celotni energetske potrošnji se bo v Severni Ameriki do leta 1990 štirikratno povečal, v Evropi pa celo petkratno.

PROIZVODNJA PREMOMA V DRŽAVAH EGS

Po najnovjših podatkih komisije Evropske gospodarske skupnosti, se je proizvodnja premoga v državah članicah te skupnosti letos januarja zmanjšala za 20,3 ^o/_o napram decemb-

ru lanskega leta. V omenjenem mesecu so nakopali 18.340.000 ton premoga napram 23.014.000 ton v decembru lani. Konec decembra 1977 je bilo na zalogah skupno 33,63 milijonov ton premoga, kar je za 1,2 milijona ton manj kot novembra lani.

Države EGS so preteklo leto uvozile skupno 44,91 milijonov ton premoga ali za nekako 2,7 ^o/_o več kot leta 1976. Nekaj držav je zmanjšalo dobave, tako naprimer ZDA za 24 ^o/_o, na 10,86 milijonov ton, Poljska za 8 ^o/_o na 14,8 milijonov ton, Sovjetska zveza pa za 6 ^o/_o na 3,83 milijonov ton.

SVETOVNA ENERGETSKA POTROŠNJA IN PROIZVODNJA V LETU 1976

Večina industrijskih držav ne more kriti energetske potreb iz lastne proizvodnje. V severni Ameriki je energetska potrošnja presešla lastne energetske vire v letu 1976 za 16 ^o/_o; tako je proizvodnja znašala 2.520 milij. ton premogovnih enot, potrošnja pa 2.920 milij. ton premogovnih enot. Zahodnoevropske države so proizvedle 795 milij. ton premogovnih enot, porabile pa 1.750 milij. ton premogovnih enot. V vzhodnoevropskih državah in LR Kitajski pa je proizvodnja z 2.980 milij. ton premogovnih enot presešla porabo 2.810 milij.

ton premogovnih enot. Še večja je diferenca v državah Bližnjega Vzhoda, kjer je proizvodnja dosegla 1.635 milij., poraba pa 165 milij. ton premogovnih enot. Države Srednjega in Daljnega vzhoda so proizvedle le 540 milij. ton premogovnih enot, porabile pa 945 milij. ton premogovnih enot. V Afriki je proizvodnja znašala 532 milij. ton premogovnih enot, poraba pa 190 milij. ton premogovnih enot. Majhna je razlika v Latinski Ameriki s proizvodnjo 468 milij. in s porabo 390 milij. ton premogovnih enot. Zahodnoevropske države so porabile 19 ^o/_o svetovne energije, obenem pa bile udeležene le z 8 ^o/_o svetovne energetske proizvodnje.

ZNIŽANJE ENERGETSKE POTROŠNJE V AVSTRIJI V LETU 1977

Po podatkih avstrijskega ministrstva za trgovino se je lani celotna energetska potrošnja v Avstriji znižala za 3 ^o/_o napram porastu za 8,5 ^o/_o v predhodnem letu. Pri tem pa se je potrošnja električne energije še nadalje povečala in to za 3,5 ^o/_o na 27.845 GWh. To pa predstavlja le 3/5 porasta, predvidenega v 10-letnem planu gradnje elektrarn, ki računa do leta 1987 z letnim porastom v višini 5,7 ^o/_o ter istočasno le polovico povprečnega porasta v razdobju 1968—1973.

V nekaj vrstah

Prvomajska avtokaravana Novi grad

REK Zasavje tudi letos organizira za interesente iz vrst članov kolektiva prvomajsko avtokaravano Novi grad, in to s sodelovanjem OZD Plava laguna Poreč. Rok za prijavo je bil sicer 20. marec, ker je bilo treba s poslovnim partnerjem skleniti dogovor za rezervacijo postelj oziroma sob in prehrane. Cena

enodnevnega pensiona, vključno s turistično takso, znaša 95.-din /osebo. Udeleženci avtokaravane bodo lahko koristili hotelske usluge od 28. 4. (večerja), do torka 2. maja 1978 (vključno kosilo), kar pomeni štiri polne pensione. Za otroke so dogovorjeni določeni popusti. Interesenti bodo lahko potovali z osebnimi avtomobili, so pa iz ne zveze proti Novigradu. Organizirane tudi ugodne avtobus-

nizacijo in prijave ima na skrbi referat za oddih in rekreacijo pri delovni skupnosti skupnih služb REKZ.

Iz dela občinske skupščine Hrastnik

Zbori občinske skupščine Hrastnik so imeli svojo sejo 30. in 31. januarja 1978 na kateri so obravnavali in sklepali o naslednjih zadevah:

— najpomembnejša točka dnevnih redov zborov je bila obravnavo osnutka statuta občine Hrastnik in osnutka sprememb in dopolnitev odloka o oblikovanju skupščine in o določitvi delegatskih mest v posameznih zborih skupščine občine Hrastnik. Oba osnutka so vsi trije zbori sprejeli vključno z vsemi spremembami. Oba dokumenta sta bila poslana vsem organom upravljanja v TOZD, OZD, krajevnim skupnostim in drugim v javno razpravo, ki se je končala 15. februarja 1978.

Sprejeli so sklep o povečanju števila članov skupščine sklada skupnih rezerv občine Hrastnik od 20 na 22. Na znanje so sprejeli tudi poročilo predsedništva občinskega sodišča v Trbovljah o problematiki družbenih in pravnih odnosov ter pojavov. K temu so sprejeli ustrezne sklepe, ki se nanašajo na nujnost vgrajevanja samoupravnih stališč, pospešitev družbenopolitične akcije za uresničitev zakona o samoupravnih sodiščih, o tem da se morajo do 1. 1. 1979 po novem zakonu ustanoviti nova redna sodišča. Po zakonu o rednih sodiščih bodo zasavske občine imele temeljno sodišče v Ljubljani, zakon pa hkrati tudi omogoča, da temeljno sodišče opravlja sodno funkcijo v svojih enotah. Dana je torej možnost, da revirske občine ustanove enoto revirsko sodišča v Zasavju, za kar pa morajo biti izpolnjeni določeni pogoji (kadri, prostori, oprema, itd.). Občinsko sodišče v Trbovljah apelira na revirske občine, da bo treba nameniti določena sredstva za izpolnitev pogojev, če bomo hoteli imeti v Zasavju v bodoče enoto temeljnega sodišča. S po-

dročja civilno pravnih razmerij je odprto žgoče vprašanje nasilnih vselitev. Nadalje sodišče opozarja na nujnost sprejetja zakona o razlastitvah in prisilnem prenosu pravice uporabe na teh zemljiščih. Več je treba storiti za ohranitev kmetijskih zemljišč in je treba v ta namen sprejeti občinski odlok o zaščitnih kmetijah. S tem v zvezi pa je treba sprejeti tudi občinski prostorski plan.

Vsi trije zbori so imenovali do izteka mandata sedanjim delegacijam, Franca Kovača, rojenega 1941, za načelnika oddelka za notranje zadeve. Delegati so sprejeli informacijo o izvajanju dogovora o politiki cen v občini Hrastnik za leto 1977.

Na koncu so posamezni delegati stavili vprašanja, na katera so prejeli ustrezna pojasnila in odgovore. Vprašanja so se nanašala na izvajanje uslug s strani KOP Hrastnik, modernizacijo cest v naselju Studence, na popravilo ceste v Turje, in na povračilo stroškov, ki nastanejo pri prevozu šoloobveznih otrok po žičnici preko Save.

Predkongresna urejenost mesta

Komite občinske konference ZKS Trbovlje je sprejel med naloge, ki sovpadajo v predkongresno dejavnost, tudi akcijo za ureditev zunanjega videza kraja oziroma mesta. Naloga je seveda trajnejšega značaja in naj bi vzpodbudila vse občane oziroma vse delovne ljudi, da stalno sodelujejo najsibo na delovnem mestu ali doma pri sprotne urejanju naselja, kjer žive oziroma delovišča, kjer delajo. Pri komiteju občinske konference ZKS je bil imenovan posebni odbor z nalogo, da koordinira izvajanje nalog pri zunanjem urejanju delovišč, urejanju okolice stanovanjskih naselij in javnih zgradb, nadalje plakatiranj, izobešanju zastav, transparentov, ureditvi in postavitvi panojev, posebej pa še organizaciji manifestativnih prireditev. V času kongresa morajo dobiti kraji oziroma mesta, pa tudi delovna okolja slavnostno obeležje. V tem smislu je bilo razde-

ljeno tudi določeno število lepakov. Med manifestativnimi prireditvami pa so kresovi na predvečer kongresa, zborovanja v večjih delovnih organizacijah, kulturne in športne prireditve, ki bodo v tem času potekale v znamenju kongresa, pri tem pa bodo sodelovale tudi šole v okviru pouka družbene vzgoje.

Invalidska problematika

Društvo invalidov Trbovlje je imelo pred nedavnim širšo razpravo članov izvršnega odbora, kakor tudi predstavnikov aktivov zaposlenih invalidov iz posameznih TOZD oziroma delovnih organizacij. Na seji so obravnavali idejne osnutke kompleksnega reševanja invalidske problematike v revirskih občinah. Osnutka sta usklajena z ustavo in zakonom in stremita za sistemskim reševanjem invalidskih vprašanj v revirjih, ki je najprimernejši za naše območje. Prvi del programa se nanaša na usmeritve in merila, drugi del na akcijski program, ki vključuje tudi sklenitev medobčinskega družbenega dogovora o programih ukrepov in o ustvarjanju pogojev za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih in razvojno motenih oseb v skladu z zakonom.

Govorili so tudi o ustrezni zasedbi invalidskih delovnih mest in reševanju raznih zahtev in pritožb, ki pa večkrat niso utemeljene. Ugotovili so namreč, da med člani društva vlada velik interes za plavanje, o čemer bi naj sklenili s Cementarno v Trbovljah poseben sporazum za koriščenje bazena ob določenih dneh in urah. Veliko zanimanje pa je tudi za prirejanje izletov.

Natečaj za stanovanj. posojila

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Hrastnik je v začetku marca razpisala natečaj za najetje posojila za gradnjo in adaptacijo zasebnih stanovanjskih hiš in za nakup stanovanj v zasebni lasti. Razpisovalec sprejema prošnje za dodelitev posojila do 31. marca 1978,

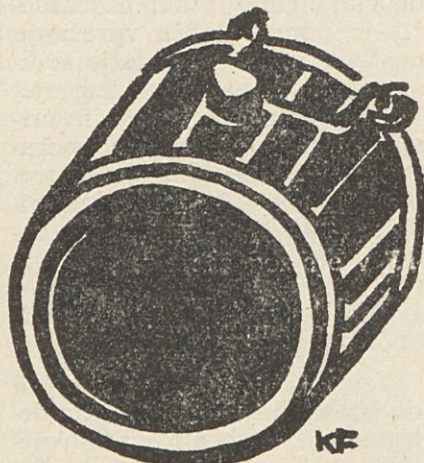
skupno s predložitvijo zahtevane dokumentacije. Na razpologo je za razdelitev 2,670.000,00 din. Namenjena so za zazidavo novih, kakor tudi rekonstrukcijo obstoječih hiš in za odkup stanovanj v zasebni lasti.

Družba in knjiga

V okviru tedna Komunist, ki ga je organiziral Občinski komite ZKS Trbovlje, je posebna skupina pripravila v okviru akcije »Družba in knjiga«, razstavo družboslovne literature. Knjige so bile prvič razstavljene 20. februarja v čakalnici TOZD Rudnik premoga Trbovlje, 22. februarja v tovarni polprevodnikov Iskra v Trbovljah, od 1. marca dalje so pa bile razstavljene v Strojni tovarni Trbovlje. Razstavo so prenesli še v vse trboveljske srednje šole. Akcija zasleduje namen, da si člani samoupravnih organov in člani družbenopolitičnih organizacij ter drugi člani kolektiva nabavijo tovrstno literaturo in jo tudi preberejo, zasleduje pa tudi po drugi strani cilj, da se s tovrstno literaturo oskrbe tudi knjižnice, krajevne skupnosti, TOZD, delovne organizacije, šole in ostale organizacije.

RUDIS GmbH v ZRN je izplaval

Rudarska industrijska skupnost RUDIS, Trbovlje, je pred leti ustanovila v ZR Nemčiji svoje podjetje pod imenom RUDISBAU GmbH z nalogo, da organizira izvoz proizvodov in storitev članic RUDISA iz Jugoslavije v ZR Nemčijo ter da skrbi za uvoz določene opreme za članice RUDISA v Jugoslaviji iz ZR Nemčije. To podjetje je v letu 1975 in 1976 zašlo v hude finančne težave in so v poslovanju izkazali izgubo. Poslovni odbor Organizacije poslovnega združevanja RUDIS (preje poslovno združenje RUDIS) in drugi organi, so poslovanje tega podjetja v Nemčiji skrbno analizirali in sklenili, da je treba izdelati sanacijski program po katerem naj bi to podjetje izplavalo iz svojih težav v vsaj

»Banka« za prenašanje pitne vode od delovišča do delovišča v jami.

dveh letih, pri čemer mu je OPZ RUDIS finančno pomagal. Leto 1977 pa je bilo za RUDIS GmbH v Nemčiji uspešno. Sanacijski program, ki so ga sprejeli 14. 9. 1976 je predvidel pokrivanje izgube v treh letih, vendar je uspelo izgubo pokriti do konca leta 1977. Med ukrepi, ki so jih ne le sprejeli, pač pa tudi izvedli, je bilo zmanjšanje režijskih delavcev, odcepitev Ingrad GmbH, zmanjšanje delavcev v uvoznem oddelku, prodaja vozila ter oddaja poslovnih prostorov, znižali so potne stroške in stroške za reprezentanco, povečali so število poslovnih partnerjev, povečali so število kreditnih aranžmajev za Libijo, Tunis in Jugoslavijo, pričeli so tesneje sodelovati s TOZD RUDIS, mesečno so spremljali izvajanje sprejetih nalog, nadaljevali so z vključevanjem tudi ostalih grupacij, oziroma organizacij združenega dela itd. Koncem leta 1977 so tako dosegli dobiček v višini 515.021,75 DM. S

tem se je pokazala upravičenost in razlogi, da podjetje RUDIS GmbH še nadalje posluje na področju ZR Nemčije.

Štafeta mladosti — rudarski tehnik prvi nosilec

Letošnjo štafeto mladosti, ki je s pozdravi in čestitkami mladine in občanov Kosova tovarišu Titu za 86. rojstni dan, krenila 26. marca iz starega trga, bo prvi ponesel 24-letni rudarski tehnik in eden najboljših mladih delavcev v rudniku Trepča, Rahim Mehmeti.

Tega uglednega aktivista, sekretarja OO ZK delovne organizacije, so februarja razglasili za najboljšega delavca v tradicionalni akciji »mladi delavec — samoupravljalec«.

Financiranje SIS v letu 1978

Republiški sekretariat za finance je pred nedavnim objavil pregled stopenj prispevkov iz osebnega dohodka ter stopenj prispevkov iz dohodka za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letu 1977 po zaključku začasnega financiranja ter stopenj davkov iz osebnega dohodka, ki se obračunavajo in odtegujejo ob izplačilu dohodkov.

Pregled stopenj davkov iz osebnega dohodka za leto 1978 in stopenj prispevkov iz OD ter prispevkov iz dohodka za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v obdobju začasnega financiranja v leto 1978 ter stopenj davkov iz osebnega dohodka, ki se obračunavajo in odtegujejo ob izplačilu dohodkov, je naslednji:

Vrsta davka v % (občine)	Hrastnik	Trbovlje	Zagorje
republ. davek iz os. doh. delav.	1	1	1
občin. davek iz os. doh. delav.	0,50	0,50	0,50
prispevki za SIS	31,67	31,64	32,43
Skupaj	33,17	33,14	33,93

Republiški davek na osebne dohodke se obračunava od 1. 3. 1978 dalje, občinski davki iz osebnega dohodka pa se obračunavajo od 1. januarja 1978 dalje. Začasno financiranje SIS traja za obdobje prvih štirih mesecev tega leta.

Povprečni osebni dohodki v Sloveniji v letu 1977

Republiški zavod za statistiko je v Uradnem listu SR Slovenije z dne 1. 3. 1978 objavil odredbo o povprečnem mesečnem čistem osebnem dohodku v SR Sloveniji v letu 1977. Ta povprečni osebni dohodek je znašal v preteklem letu 4.844,00 dinarjev na zaposlenega. Znesek služi za izračun odpravnin in nekaterih drugih prejemkov, ki temelje na republiškem povprečnem osebnem dohodku.

Davki iz osebnega dohodka

Skupščine občine Hrastnik, Trbovlje in Zagorje so sprejele koncem preteklega leta oziroma v začetku tega leta sklepe o uvedbi 0,5 % davka na osebne dohodke z veljavnostjo od 1. 1. 1978 dalje.

Republiška skupščina pa je sprejela na svoji seji dne 22. 2. 1978 zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks. Najpomembnejše med temi spremembami je, da je uveden od 1. marca 1978 dalje pa do konca tega leta republiški davek iz osebnega dohodka delavcev po stopnji 1 %.

Za participacijo v zdravstvu

Že od druge polovice lanskega leta dalje smo člani kolektivov in občani obravnavali predlog samoupravnega sporazuma s področja zdravstvenega varstva, ki zajema tudi participacijo, to je prispevek posameznih zavarovancev ob raznih zdravniških storitvah (prvi pregled, nakup zdravil, prispevek za zdravljenje v bolnišnici, itd.). Ob dvakratnem popravku predloga za skupnosti zdravstvenega varstva iz revirskih občin Hrastnika, Trbovelj in Zagorja niso odločile za sprejem predlaganega sporazuma s področja zdravstvenega varstva. Vendar so v revirskih občinah po obsežnih političnih akcijah končno izglasovale sprejem samoupravnega sporazuma zdravstvenega varstva v SRS, kakor tudi samouprav-

nega sporazuma o pravicah in obveznostih zdravstvenega varstva.

V Zagorju so delegati obeh zborov na II. sklicu skupščine zdravstvene skupnosti, 14. februarja končno izglasovali sprejem obeh sporazumov, v Hrastniku po dveh nesklepčnih zasedanjih so na III. sklicu skupščine skupnosti sprejeli 16. februarja oba sporazuma, v Trbovljah pa so sprejeli oba sporazuma 28. februarja. Izglasovanje obeh aktov se je zavleklo zaradi nesklepčnosti posameznih skupščin, saj vemo, da mora za sprejem glasovati več kot polovica vseh delegatov posameznih skupščin.

Uskladitev pokojnin

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je v začetku marca t. l. sklenila, da se uskladijo pokojnine ter varstveni dodatki. Po uradnih statističnih podatkih so se povečali povprečni osebni dohodki občanov v Sloveniji v letu 1977 napram letu 1976 za 19,1 %. Ker so bile pokojnine akontativno že povečane 1. 8. 1977 povprečno za 6,13 odstotka in 1. 1. 1978 za 10 odstotkov, se tako povečane pokojnine povečajo še za 2 %, in to z veljavnostjo od 1. januarja 1978. Povečajo se vse pokojnine pri katerih se za izračun pokojninske osnove ni upošteval osebni dohodek iz leta 1977.

Poseben sklep je ista skupščina sprejela tudi v zvezi z višino dodatka za pomoč in postrežbo. Ta je določena od 1. januarja 78 dalje v višini 1.500,00 din na mesec starostnim invalidskim in družinskim upokojevcem, katerim je neogibna nujna pomoč in postrežba drugega za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb.

Valorizacija količnikov

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v ljudski republiki Sloveniji je na seji svoje skupščine sprejela sklep o valorizacijskih količnikih za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejšnjih let na raven osebnih dohodkov v letu 1977.

Skupščina je ugotovila na podlagi uradnih statističnih podatkov, da so znašali v letu 1977 povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega v Sloveniji 4.844,00 din, kar pomeni 19,1 odstotka več kot v letu 1976.

Osebni dohodki iz prejšnjih let, ki se štejejo v pokojninsko osnovo se preračunajo na raven osebnih dohodkov v letu 1977 takole:

Osebni dohodek, dosežen v letu 1965, s količnikom	777,5
Osebni dohodek, dosežen v letu 1966, s količnikom	587,9
Osebni dohodek, dosežen v letu 1967, s količnikom	532,3
Osebni dohodek, dosežen v letu 1968, s količnikom	485,9
Osebni dohodek, dosežen v letu 1969, s količnikom	422,0
Osebni dohodek, dosežen v letu 1970, s količnikom	352,0
Osebni dohodek, dosežen v letu 1971, s količnikom	294,8
Osebni dohodek, dosežen v letu 1972, s količnikom	250,3
Osebni dohodek, dosežen v letu 1973, s količnikom	216,2
Osebni dohodek, dosežen v letu 1974, s količnikom	172,1
Osebni dohodek, dosežen v letu 1975, s količnikom	137,6
Osebni dohodek, dosežen v letu 1976, s količnikom	119,1

Položaj telesa pri delu

Vsako delo, ki ga človek opravlja, mora izvajati v določenem položaju telesa. Za različna dela je položaj telesa prav različen. Delo opravljamo sede, stoje, v čepečem položaju, kleče, z dvignjenimi rokami in tako dalje. Z ozirom na to, kakšen je položaj telesa pri delu, ločimo fiziološki in nefiziološki položaj telesa. Fiziološki položaj je takrat, kadar je drža telesa naravna, brez posebnih obremenitev za telo, zato tako delo tudi ne zapušča sprememb na telesu. Z medicinskega stališča se zaradi tega bolj obravnava nefiziološki položaj telesa pri delu. Ta namreč lahko zapusti trajne posledice na človeškem organizmu.

Med nefiziološke položaje prištevamo udarce, pritiske, obrate, vibracije in podobno. Kadar so take mikrotraume, kot to imenujemo, dolgotrajne in močnejše od odpornosti tkiv človeškega organizma, povzročajo na tkivu spremembe. Vendar pa niso samo te mikrotraume odgovorne za spremembe. Pri tem procesu je važna tudi konstitucija in pa dispozicija organizma za degenerativne spremembe. Z drugimi besedami: spremembe ne nastanejo pri vseh ljudeh enako, če tudi delajo pod istimi pogoji in v istem položaju. Zato se tudi čisto razhajajo mnenja strokovnjakov o profesionalnem poreklu teh obolenj.

Pri težkih obremenitvah organizma ali delov organizma, lahko že v mladosti nastanejo razne deformitete na kosteh in sklepih. Tega porekla je npr. močnejša ukrivljenost hrbtenice in podobno. Ko pa je rast končana, pride do sprememb na strukturi kosti in sklepov, vezi in sklepne ovojnice. Že po 30 sekundah občutimo bolečino, če je npr. roka skrajno iztegnjena. Kadar pa traja tak položaj dolgo in je roka že obremenjena, lahko pride do trajnih sprememb. Zaradi dolgotrajnega nefiziološkega položaja

delo telesa, npr. nog, lahko pride do motnje obtoka krvi, če je žila v takem položaju stisnjena in je moteno kroženje krvi, limfe in tkivne tekočine. Tako pride do otekanja nog pri dolgotrajnem sedenju. Ko pa se mišice ponovno aktivirajo, tudi oteklina izginejo.

Degenerativne spremembe na lokomotornem aparatu lahko nastanejo iz naslednjih vzrokov: pomanjkanje počitka mišic, nepravilno ravnotežje med mišicami v nasprotnem delovanju, fizikalno - kemične spremembe v sestavi sklepa in izraziti skrajni gibi.

Pravilno delovanje mišic in močne mišice so glavna zaščita sklepa. Kadar so mišice pretučene, sčasoma izgubljajo elastičnost in postanejo preslabe, da bi zaščitile sklep. Sklep zato bolj trpi in lahko pride do kroničnih degenerativnih sprememb. Seveda pa ni samo delovni napor tisti, ki povzroča spremembe. Vplivajo še mnogi drugi faktorji in med temi predvsem gradnja telesa - konstitucija in starostna doba.

Tako se npr. na hrbtenici in sklepih pojavljajo degenerativne spremembe tudi pri ljudeh pri katerih ni večjih fizičnih obremenitev. Vendar pa se običajno pri delavcih z večjo fizično obremenitvijo pojavljajo spremembe pogosteje v zgodnejši starostni dobi in v težji obliki.

Majhne spremembe trajajo lahko dolgo brez vseh znakov, kasneje pa se občasno pojavljajo bolečine in okrnjeno gibanje. Delovna sposobnost ni zmanjšana, razen v času bolečin ali v primeru težkih degenerativnih sprememb.

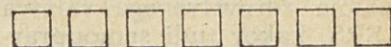
Na mišičnih tetivah pride do vnetja ovojnice, kadar so dolgo obremenjene, pa za tako obremenitev niso predhodno pripravljene. Pri ljudeh, ki opravljajo delo stoje, se pogosto pojavljajo ploska stopala in krčne žile na nogah. Vendar pa se

ob primernem zdravljenju in primerni obutvi dolgo ohrani dobra funkcija nog in delovna sposobnost.

Različni nefiziološki položaji telesa torej pogosto povzročajo razne spremembe na tkivih človekovega organizma. Posledica tega je začasna ali trajna nesposobnost za določeno delo. Nekatere bolezni, ki jih povzročajo mikrotraume — fizikalni faktorji, po zakonu o invalidskem zavarovanju obravnavajo kot profesionalna obolenja. Zaščita pred omenjenimi obolenji se izvaja z mehanizacijo, avtomatizacijo in dobro organizacijo delovnega procesa. Med zaščitne mere sodijo tudi obdobja zdravniški pregledi, da se take spremembe zgodaj odkrijejo. Prav tako so pomembni predhodni zdravniški pregledi pred nastopom službe. Človek sodi na tako delovno mesto, kjer bo lahko delal brez večjih nevarnosti za svoje zdravje. Kdor ima določeno obolenje, bi naredil samemu sebi zelo slabo uslugo, če bi se zaposlil na delovnem mestu, kjer bi se obolenje še poslabšalo.

Včasih se kljub raznim zaščitnim ukrepom v delovnem procesu ni mogoče izogniti izredno utrudljivim položajem telesa. Tako je npr. delo čepe, v sklonjenem položaju, delo z dvignjenimi rokami in podobno. V takih primerih pa je potrebno organizirati krajše odmore med delom, ki pa morajo biti v smislu aktivne rekreacije. Obremenitve na delu oziroma stopnje težavnosti dela pa je mogoče ugotoviti samo z analitično oceno delovnih mest.

Dr. Zvonka Majdič

Razpis štipendij in učnih mest za šolsko leto 1978-79

Odbor za kadrovske politiko in socialno varstvo REK Zasavje, je na svoji 8. redni seji, dne 10. 3. 1978 odobril razpis kadrovskih štipendij, učnih mest, plan pripravnikov za leto 1978 in šolnin za šolsko leto 1978/79.

Iz tega razloga seznanjamo vse TOZD in DS SS ter člane naše delovne organizacije o podrobnostih tega razpisa.

A) RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠTUDIJE NA:

— Fakulteti za naravoslov. in tehnologijo VTO montanistika, študij rudarstva	6
— Fakulteti za strojništvo	3
— Fakulteti za elektroteh. jaki tok	1
— Fakulteti za elektroteh. šibki tok	1
— Ekonomski fakulteti	4
— Višji komercialni šoli	1
— Pravni fakulteti	3
— Višji varnostni šoli	1
— Pravni fakulteti I. stop.	2
— Ekonom. fakul. I. stop.	2
— Fakulteti za strojništvo I. stopnja	1
— Fakulteti za elektroteh. I. stopnja	1
— Višji šoli za organizacijo dela	1
— Ekonom. srednji šoli	12
— Tehn. srednji šoli — strojni oddelek	8
— Tehn. srednji šoli — elektro oddelek	4
— Tehn. srednji šoli — rudarski oddelek	11
— Tehn. srednji šoli — gradbeni oddelek	1
— Srednja administrativna šola	2

Kandidati za razpisane kadrovske štipendije morajo vložiti prošnje za podelitev štipendij na predpisanem obrazcu DSZ 1,65, »Prošnja za štipendijo« in prepis zadnjega šolskega spričevala, kadrovskemu

sektorju REK Zasavje, do 31. maja 1978.

B) RAZPIS UČNIH MEST:

— rudar — širok profil	100
— ključavničar	20
— električar	20

Kandidati morajo vložiti prošnjo s prilogami: rojstni list in zadnje šolsko spričevalo, na TOZD RŠC v Zagorju, do 31. 5. 1978. Za razpisana učna mesta lahko kandidirajo vsi, ki so uspešno končali 8 razredov osnovne šole in da niso starejši od 16 let.

C) SPREJEM PRIPRAVNIKOV V LETU 1978:

— diplomirani inženir rud.	1
— socialni delavec	1
— elektrotehnik za jaki tok	1
— strojni tehnik	2

— rudarski tehnik	3
— gradbeni tehnik za nizke gradnje	1
— ekonomski tehnik	6
— višji upravni delavec	1

Pripravniki združujejo delo za nedoločen čas.

D) ŠOLNINE:

Odbor za kadrovske politiko in socialno varstvo obvešča vse delavce TOZD in DS skupnih služb REK Zasavje, da bo v šolskem letu 1978/79 podelil tudi nedoločeno število šolnin za študij ob delu na srednjih, višjih in visokih šolah.

Pismene vloge sprejemajo kadrovske službe TOZD in DS SS do 31. maja 1978. Opozorjamo vse prosilce za šolnine, da po tem datumu prošenj za podelitev šolnin ne bomo več obravnavali.

PROGRAMSKA SHEMA RADIA TRBOVLJE ZA PRVO POLL. 78

Torek

16,00 — 16,05	Napoved programa
16,05 — 16,20	Poročila
16,20 — 16,40	Narodnozabavna glasba
16,40 — 16,50	Iz naših vrtcev
16,50 — 17,10	Reklame in obvestila
17,10 — 17,30	Tedenski športni pregled (med glasbo)

Sreda

16,00 — 16,05	Napoved programa
16,05 — 16,35	Delegatski sistem v praksi ali seznanjamo vas (med glasbo)
16,35 — 16,55	Reklame in obvestila
16,55 — 17,05	Slovenske narodne pesmi
17,05 — 17,20	Zdravstvene oddaje
17,20 — 17,30	Zabavna glasba

Četrtek

16,00 — 16,05	Napoved programa
16,05 — 16,20	Poročila
16,20 — 16,30	Narodnozabavna glasba
16,30 — 16,40	Naša občina
16,40 — 17,00	Reklame in obvestila
17,00 — 17,15	Globus slovenske zabavne glasbe
17,15 — 17,30	Poklicno usmerjanje

Petek

16,00 — 16,05	Napoved programa
16,05 — 16,10	Kratka poročila z rubriko »Zvedeli smo«
16,10 — 16,20	Narodnozabavna glasba
16,20 — 16,30	Iz delovnih organizacij
16,30 — 16,50	Reklame in obvestila
16,50 — 17,30	Za mlade

Sobota

16,00 — 16,05	Napoved programa
16,05 — 16,15	Naš gost
16,15 — 16,25	Pojó vam zasavski pevski zbori
16,25 — 16,30	Vzgojna oddaja
16,30 — 16,50	Reklame in obvestila
16,50 — 17,00	Radijska igra ali humoreska
17,00 — 17,30	Zabavna glasba — vmes
17,10 — 17,20	Pionirska oddaja

Nedelja

11,00 — 11,05	Napoved programa
11,05 — 11,20	Revirska kronika
11,20 — 11,30	Tekmovanje mladih pevcev ali Predstavljamo vam zasavske glasbenike (izmenično)
11,30 — 11,40	Povedali so nam
11,40 — 12,00	Vi izbirate — mi predvajamo
12,00 — 12,20	Reklame in obvestila
12,20 — 12,30	Mi pa nismo se uklonili

objava

Planinsko društvo Trbovlje išče za svoj planinski dom na Mrzlici oskrbnika. Zaželjen je zakonski par, več kuhinja in strežbe. Interesenti naj naslovijo prošnjo na naslov: Planinsko društvo Trbovlje, Ulica 1. junija 10, 61420 Trbovlje. Prošnjo je treba poslati vsaj do 10. 4. t.l.

Zasavski alpinisti gredo na Grönland

Alpinisti iz Zasavja, vključeni v Zasavski alpinistični odsek pri Planinskem društvu Trbovlje, so v zadnjih letih dosegali lepe plezalne dosežke s premagovanjem najrazličnejših sten v naših in tujih gorah, tudi tistih z najtežavnejšo stopnjo.

Odločili so se, da bodo svoje znanje in sposobnosti uveljavili tudi na drugi Celini. Intenzivno so se pričeli pripravljati za odpravo na Grönland, in sicer na območje na katerega doslej še ni stopila človeška noga, to so predvsem ledeniški vrhovi na tem velikanskem otoku. Svojo odpravo v letošnjem letu posvečajo 200-letnici prvega vzpona na Triglav in vsem jubilejnim in kongresnim dogodkom v le-

tošnjem letu v naši domovini. Odprava bo raziskovalno-alpinističnega značaja, udeležiti pa se je namerava 8 alpinistov iz Hrastnika, Dola pri Hrastniku, Trbovelj in Zagorja. Cilj odprave so vrhovi severozahodne obale Grönlanda, področje Ketilfjorda. Alpinisti iz revirjev vidijo v tem edinstveno možnost, da bi lahko v jubilejnem letu poimenovali katerega od grönlandskih vrhov z našim imenom. Poleg prvenstvenih pristopov bi odprava lahko zbirala tudi druge podatke o tej po planinski strani malo znani deželi. Odprava bo šla predvidoma na pot 20. julija in naj bi se predvidoma vrnila 20. avgusta t.l. Sprva je bilo predvideno, da bodo stro-

ški znašali za 12-člansko odpravo okrog 400.000,00 din, pri čemer so všteti vsi stroški za potovanje, opremo, prehrano, ipd. Glede na to, da se je število udeležencev zmanjšalo, se bodo temu ustrezno zmanjšala tudi potrebna sredstva. Precejšnji del sredstev bodo udeleženci odprave zbrali sami, nekaj sredstev pa bodo prispevala planinska društva, deloma pa bodo prispevale sredstva tudi nekatere temeljne oziroma delovne organizacije združenega dela, pomoč pa pričakujejo tudi od samoupravnih interesnih telesno-kulturnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti. Glede na to, da so fantje zelo skromni v svojih potrebah tudi pri pripravah na odpravo, so prepričani, da jih bodo v njihovih ciljih in namenih podprli še ostali delavci v združenem delu iz Zasavja.

Sloves zasavskega športa oziroma športnih organizacij so doslej ponesli v svet že marsikateri posamezniki in društva, tokrat pa naj bi Zasavje afirmirali zunaj naših meja naše domovine tudi domači alpinisti. Omogočimo jim doseči cilj ter uspešno in zdravo vrnitev.

Člani zveze združenj borcev —nenehno v akciji

Člani in organizacije ZZB NOV Trbovlje, so od letnih konferenc, izvedenih proti koncu leta, katerim je prisostvovalo preko devetsto članov — vse skozi zelo aktivni. Sprejeli so vrsto pomembnih dokumentov, kot so program dela in finančni načrt za leto 1978, Pravilnik o poslovanju rekreacijskega centra na Vrheh, odlok o pogrebnih svečanostih za umrliimi člani ZZB NOV in še nekatere druge.

Organizacije ZZB NOV so sedaj organizirane na temeljih delegatskega sistema. V izvršnih organih šestih krajevnih združenj in v organih občinske konference ZZB NOV, je zajeto in deluje ca. 180 delegatov, v

delegacijah krajevnih skupnosti (KS), samoupravnih interesnih skupnosti (SIS), v delegaciji DPS, organizacij in društev, pa je evidentirano in delegirano preko 600 članov ZZB NOV, kar zagotavlja dobro kontinuiteto dela.

Pred dnevom republike, je predsedstvo občinske konference ZZB NOV Trbovlje prevzelo pokroviteljstvo nad razvitjem novega prapora Združenja vojaških vojnih invalidov (ZVVI), ki trenutno šteje 253 članov in je zelo delavno, kot tudi invalidsko športno društvo »Revirska četa« z razvito rekreativno in športno dejavnostjo med invalidi na področju občine in izven nje. To svojo slovesnost so popestrili z nastopom Trboveljskega pevskega okteta.

Decembra je ob svečani proslavi dneva JLA, bilo skupno tovariško srečanje borcev NOV in RVS s člani družin, Krajevno združenje Alojz Hohkraut, pa je s kulturnimi in DPO in krajski te Krajevne skupnosti organiziralo posebno slovesnost na Dobrni ob 40-letnici pomembne zmage predvojnega komunista, sedaj pokojnega narodnega heroja Alojza Hohkrauta na decembrskih volitvah leta 1938.

Predsedstvo občinske konference ZZB NOV je 15. decembra že posredovalo poročilo o delu delegatom in skupaj z njimi obravnavalo zdravstveno in socialno varstvo članov ZZB NOV; sprejelo je stališče in dalo svoje pripombe na osnutek aktov o pravicah iz zdravstvenega varstva, obravnavalo osnutek aktov o pravicah iz zdravstvenega varstva, obravnavalo osnutek odloka o javnih pogrebnih svečanostih na območju občine Trbovlje ter navodilo o izvajanju zakona o grobiščih in grobovih borcev.

Na razširjeni seji predsedstva ZZB NOV, 27. decembra, so člani predsedstva z delegati dopolnili program dela s konkretnimi nalogami v bližnjem predkongresnem obdobju. Izoblikovana stališča in zaključki, so bili v pisni obliki posredovani vsem delegatom.

S posredovanjem članov predsedstva občinske konference ZZB NOV, so se januarja letos končno uresničila prizadevanja članov ZB, o delovanju borčevske ambulante. Le-ta odtelej ordinira vsak dan, v kateri po sprejetem razporedu opravljajo tudi sistematične preglede borcev. Podrobnejše informacije o delovanju te ambulante, so bile članstvu posredovane preko radia Trbovlje.

Delegatom občinske konference in vodstvom KZ ZB NOV, je dostavljeno v vednost tudi poročilo komisije za popis grobišč in grobov borcev NOV, z ugotovitvami in predlogi za dokončno ureditev teh vprašanj.

V torek, 14. februarja se je predsedstvo občinske konference ZZB NOV znova sestalo in razpravljalo o aktualnih vprašanjih, danih na dnevni red, kot so:

— ZZB NOV v predvolilni politični aktivnosti;

— o predlogih in pobudah krajevnih združenj ZB NOV in

— o kandidatih, ki pridejo v poštev za podelitev »Spomenice revolucije«, ter

— o predlogu obnove spominskih obeležij v občini.

Če na kratko povzamemo vse podvzete akcije in že opravljene naloge, lahko zlahka ugotovimo, da so borci z vso resnostjo in odgovornostjo pristopili k uresničevanju sprejetih stališč in zaključkov ter realizaciji nalog, ki izvirajo iz sprejete obsežnega načrta dela.

S takšno vsestransko aktivno in uspešno dejavnostjo, člani ZZB NOV Trbovelj povsem opravičujejo družbeno priznanje, dano v letu 1976, ko jim je skupščina občine Trbovlje, podelila »Prvojunjsko nagrado«. S svojimi 2.000 člani bo ZZB NOV tudi v sedanjem obdobju predkongresnih dejavnosti dala svoj velik delež k skupnim prizadevanjem za utrjevanje družbenega samoupravljanja na principih delegatskega sistema, v smislu ustavnih načel federacije in naše republike.

Rudi Matko

Dne 20. februarja t.l. je bila v dvorani skupščine občine Trbovlje ustanovna konferenca krajevne organizacije zveze rezervnih vojaških starešin v krajevni skupnosti Franc Fakin v Trbovljah.

Foto R. Matko

Kadrovske vesti

V času od 1. februarja do 28. februarja 1978 ima kadrovski sektor evidentirane naslednje spremembe:

TOZD RUDNIK PREMOGA HRASTNIK

Sprejeti:

Zidmaher Venčeslav — zunanji delavec, Sladič Slavko — vozač, Novak Jože — vozač, Jontez Jože — vozač.

Odšli:

Budeš Marko, vozač — samovoljna prekinitev; Gianini Marjan, vozač — v JLA; Ramšak Viktor, el. inženir — sporazumna prekinitev; Cimperšek Alojz, zunanji delavec — v JLA; Zavrl Anton, vozač — sporazumna prekinitev; Ramađik Seljahedin, vozač — samovoljna prekinitev; Oplotnik Jože, kovinar — sporazumna prekinitev; Novak Marijan, vozač — samovoljna prekinitev; Predič Ilija, vozač — samovoljna prekinitev; Lovrič Niko, vozač — discipl. odpust; Vejzovič Zuhdija, vozač — samovoljna prekinitev.

TOZD RUDNIK PREMOGA TRBOVLJE

Sprejeti:

Cenkar Alojz — kovinar, Oberžan Vero — kovinar, Roštohar Franc — vozač, Belčič Slavko — kopač, Smode Drago — vozač.

Odšli:

Gračner Anton, kopač — upokojen; Fele Alojz, lesni delavec — sporazumna prekinitev; Gros Branko, kopač — v JLA; Tekavec Mirko, kopač — upokojen; Eržen Slavko, kopač — upokojen; Kartuš Jože, kopač — upokojen; Kuder Matija, kopač — upokojen; Babič Alojz, vozač — sporazumna prekinitev; Kmetič Jože, kopač — upokojen.

TOZD RUDNIK PREMOGA ZAGORJE

Sprejeti:

Humčević Hazin — vozač, Marušič Avgustin — vozač, Jakovljevič Ivan — vozač, Mustajba-

šič Izlet — kopač, Dolanc Anton — vozač, Brvar Franc — vozač, Knez Marjan — vozač.

Odšli:

Rakita Ana, servirka — potek pogodbe; Pavlin Marija, pomožna kuharica — potek pogodbe; Brodar Ivan, kopač — upokojen; Kavzar Jože, kopač — upokojen; Stevanovič Ljubisav, uč. kopač — samovoljna prekinitev; Prosenc Franc, kopač — upokojen; Rems Vincenc, kopač — upokojen; Osredkar Alojz, kopač — upokojen; Brvar Franc, vozač — sporazumna prekinitev; Jerman Franc, kopač — upokojen; Šink Dušan, delavec — sporazumna prekinitev.

TOZD SEPARACIJA PREMOGA

Odšli:

Medvešek Viktor, kovinar — upokojen.

TOZD TERMOELEKTRARNA TRBOVLJE

Sprejeti:

Klančar Rudolf — transportni delavec.

Odšli:

Ocvirk Viljem, delavec — discipl. odpust.

TOZD RUDARSKO GRADBENA DEJAVNOST

Sprejeti:

Dobršek Franc — vozač, Juršak Janez — vozač, Oplotnik Jože — strugar, Kranjc Janez — vozač, Bekavac Štefan — tesar, Leskovšek Ciril — vozač.

Odšli:

Kostič Slobodan, vozač — sporazumna prekinitev; Vičič Jože, vozač — sporazumna prekinitev; Hribar Viktor, vozač — samovoljna prekinitev; Mujkarnovič Raif, vozač — sporazumna prekinitev.

TOZD ELEKTROSTROJNE DELAVNICE

Sprejeti:

Gorenjec Igor — delavec, Juvan Olga — čistilka, Petelin Terezija — čistilka.

Odšli:

Cenkar Alojz, kovinar — sporazumna prekinitev; Oberžan Ve-

ro, kovinar — sporazumna prekinitev; Petelin Terezija — čistilka — samovoljna prekinitev; Juvan Olga, čistilka — samovoljna prekinitev; Medved Franc, strojni inženir — sporazumna prekinitev.

TOZD GRAMAT

Odšli:

Lindič Srečko, opek. del. — disciplinski odpust.

TOZD RUDARSKI ŠOLSKI CENTER

Sprejeti:

Kitič Mile — kopač.

Odšli:

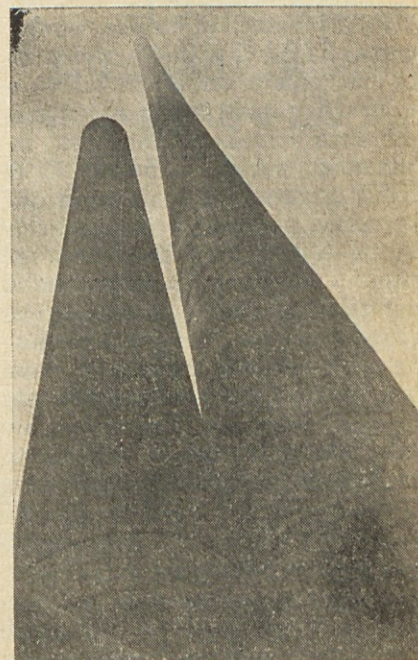
Perčun Janez, učni kopač — v JLA.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Odšli:

Tropina Mirjana, dipl. inž. rud. — sporazumna prekinitev; Hočevar Ivana, strojni tehnik — sporazumna prekinitev.

Marija Vidmar

Dimniške vertikale pri TET PE II Foto A. Bregant

Aktiv krvodajalcev je zelo aktiven

Na kratko bi rad seznanil bralce glasila Srečno o dejavnosti aktiva RK-krvodajalcev v REK Zasavje za področje Trbovelj.

Zadnja seja aktiva je bila dne 21. 12. 1977, ob navzočnosti vseh članov odbora.

Na seji so obravnavali vrsto delikatnih vprašanj, na drugi strani pa se je tudi pokazalo, kako globoko je aktiv že zasidran pri rudarjih.

Bistvo načrta dela aktiva pri prostovoljnem oddajanju krvi na transfuzijski postaji v Splošni bolnišnici Trbovlje v letu 1978 zajema predvsem:

— zagotovitev rednega odvzema krvi;

— uvedbo reda in discipline v vrstah krvodajalcev tako, da v bodoče ne bo ovirana proizvodnja v TOZD;

— izboljšanje sodelovanja z vodstvi TOZD in SVD;

— tesnejša povezava s transfuzijsko postajo v Splošni bolnišnici Trbovlje;

— tesnejša povezava z matično organizacijo OOR RK Trbovlje in Krajevno skupnostjo center.

Člani aktiva se zavedamo, da bomo pri svojem delovanju naleteli na vrsto težav vendar upamo, da jih bomo v sodelovanju s TOZD in delovno organizacijo uspešno reševali.

V dneh 24. in 25. 2. 1978 je potekala razprava na posvetu krajevnih organizacij rdečega križa v Kragujevcu. Iz naše občine so na posvet v Kragujevac odpotovali:

predsednik aktiva krvodajalcev — rudar-kopač Andrej Kavčič, iz TOZD rudnik premoga Trbovlje; član aktiva krvodajalcev — risar v TET Anton Alauf in predsednik aktiva krvodajalcev v STT — kovač, Mirko Kuharič.

Andrej Kavčič je v razpravi sodeloval z naslednjim prispevkom:

Sem rudar-kopač in predsednik aktiva Rdečega križa pri TOZD rudnik premoga Trbovlje — REKZ. Prinašam vam pozdrave trboveljskih rudarjev ter vseh ostalih članov Rdečega križa, ki so organizirani v šestih krajevnih organizacijah.

Vsi člani Rdečega križa, predvsem pa še mi, ki aktivno delujemo v aktivih v delovnih organizacijah, smo z zanimanjem sprejeli vest o posvetovanju in tako so naši krajevni odbori Rdečega križa izbrali tri delegate za udeležbo na posvetovanju.

Prav gotovo za dejavnost Rdečega križa pri nas v Trbovljah ne razlikuje od dejavnosti v drugih predelih naše domovine. Povedal bi rad le to, kako smo se znašli aktivisti Rdečega križa v delegatskem sistemu.

Naj omenim, da je Rdeči križ v Trbovljah izvedel volitve v vse organe v občini že leta 1974 po delegatskem sistemu, od krajevne organizacije navzgor, čeprav je bila nova ustava takrat še v razpravi.

Tako imamo za seboj že štiri leta izkušenj, iz katerih bi navedel le nekatere:

— vse bolj je prihajalo do izraza, da krajevne organizacije, predvsem v večjih industrijskih naseljih, ne morejo imeti neposrednih stikov s člani; zaradi udeležbe v akcijah Rdečega križa, kot tudi pri obveščanju članstva;

— v Trbovljah je okrog tisoč krvodajalcev, ki so prispevali kri na poziv Rdečega križa, vendar kako drugače niso bili povezani z dejavnostjo RK;

— v Rdečem križu so delovali ljudje že vrsto let in je bilo zelo težko dobiti v organe mlajši kader;

— zelo problematičen je bil način pridobivanja novih članov in pobiranje članarine.

Prav zaradi teh in podobnih težav smo v organizaciji Rdečega križa sprejeli kot najvaž-

nejšo nalogo, da poglobimo delegatski sistem tako, da bo lahko sleherni član aktiven po svojih sposobnostih in možnostih, ter da bo obveščen o delu Rdečega križa.

Tako je bil že pred leti ustanovljen prvi aktiv Rdečega križa v Strojni tovarni Trbovlje na pobudo krvodajalcev te delovne organizacije. Tej je sledil še Rudnik Trbovlje, ki je tudi organiziral svoj aktiv.

V teku pa je organizacija aktivov Rdečega križa še v ostalih organizacijah združenega dela.

V teku je organiziranje aktivov Rdečega križa v ulicah in naseljih. Vsi ti aktivisti so organizacijsko vezani po delegatskem sistemu v krajevni organizaciji Rdečega križa.

In kakšne so posledice te naše akcije? Naj jih navedem le nekaj:

— kjer so aktivisti RK že organizirani, ni težko dobiti neposrednih stikov s članstvom in v akcijah sodelujejo na kakršenkoli način vsi člani;

— število članstva se je povečalo in problem pobiranja članarine ni več tako problematičen;

— v organe RK so prišli mladi kadri, večinoma iz neposredne proizvodnje;

— v delovnih organizacijah, kjer so aktivisti RK že organizirani, so se z njihovim delom seznanili vsi vodilni tovariši in samoupravni organi;

— družbenopolitične organizacije, od zveze komunistov, sindikata do mladine, sodelujejo z aktivom in mu dajejo moralno politično oporo;

— aktivu RK ni več težko organizirati dejavnost v delovni organizaciji, četudi je vezana na stroške;

— dosegli smo, da delovne organizacije ob jubilejnih in drugih proslavah vključujejo tudi RK. Med drugim podeljujejo priznanja in odlikovanja

RK tudi zaslužnim članom in sodelavcem;

— občnih zborov aktiva RK v delovni organizaciji se udeležujejo poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, tudi predstavniki samoupravnih organov in vodilni delavci.

Ob organiziranju uličnih aktivov se je pokazalo živo zanimanje članov za dejavnosti RK, pa tudi za delo mladine v naseljih. Člani želijo več zdravstveno-vzgojnih predavanj in tečajev. Z organizacijo aktivov RK v ulicah in naseljih bomo dosegli to, da bo v vsakem uličnem, kakor tudi krajevnem odboru Socialistične zveze tudi delegat Rdečega križa. V okviru aktivov RK smo z organizacijo evidentiranja možnih kandidatov, uspeli predlagati preko 40 aktivnih članov v krajevne skupnosti za vse profile delegacij. Bil bi preobširen v svoji razpravi, če bi govoril še o programu dela, ki smo ga sprejeli. Prilagojen je pač konkretnim potrebam v okviru Rdečega križa Slovenije in Jugoslavije ter seveda tudi naše občine.

Razprava Andreja Kavčiča je požela dolgotrajen aplavz in priznanje navzočih delegatov iz vseh delov Jugoslavije.

Po vrnitvi so delegati posredovali ostalim članom aktiva lepe vtise, izredno navdušenje nad sprejemi, ki so jim jih priredili, obenem pa tudi načrte za bodoče delo.

Stane Butkovič

Previdnost pri stroju

1. Preden poženete delovno pripravo ali napravo (stroj), katerega vam je odredil odgovorni (nadrejeni) vodja dela, se prepričajte, če ste dovolj seznanjeni in razumete delovanje stroja, in seveda, če ga znate res varno upravljati. Neved-

Že dolga leta imajo vsi trije rudniki organizirane čajne kuhinje, kjer si rudarji samopostrežno napolnijo čutarice s čajem, za gašenje žeje. Slika iz polnilnice čaja pri TOZD Rudnik premoga Trbovlje.

Foto A. Bregant

ni drago plačujejo svoje nape.

2. Na svoji delovni pripravi so tudi posebne tehnične varovalne naprave. Vedno jih uporabljajte za kar so namenjene. Namenjene pa so, da vas zavarujejo. Ne smete jih odstraniti pri delu. Po popravilu ali pri vzdrževanju stroja jih je treba takoj namestiti nazaj.

3. Razen, če ne popravljate ali vzdržujete električne naprave, žice, kable in aparature, in če je to del vašega rednega posla, se na noben način in nikoli ne vmešavajte v delo drugih. Nikoli ne šušmarite s temi napravami. Nesreče z električnim tokom so vedno smrtno nevarne zaradi nestrokovnega dela.

4. Ne tvegajte pri svojem delu! Če sedite pred delovno pripravo se ne zibajte na sedežu, ne nagibajte svojega stola nazaj. Veliko resnih poškodb nastane zaradi padcev.

5. Pri delu ne nosite ohlapnih oblačil. Ne nosite nakita, prstana, če delate na stroju ali okoli njega, če je stroj v pogo-

nu. Če delate na strojih v gibanju, zatesnite rokave na obleki, ali pa si jih zavijajte do komolcev.

6. Iz zdravstvenih razlogov nosite varovalna očala, obrazne ščitnike in podobna osebna varovalna sredstva. Dodeljena sredstva uporabljajte samo vi, vam pripadajo osebno, ne posojajte jih drugim!

Rudarjevo orodje sekira za šoranje

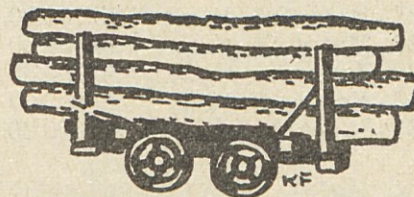
Vsak knap je včasih moral obvezno imeti sekiro. To je bila razen krampa, lopate in seveda hunta, najvažnejše orodje vsakega knapa. To niso bile navadne sekire, kot jih poznamo sedaj za cepljenje drv. To so bile sekire za šoranje, dolge, ozke, močne, rezne; sekira, ki je bila ponos vsakega knapa, sekira, ki je šla s knapom domov. Vsak dan jo je prinesel s seboj v jamo in vsak dan jo je nesel na rami domov, kjer je imela prostor doma za kuhinjskimi vrati. Največkrat pa je domov gredoč nanjo še nasadil puklež, da so bila vedno drva pri hiši. Sekira je služila v jami za več stvari kot si mogoče mislimo. V prvi vrsti je služila temu, da je lahko knap les »zašoral« ali kakor pravimo temu slovensko — ožlebičil, da se je lepo oprjel drugega okroglega lesa, potem za sekanje predolgega lesa, za sekanje štorov, za razbijanje in za mero, kajti toporišče je moralo biti dolgo točno 78 cm. Sama sekira oziroma rezilo je bilo dolgo 40 cm in rezilo široko 4—5 cm. Na betu ali glavi je morala biti močna, da si lahko zatolkel »šinegl« ali »štampel«, če je bil trd premog, si z njo naredil tudi »pin«. Toporišče je bilo tako dolgo, kakor premer med obema tračnicama, tako da je bila mera, ko si daljšal progo vedno pri roki. Za dve dolžine sekire bi moral izdelati najprej v premogu, da si lahko vstavil vrhač. Tega mlajši rudarji tudi razumeli ne bodo

več. Skratka — sekira za vse. Sekiro je moral narediti ali »podstaviti« najboljši kovač na obratu in ti so bili zelo cenjeni, kajti kdor je znal sekiro narediti, dobro, vzdržno in rezno, ta kovač je bil v očeh knapov pravi mojster. Vsak knap je imel v žepu obvezno tudi brusni kamen, da si je pred pričetkom šihta nabrusil sekiro. Če pa je bila že precej skrhana ali stolčena, pa je stal na obratu vrteči se brusni kamen, kjer so na grobo obrusili sekire, nato pa jih z žepnim brusom in pljunkom še fino obrusili. Vsaka sekira je imela na betu vsekano številko knapa, ta je imel na znamki, lampi, verigi v kopalnici in sekiri enake številke

zaradi kontrole. In najhujši greh v jami je bil, če si komu ukradel sekiro. No, zadnje čase so se sekire izrabile pri razbijanju jeklenih jamskih »štemplov« zato so jih nadomestili s »puharji«, to je s težkimi kladivi. Toda tudi sekire še vedno prav pridejo. Samo knapi jih nič več ne nosijo domov, da ne bi zamazali z njo lepih stanovanj in zato ne spoznaš v Trbovljah več kdo gre z dela iz Mehanike ali iz jame.

Časi in oblike dela se pač spreminjajo. Včasih sta knapa spremljala sekira in hunt, danes ga pa v mnogih primerih — avto.

Milan Kovač

Cicka je naložena z lesom za uporabo v jami.

Lepše zveni

Nadaljujemo z zbranimi besedami in zvezami našega jezika, ki niso posebno dobre ali so v nasprotju z duhom slovenskega jezika. Kdor kaj da na lep jezik, se jih bo izogibal. V oklepaju je dodana pravilna oblika.

Vlak je iztiril (se je iztiril)
 izstrošen (izrabljen, obrabljen)
 Joško (Jožko)
 kdajkoli (kadarkoli)
 v kolikih dneh (v koliko dneh)
 ne vem, v koliko je prizadet (ne vem, koliko. . .)
 pomagal bom, v kolikor bom mogel (pomagal bom, kolikor. . .)
 iznesti predlog (predlagati, postaviti predlog)
 iznesti vprašanje (načeti, sprožiti, postaviti)
 iznos (znesek)
 izobilje (obilje, obilica)
 izostal je (ni ga bilo, ni prišel)
 igra je dobro izpadla (uspela)
 položiti izpit (napraviti, opraviti, narediti)
 na izpitu (pri izpitu)
 dati izraza veselju (izraziti veselje)
 izseljeniški (izseljenski)
 izstaviti račun (izdati)
 to mi ne leži (ne prija, ne gre)
 na tem mi je veliko ležeče (veliko mi je do tega)

Posojilo za gradnjo hiš in adaptacije

V letu 1977 je samoupravna stanovanjska skupnost občine Hrastnik odobrila na temelju razpisanega natečaja kredite za individualne gradnje in adaptacije naslednjim članom kolektiva REKZ (za novogradnje je bilo na razpolago

1.860.000,00 din
za adaptacije pa 800.000,00 din)

1. Selič Srečko	30.000,00
2. Zakošek Franc	30.000,00
3. Žumar Oto	25.000,00
4. Dornik Janez	30.000,00
5. Trbovc Alojz	15.000,00
6. Šketatko Stanko	20.000,00
7. Bunderšek Stane	20.000,00
8. Blaznik Franc	20.000,00
9. Lamovšek Jože	30.000,00
10. Vidic Silvo	30.000,00
11. Mlakar Darko	15.000,00
12. Pošebal Alojz	40.000,00
13. Podkoritnik Alojz	30.000,00
14. Kajtna Karel	25.000,00
15. Ramšak Ivan	30.000,00
16. Kandolf Jože	30.000,00
17. Gregorčič Anton	15.000,00
18. Lamovšek Peter	25.000,00
19. Kokotec Franc	20.000,00
20. Selen Franc	30.000,00

21. Pušnik Vinko	20.000,00	32. Prevolšek Anton	20.000,00
22. Letnar Justa	25.000,00	33. Špajzer Franc	20.000,00
23. Hafner Alojz	30.000,00	34. Humski Jože	15.000,00
24. Bedenik Štefka	20.000,00	35. Baumkirher Edi	20.000,00
25. Knez Alojz	30.000,00	36. Prosenc Anton	10.000,00
26. Laznik Adolf	30.000,00	37. Zore Zoran	25.000,00
27. Borovšak Anton	45.000,00	38. Škorjanc Ludvik	25.000,00
28. Marot Cvetko	30.000,00	39. Senica Jože	15.000,00
29. Zupančič Egon	30.000,00	40. Hribar Karli	10.000,00
30. Nahtigal Stane	25.000,00	41. Gračner Karl	20.000,00
31. Jakopič Jakob	10.000,00	42. Ulaga Vinko	10.000,00

Ob ženskem prazniku — z majhno zamudo

Današnja vremenska napoved za ta teden obeta hude poplave po grlih, posebno za 8. marec - dan žena.

Včeraj je bila pri frizerjih strašanska gneča, po ženskih glavah so padali plastični in kovinski viklerji, potrebno je bilo umetno opráševanje z raznimi laki in spreji. Danes bo v gostinskih lokalih 100-% udeležba, predvideva se zelo nizka oblačnost zasičena z alkoholnimi hlapci. Vsem moškim in otrokom priporočamo, da se oborožijo s plinskimi maskami in namažejo z božjo mastjo, ki se imenuje potrpljenje. Nadalje se danes predvidevajo za žene telečje noge, razmršene frizure in spolzka cesta. V četrtek so na vidiku mački, mucke in utrujene pričeške. Ob koncu tedna se obeta izboljšanje vremena, postalo bo topleje in se ne predvideva hujših spodrseljajev do naslednjega 8. marca.

Vsem poročenim puncam in omoženim dekletom želimo srečen praznik, mnogo zabave in zadovoljstva.

Zima se umika tudi iz kolonije Žabjek (Žabja vas) v Trbovljah.

Foto A. Bregant

humor in anekdote

Ko je bila huda gospodarska kriza, pa brezposelnost, so knapi vseeno praznovali pustno nedeljo. Zvečer na pustno nedeljo so šli v kakšno gostilno gledat maskare, pa malo so ga pili na »puf«. Zapisano v žargonu je bilo takole:

Zagorski knap Miha je vabu svojo ženo, da b' šla en' mal' žnim h Zepetu. Je rekla: »Kvam pa hodila, sej nimaš neč gnarja«.

Miha jo je poli k'r sam u gostilna naglihu, pa za mizo sede, naroč mal' piv', pa frcigu je vseh sort maskare, grde in lepe. Čez dovč časa pa zagleda eno

z'lo lepo maskaro. Pa jo povab' na ples. Brž pogrunta, da je najbrž ženskega spola in jo l'po pros', da gre z n'im v'n pud kozovc.

Miha pride pozn' ponoč' domo'; je z'lo vesev, de žena n'č na sliš', mal' ga pa tud' vest peče.

Druh dan, ko pride Miha iz šihta, ga čaka na miz' nabl kosil': juha, pečenka, krofi, pa še lit'r vina.

»Ja, Reza, kva pa t' je? K'e s' pa gnar dobila?« »A na veš? Sej s' mi ja ti s'noč pud kozovcam dav 500 dinarju.«

Glasilo ureja uredniški odbor: Hinko Jazbec, Emil Kohne, dipl. inž. rud., Tine Lenarčič, Metod Malovrh, dipl. inž. rud., Joži Medvešek, Janez Oberžan, Anton Pikš, Anton Šum, Miro Šuštar.

Odgovorni urednik: Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Tehnični urednik: Tine Lenarčič.

Naklada 3.200 izvodov. Za člane delovne skupnosti REK Zasavje je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Glasilo Srečno izdaja Rudarsko elektroenergetski kombinat Zasavje, n. sol. o. — 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Tisk TIKa Trbovlje.